

Ds 2006:22

Gränsöverskridande fusioner

REGERINGSKANSLIET
Justitiedepartementet

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-690 91 91
Ordertel: 08-690 91 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

Svara på remiss. Hur och varför. Statsrådsberedningen, 2003.
– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som skall svara på remiss.

Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/>

Tryckt av Edita Sverige AB
Stockholm 2006

ISBN 978-91-38-22652-0
ISSN 0284-6012

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian lämnas förslag till hur EG:s direktiv om gränsöverskridande fusioner skall genomföras i Sverige. Genomförandet föreslås ske genom ändringar i aktiebolagslagen (2005:551) och lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. I lagarna anges att flertalet av de bestämmelser som i respektive lag gäller för en fusion mellan svenska företag skall tillämpas även i fråga om en gränsöverskridande fusion. Därutöver tas det in vissa särbestämmelser som vid en gränsöverskridande fusion skall tillämpas i stället för eller utöver övriga fusionsbestämmelser.

Vid en gränsöverskridande fusion skall styrelsen i det eller de svenska företag som deltar i fusionen, tillsammans med motsvarande organ i deltagande utländska företag, upprätta en gemensam fusionsplan. Denna skall underställas stämman i överlåtande företag för godkännande. Under vissa förutsättningar skall den även underställas stämman i ett övertagande företag. Efter det att stämman har godkänt fusionsplanen skall det eller de svenska företag som deltar i fusionen ansöka om tillstånd att verkställa planen. Därvid skall samma bestämmelser som vid en inhemsk fusion tillämpas. När tillstånd har lämnats och övriga formaliteter har uppfyllts, skall Bolagsverket utfärda ett intyg i vilket det bekräftas att de förutsättningar som gäller i Sverige för fusionen är uppfyllda. Om det övertagande företaget har eller, vid fusion genom kombination, skall ha sitt säte i Sverige skall verket även, på grundval av fusionsintyg från berörda utländska myndigheter, kontrollera övriga aspekter av fusionen.

En gränsöverskridande fusion skall bara få genomföras mellan sådana företagsformer som får fusionera enligt svensk rätt. De svenska bestämmelserna skall omfatta endast fusioner mellan svenska företag och andra företag inom EES.

I promemorian läggs också fram förslag till ändrade regler för fusioner mellan svenska ekonomiska föreningar. Förslaget innebär vissa anpassningar till de regler som gäller vid fusion mellan aktiebolag.

I promemorian förslås också nya bestämmelser i aktiebolagslagen och föreningslagen om att Skatteverket under vissa förutsättningar skall kunna begära vilandeförklaring av ett ärende om tillstånd att verkställa en fusionsplan. Bestämmelserna föreslås vara tillämpliga både vid inhemska och gränsöverskridande fusioner samt vid bildandet av ett europabolag eller europakooperativ genom fusion. Motsvarande bestämmelser föreslås i lagen (2004:575) om europabolag och lagen (2006:595) om europakooperativ när det gäller flyttning av ett europabolags eller europakooperativs säte. Bestämmelserna om vilandeförklaring föreslås ersätta de tidigare bestämmelserna i nyss nämnda lagar om Skatteverkets rätt att motsätta sig en fusion eller en flyttning av säte.

Frågan om hur bestämmelserna om arbetstagares rätt till medverkan i artikel 16 i direktivet om gränsöverskridande fusioner skall genomföras i svensk rätt bereds särskilt inom Arbetsmarknadsdepartementet (jfr SOU 2006:97). De frågorna behandlas därför inte i denna promemoria.

Promemorian tar inte slutlig ställning till hur direktivet bör genomföras för finansiella företag. Detta kommer att behandlas i ett senare sammanhang.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 15 december 2007.

Innehåll

1	Författningsförslag	9
1.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.	9
1.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar	11
1.3	Förslag till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614).....	37
1.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt.....	38
1.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag	39
1.6	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551).....	45
1.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:595) om europakooperativ	62
2	Bakgrund	69
3	Innehållet i direktivet om gränsöverskridande fusioner	71

4	Gällande rätt.....	75
4.1	Gränsöverskridande fusioner	75
4.2	Fusioner mellan svenska företag	76
5	Överväganden	79
5.1	Tillämpningsområde	79
5.2	Lagtekniska frågor.....	85
5.3	En modernisering av föreningslagens fusionsregler.....	89
5.4	Skyddet för aktieägare, borgenärer m.fl. (artikel 4.2)	95
5.4.1	Aktiebolag	95
5.4.2	Ekonomiska föreningar	98
5.5	Upprättande av fusionsplan (artikel 5)	101
5.5.1	Aktiebolag	101
5.5.2	Ekonomiska föreningar	105
5.6	Offentliggörande (artikel 6).....	106
5.6.1	Aktiebolag	106
5.6.2	Ekonomiska föreningar	108
5.7	Styrelsens rapport (artikel 7).....	110
5.7.1	Aktiebolag	110
5.7.2	Ekonomiska föreningar	112
5.8	Rapport av oberoende sakkunnig (artikel 8)	114
5.8.1	Aktiebolag	114
5.8.2	Ekonomiska föreningar	117
5.9	Godkännande av stämman (artikel 9)	118
5.9.1	Aktiebolag	118
5.9.2	Ekonomiska föreningar	120
5.10	Kontroll av fusionens laglighet och utfärdande av fusionsintyg (artiklarna 10 och 11)	122

5.11	Registrering och fusionens rättsverkningar (artiklarna 12–14)	124
5.11.1	Allmänt om registrering och fusionens rättsverkningar.....	124
5.11.2	Säkerställandet av arbetstagarnas rätt till medverkan	128
5.12	Fusion genom absorption av dotterföretag (artikel 15)	130
5.12.1	Aktiebolag.....	130
5.12.2	Ekonomiska föreningar.....	132
5.13	Ogiltighet	133
5.14	Redovisningsvaluta	135
5.15	Möjlighet för en myndighet att motsätta sig fusion m.m.	136
5.16	Särskilt bokslut i samband med fusion	142
5.17	Ikraftträdande.....	144
6	Konsekvenser	147
7	Författningskommentar	149
7.1	Förslaget till ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.	149
7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar	150
7.3	Förslaget till lag om ändring i bostadsrättslagen (1994:614).....	195
7.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt.....	196

7.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag	197
7.6	Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)	200
7.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:595) om europakooperativ	220

Bilaga 1 Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar	225
---	------------

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

Härigenom föreskrivs att 23 § lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 §¹

Övergår näringsverksamhet från en arbetsgivare till en annan och avtalas därvid att ansvaret för pensionsutfästelse skall överflyttas på efterträdaren, skall samtycke till överflyttningen inhämtas från innehavaren av pensionsfordringen. Tillsynsmyndigheten äger medge att samtycke icke behöver inhämtas, om efterträdaren kan anses god för pensionsutfästelsen. Något samtycke behövs inte vid ombildning enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619).

Har det i författning meddelats särskilda bestämmelser om tillvaratagande av fordringsägares rätt vid fusion, gäller dessa i stället för reglerna i första stycket. Innehavare av pensionsfordran behöver dock inte

Har det i författning meddelats särskilda bestämmelser om tillvaratagande av fordringsägares rätt vid fusion, gäller dessa i stället för reglerna i första stycket. Innehavare av pensionsfordran behöver dock inte

¹ Senaste lydelse 2005:553.

underrättas eller kallas enligt 23 kap. 19, 22 och 32 §§ samt 24 kap. 21 och 24 §§ aktiebolagslagen (2005:551) *eller förtecknas och kallas i ärende om fusion enligt 12 kap. 6 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, om tillsynsmyndigheten medger det. Detsamma gäller i ärende om vinstutdelning enligt 20 kap. 30 §, minskning av aktiekapitalet enligt 20 kap. 23 § och minskning av reservfonden enligt 20 kap. 35 § 3 aktiebolagslagen.*

underrättas eller kallas enligt 23 kap. 19, 22 och 32 §§ samt 24 kap. 21 och 24 §§ aktiebolagslagen (2005:551) *eller 12 kap. 10 och 14 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, om tillsynsmyndigheten medger det. Detsamma gäller i ärende om vinstutdelning enligt 20 kap. 30 §, minskning av aktiekapitalet enligt 20 kap. 23 § och minskning av reservfonden enligt 20 kap. 35 § 3 aktiebolagslagen.*

Har ansvaret för pensionsutfästelse sålunda överflyttats, anses utfästelsen ha samma rättsverkningar som om arbetstagaren varit anställd hos efterträdaren från dagen för anställningen hos företrädaren. Efter överflyttningen är företrädaren fri från ansvar för utfästelsen.

Denna lag träder i kraft den 15 december 2007.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

dels att 12 kap. skall upphöra att gälla,

dels att 3 kap. 4 och 5 §§, 4 kap. 1 §, 7 kap. 12 och 17 §§ samt 15 kap. 4 och 6 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas ett nytt kapitel, 12 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

4 §

En medlem har rätt att säga upp sig till utträde ur föreningen. I stadgarna får föreskrivas att en uppsägning skall göras skriftligen och att uppsägningshandlingen skall vara försedd med medlemmens bevittnade namnunderskrift.

I stadgarna får även föreskrivas att uppsägning inte får göras förrän efter viss tid, högst två år, från inträdet. Tiden får utsträckas till högst fem år, om registreringsmyndigheten medger det. Föreskrifter i stadgarna om att uppsägning får göras först efter en viss tid gäller inte i fall som avses i 7 kap. 15 § tredje stycket och 12 kap. 4 § *andra stycket*.

I stadgarna får även föreskrivas att uppsägning inte får göras förrän efter viss tid, högst två år, från inträdet. Tiden får utsträckas till högst fem år, om registreringsmyndigheten medger det. Föreskrifter i stadgarna om att uppsägning får göras först efter en viss tid gäller inte i fall som avses i 7 kap. 15 § tredje stycket och 12 kap. 20 §.

En medlem får uteslutas ur föreningen på sådan grund som anges i stadgarna. Föreningsstämman skall besluta om uteslutningen, om inte annat föreskrivs i stadgarna.

5 §

<p>Avgång ur föreningen sker, utom i fall som avses i 7 kap. 15 § tredje stycket och 12 kap. 4 § <i>andra stycket</i>, vid utgången av det räkenskapsår som slutar näst efter en månad eller den längre tid, högst sex månader, som har bestämts i stadgarna, sedan medlemmen har sagt upp sig till utträde eller uteslutits eller någon annan omständighet som föranlett avgången har inträffat.</p>	<p>Avgång ur föreningen sker, utom i fall som avses i 7 kap. 15 § tredje stycket och 12 kap. 20 §, vid utgången av det räkenskapsår som slutar näst efter en månad eller den längre tid, högst sex månader, som har bestämts i stadgarna, sedan medlemmen har sagt upp sig till utträde eller uteslutits eller någon annan omständighet som föranlett avgången har inträffat.</p>
---	---

En medlem som har uteslutits ur föreningen förlorar genast sin rätt att delta i överläggningar och beslut om föreningens angelägenheter.

4 kap.

1 §¹

När en medlem har avgått har han rätt att sex månader efter avgången få ut sina inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser. Beloppet får dock inte överstiga vad som belöper på honom i förhållande till övriga medlemmar av föreningens egna kapital enligt den balansräkning som hänför sig till tiden för avgången. Vid beräkningen av föreningens egna kapital skall bortses från reservfonden, uppskrivningsfonden och förlagsinsatserna. I en kreditmarknadsförening får utbetalningar av insatsbelopp dock ske tidigast sex månader efter medlemmens avgång och verkställas bara en gång per kvartal och efter Finansinspektionens tillstånd. Ett insatsbelopp i ett institut för elektroniska pengar får betalas ut bara när det kan ske med hänsyn till bestämmelserna i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar.

¹ Senaste lydelse 2004:305.

Den avgångne har vidare rätt att i samma ordning som övriga medlemmar få ut vad som belöper på honom av beslutad vinstutdelning.

Går föreningen i likvidation inom sex månader från avgången eller meddelas inom samma tid beslut om att försätta föreningen i konkurs, skall den avgångnes rätt att få ut medlemsinsatser bedömas enligt grunderna för reglerna om skifte av föreningens tillgångar.

En medlems rätt enligt första–tredje styckena får begränsas i stadgarna. Detta gäller dock inte i sådana fall som avses i 7 kap. 15 § tredje stycket eller 12 kap. 4 § *andra stycket*.

En medlems rätt enligt första–tredje styckena får begränsas i stadgarna. Detta gäller dock inte i sådana fall som avses i 7 kap. 15 § tredje stycket eller 12 kap. 20 §.

I fall som avses i första stycket fjärde meningen skall Finansinspektionen ge tillstånd till utbetalning, om inte kreditmarknadsföreningens förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras.

7 kap.

12 §

I stadgarna får bestämmas att föreningsstämmans befogenheter skall helt eller delvis utövas av särskilt valda fullmäktige.

En fullmäktig får inte väljas för längre tid än tre år. Till fullmäktig får utses endast medlemmar i föreningen eller någon som utan att vara medlem enligt 6 kap. 4 § *andra stycket* ändå kan väljas till styrelseledamot.

Ett fullmäktigsammanträde anses som en föreningsstämma. I fråga om fullmäktig gäller bestämmelserna i 1–11 §§ om föreningsmedlem. Dock får en fullmäktig inte rösta genom ombud.

Angående beslut av fullmäktige i ämnen som avses i 15 § eller i 12 kap. 4 § skall

Angående beslut av fullmäktige i ämnen som avses i 15 § eller i 12 kap. 20 § skall

medlemmarna underrättas på medlemmarna underrättas på det sätt som stadgarna föreskriver. det sätt som stadgarna föreskriver.

Även om fullmäktige har utsetts, har föreningsmedlemmarna sådan rätt som avses i 6 §, 8 § fjärde stycket och 10 § fjärde stycket andra meningen.

17 §

Om ett beslut av föreningsstämman inte har kommit till i behörig ordning eller i övrigt strider mot denna lag eller mot stadgarna, kan talan mot föreningen om att beslutet skall upphävas eller ändras föras av föreningsmedlemmar, innehavare av förlagsandelar, styrelsen, styrelseledamöter eller verkställande direktören.

Talan skall väckas inom tre månader från dagen för beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

Talan får väckas senare än vad som sägs i andra stycket, när

1. beslutet är sådant att det inte lagligen kan fattas ens med alla medlemmarnas samtycke,
2. samtycke till beslutet krävs av alla eller vissa medlemmar och sådant samtycke inte har getts, eller
3. kallelse till stämman inte har skett eller de bestämmelser om kallelse som gäller för föreningen har eftersatts i något väsentligt avseende.

En dom varigenom föreningsstämmans beslut upphävs eller ändras gäller även för medlemmar och innehavare av förlagsandelar som inte har fört talan.

Rätten kan ändra föreningsstämmans beslut endast om det kan fastställas vilket innehåll beslutet rätteligen borde ha haft. Är föreningsstämmans beslut sådant som enligt denna lag skall anmälas för registrering, skall rätten underrätta registreringsmyndigheten för registrering, om beslutet har upphävts eller ändrats genom en dom som har vunnit laga kraft eller rätten genom beslut under rättegången har förordnat att föreningsstämmans beslut inte får verkställas.

I fråga om ett beslut att god-

känna en fusionsplan som avser en gränsöverskridande fusion gäller, utöver vad som sägs i andra stycket, att talan inte får väckas efter det att Bolagsverket eller allmän domstol genom att beslut som har vunnit laga kraft har lämnat tillstånd till verkställande av fusionsplanen enligt 12 kap. 15 eller 16 §. Tredje stycket tillämpas inte i fråga om en sådan fusion.

12 kap.

Fusion

Fusion mellan ekonomiska föreningar

Vad en fusion innebär

1 §

Två eller flera ekonomiska föreningar kan gå samman genom att samtliga tillgångar och skulder i en eller flera av föreningarna övertas av en annan förening (*fusion*). Vid fusionen upplöses det eller de överlåtande bolagen utan likvidation och medlemmarna i denna eller dessa föreningar blir medlemmar i den övertagande föreningen.

Fusion kan ske

1. mellan den övertagande föreningen på ena sidan och en eller flera överlåtande föreningar på den andra (*absorption*), eller
2. mellan två eller flera överlåtande föreningar genom att de bildar en ny, övertagande förening (*kombination*).

De deltagande föreningarnas redovisningsvaluta

2 §

Fusion får ske endast om överlåtande och övertagande föreningar har samma redovisningsvaluta.

Fusion när överlåtande förening har gått i likvidation

3 §

Fusion får ske även om överlåtande förening har gått i likvidation, under förutsättning att skifte av föreningens tillgångar inte har påbörjats.

Om överlåtande förening har gått i likvidation, skall likvidatorerna, när en fusionsplan har upprättats enligt 4 §, lämna slutredovisning över sin förvaltning. När fusionsplanen har blivit gällande i föreningen, skall slutredovisningen läggas fram på en föreningsstämma. För slutredovisningen och dess granskning gäller i övrigt vad som föreskrivs i 11 kap. 14 §.

Likvidationen skall anses avslutad när anmälan om fusionen har registrerats enligt 17 §.

Upprättande av fusionsplan

4 §

Styrelserna för överlåtande och, vid absorption, övertagande förening skall upprätta en gemensam, daterad fusionsplan. Planen skall undertecknas av styrelsen i var och en av föreningarna.

I fusionsplanen skall det för varje förening anges

1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,

2. den planerade tidpunkten för överlåtande förenings upplösning, och

3. vilka rättigheter i den övertagande föreningen som skall tillkomma innehavare av värdepapper med särskilda rättigheter i

överlåtande förening eller vilka åtgärder som i övrigt skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna.

I fusionsplanen skall även lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av fusionens lämplighet för föreningarna.

Vid kombination skall fusionsplanen även innehålla stadgar för den övertagande föreningen.

Kompletterande information

5 §

Följande handlingar skall fogas till fusionsplanen:

1. en kopia av föreningarnas årsredovisningar för det senaste räkenskapsåret,

2. uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 9 kap. 3 § första stycket och 4 § årsredovisningslagen (1995:1554), om fusionsplanen har upprättats senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har lämnats,

3. ett av revisorerna avgivet yttrande över den redogörelse som avses i 4 § andra stycket, och

4. ett av revisorerna avgivet yttrande över de uppgifter som avses i 2.

Uppgifterna enligt första stycket 2 skall avse tiden från utgången av det senaste räkenskapsåret för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har lämnats till en dag som infaller tidigast tre månader innan fusionsplanen upprättas,

Registrering av fusionsplanen

6 §

Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall den övertagande föreningen eller, vid kombination, den äldsta av de överlåtande föreningarna ge in planen med bifogade handlingar till Bolagsverket för registrering i föreningsregistret. Uppgift om

registreringen skall enligt 15 kap. 2 § kungöras. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

När fusionsplanen skall underställas föreningsstämman

7 §

Fusionsplanen skall underställas föreningsstämman i samtliga överlåtande föreningar.

Stämman får hållas tidigast en månad efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts.

Tillhandahållande av fusionsplanen m.m.

8 §

Styrelsen skall hålla fusionsplanen med bifogade handlingar tillgänglig för föreningens medlemmar och innehavare av förlagsandelar under minst en månad före den föreningsstämma där frågan om godkännande av fusionsplanen skall behandlas. Handlingarna skall hållas tillgängliga hos föreningen på den ort där styrelsen har sitt säte. Kopior av handlingarna skall genast och utan kostnad för mottagaren sändas till de medlemmar och innehavare av förlagsandelar som begär det och uppger sin postadress.

Majoritetskrav m.m.

9 §

Ett föreningsstämmebeslut om godkännande av fusionsplanen är giltigt endast om det har biträtts av nio tiondelar av de röstberättigade eller har fattas på två på varandra följande föreningsstämmor och på den senare stämman har biträtts av minst två tredjedelar av de röstberättigade. I stadgarna får föreskrivas villkor som går längre.

Om någon av de föreningsstämmor som skall godkänna fusionsplanen inte godkänner planen i dess helhet, faller frågan om fusion.

Underrättelse till föreningens kända borgenärer

10 §

När fusionsplanen har blivit gällande i samtliga föreningar som deltar i fusionen, skall var och en av de överlåtande föreningarna skriftligen underrätta sina kända borgenärer om beslutet. Underrättelserna skall innehålla uppgift om att föreningen avser att ansöka om tillstånd att verkställa fusionsplanen samt uppgift om borgenärernas rätt att motsätta sig att fusionsplanen verkställs.

Ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen

11 §

Den övertagande föreningen eller, vid kombination, den äldsta av de överlåtande föreningarna skall ansöka om tillstånd att verkställa fusionsplanen. Ansökan skall göras hos Bolagsverket. Den skall ges in inom en månad efter det att fusionsplanen har blivit gällande i samtliga föreningar och senast två år efter det att uppgift om att planen har registrerats har kungjorts.

Följande handlingar skall fogas till ansökan:

1. en kopia av fusionsplanen,
2. intyg från de överlåtande föreningarnas styrelser eller verkställande direktörer om att föreningarnas kända borgenärer har underrättats enligt 10 §, och
3. en kopia av protokollet från en föreningsstämma som avses i 7 §.

Om sökanden inte har bifogat de handlingar som anges i andra stycket, skall Bolagsverket förelägga denne att avhjälpa bristen. Om sökanden inte gör detta, skall ansökan avvisas.

12 §

Bolagsverket skall avslå en ansökan enligt 11 § om

1. fusionsplanen inte har godkänts i behörig ordning eller till sitt innehåll strider mot lag eller annan författning eller mot stadgarna, eller

2. fusionen har förbjudits enligt konkurrenslagen (1993:20) eller enligt rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer eller om prövning av fusionen pågår enligt konkurrenslagen eller den nämnda förordningen.

Om ansökan inte kan beviljas på grund av att prövning pågår enligt konkurrenslagen eller enligt rådets förordning (EG) nr 139/2004 och prövningen kan antas bli avslutad inom kort tid, får Bolagsverket förklara tillståndsfrågan vilande under högst sex månader.

13 §

Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förklara en fråga om tillstånd enligt 11 § vilande under högst tolv månader.

Skatteverket får begära vilandeförklaring endast om

1. begäran är motiverad av hänsyn till allmänintresset,
2. verket har beslutat om revision hos föreningen, och
3. det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förlänga den tid under vilken tillståndsfrågan vilar. Skatteverket får begära sådan förlängning endast om det finns särskilda skäl. Förlängning får ske endast med tre månader i taget.

Kallelse på de överlåtande föreningarnas borgenärer

14 §

Om Bolagsverket finner att det inte finns något hinder mot en ansökan enligt 11 §, skall verket kalla de överlåtande föreningarnas borgenärer. Verket skall dock inte kalla borgenärer, vilkas anspråk avser en fordran på lön, pension eller annan

ersättning som omfattas av lönegaranti enligt lönegarantilagen (1992:497).

Kallelsen skall innehålla ett föreläggande för den som vill motsätta sig ansökan att senast viss dag skriftligen anmäla detta. Föreläggandet skall innehålla en upplysning om att han eller hon annars anses ha medgett ansökan.

Bolagsverket skall skyndsamt kungöra kallelsen i Post- och Inrikes Tidningar. Verket skall vidare skicka en särskild under rättelse om kallelsen till kronofogdemyndigheten i den eller de regioner där föreningarnas styrelser har sitt säte.

När Bolagsverket skall lämna tillstånd till verkställande av fusionsplanen

15 §

Om inte någon av de borgenärer som har blivit kallade enligt 14 § motsätter sig ansökan inom förelagd tid, skall Bolagsverket ge föreningarna tillstånd att verkställa fusionsplanen. Motsätter sig någon borgenär ansökan, skall verket överlämna ärendet till tingsrätten i den ort där styrelsen i den övertagande föreningen skall ha sitt säte.

När allmän domstol skall lämna tillstånd till verkställande av fusionsplanen

16 §

Om ett ärende om tillstånd till verkställande av fusionsplan har överlämnats till domstol enligt 15 §, skall tillstånd lämnas om det visas att de borgenärer som har motsatt sig ansökan har fått full betalning eller har betryggande säkerhet för sina fordringar. I annat fall skall ansökan avslås.

Registrering av fusionen

17 §

Styrelsen för den övertagande föreningen skall anmäla fusionen för registrering i föreningsregistret. Anmälan skall göras senast två månader från Bolagsverkets tillstånd till verkställighet av fusionsplanen eller, när tillstånd lämnas av domstol, från det att domstolens beslut har vunnit laga kraft. Vid kombination skall styrelsen även för registrering anmäla vilka som har utsetts till styrelseledamöter och revisorer och, i förekommande fall, styrelsesuppleanter och revisorssuppleanter i den övertagande föreningen.

Fusionens rättsverkningar

18 §

När en anmälan om fusion enligt 17 § registreras, inträder följande rättsverkningar.

1. Överlåtande förenings tillgångar och skulder med undantag för skadeståndsanspråk enligt 13 kap. 1–3 §§ som har samband med fusionen övergår till den övertagande föreningen.

2. Överlåtande förening upplöses.

3. Vid kombination: den övertagande föreningen anses bildad.

4. Medlemmarna i överlåtande förening blir medlemmar i den övertagande föreningen.

Trots bestämmelserna i första stycket kan en tiondel av samtliga röstberättigade hos styrelsen påkalla föreningsstämma för att behandla frågan huruvida talan skall väckas enligt 13 kap. 5 §. I så fall skall 7 kap. 7 § andra meningen tillämpas.

Om stämman beslutar att väcka talan enligt andra stycket, skall den samtidigt förordna att föreningen skall träda i likvidation. Beträffande genomförandet av likvidationen tillämpas 11 kap. Likvidatorerna behöver dock inte söka kallelse på okända borgenärer.

Frågan om fusion faller

19 §

Bolagsverket skall förklara att frågan om fusion har fallit, om

1. ansökan enligt 11 § om tillstånd att verkställa fusionsplanen inte har gjorts inom föreskriven tid eller sådan ansökan har avslagits genom beslut som har vunnit laga kraft,
2. anmälan enligt 17 § inte har gjorts inom föreskriven tid, eller
3. Bolagsverket genom beslut som har vunnit laga kraft har avskrivit ett ärende om registrering enligt 17 § eller har vägrat registrering.

Medlems rätt till utträde

20 §

En medlem i en överlåtande förening som inte har samtyckt till fusionen får säga upp sig till utträde inom den tid och på de villkor som anges i 7 kap. 15 § tredje stycket.

Fusion mellan en ekonomisk förening och ett helägt dotteraktiebolag

21 §

Om en ekonomisk förening äger samtliga aktier i ett dotteraktiebolag, kan föreningens och bolagets styrelser besluta att bolaget skall gå upp i föreningen genom fusion. En sådan fusion får dock inte ske, om dotteraktiebolaget är ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning.

I fråga om fusionen gäller

2 § om redovisningsvaluta,

4 § om upprättande av fusionsplan,

6 § om registrering av fusionsplan,

10 § om underrättelse till kända borgenärer,

11 och 12 §§ om ansökan om verkställande av fusionsplan,

- 13 § om vilandeförklaring,
- 14 § om kallelse på borgenärer,
- 15 § om när Bolagsverket skall lämna tillstånd,
- 16 § om när allmän domstol skall lämna tillstånd, och
- 19 § 1 om när frågan om fusion faller.

Vid tillämpningen av andra stycket skall vad som sägs i de angivna paragraferna om överlåtande förening i stället avse dotteraktiebolaget.

Ett tillstånd att verkställa fusionsplanen skall registreras i föreningsregistret. Vid registreringen inträder följande rättsverkningar.

1. Dotteraktiebolagets tillgångar och skulder övergår till föreningen.
2. Dotteraktiebolaget upplöses.

Fusion mellan en ekonomisk förening och en motsvarande utländsk juridisk person

Tillämpliga bestämmelser

22 §

En svensk ekonomisk förening får delta i en fusion med en motsvarande juridisk person med hemvist i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Sverige (*gränsöverskridande fusion*). Därvid gäller

- 1 § om vad en fusion innebär,
- 3 § om fusion när överlåtande förening har gått i likvidation,
- 23 och 24 §§ om fusionsplan,
- 25 § om styrelseredogörelse,
- 5 § om kompletterande information,
- 26–30 §§ om revisorsgranskning,
- 6 och 31 §§ om registrering av fusionsplanen,
- 7 och 32 §§ om när fusionsplanen skall underställas föreningsstämman,
- 8 och 33 §§ om tillhandahållande av fusionsplanen m.m.,
- 9 § om majoritetskrav m.m.,

34 § om villkorat beslut om godkännande av fusionsplan,
10 § om underrättelse till överlåtande förenings borgenärer,
11, 12 och 35 §§ om ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen,
13 § om vilandeförklaring,
14 § om kallelse på överlåtande förenings borgenärer,
15 § om när Bolagsverket skall ge tillstånd att verkställa fusionsplanen,
16 § om när allmän domstol skall ge tillstånd att verkställa fusionsplanen,
36 § om fusionsintyg,
37 § om registrering,
18 och 38 §§ om fusionens rättsverkningar,
19 § om när frågan om fusion faller varvid vad som i den paragrafen sägs om 17 § skall avse 37 §,
20 och 39 §§ om medlems rätt till utträde, och
40 § om särskilt bokslut.
Om inte annat framgår, skall bestämmelserna i detta kapitel tillämpas endast på den eller de svenska ekonomiska föreningar som deltar i den gränsöverskridande fusionen.

Fusionsplan m.m.

23 §

Vid en gränsöverskridande fusion skall styrelsen i en svensk ekonomisk förening som deltar i fusionen, tillsammans med motsvarande organ i de utländska föreningar som deltar i fusionen, upprätta en fusionsplan.

24 §

Fusionsplanen enligt 23 § skall innehålla uppgift om

1. de fusionerande föreningarnas form, namn och säte,
2. utbytesförhållanden mellan andelar och förekommande värdepapper i överlåtande respektive övertagande förening och eventuell kontant betalning,

3. de villkor som skall gälla för tilldelning av andelar och förekommande värdepapper i övertagande förening,

4. den gränsöverskridande fusionens sannolika följder för sysselsättningen,

5. från vilken tidpunkt och på vilka villkor andelar och förekommande värdepapper medför rätt till utdelning i den övertagande föreningen,

6. från vilken tidpunkt de fusionerande föreningarna bokföringsmässigt skall behandlas som hörande till den övertagande föreningen,

7. vilka rättigheter i den övertagande föreningen som skall tillkomma innehavare av särskilda rättigheter i överlåtande förening eller vilka åtgärder som i övrigt skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

8. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall lämnas till en styrelseledamot, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare eller till den som utför granskning enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar,

9. värdet av de tillgångar och skulder som överförs till den övertagande föreningen och de överväganden som har gjorts vid värderingen, och

10. datum för den årsredovisning som har legat till grund för fastställandet av villkoren för fusionen.

I förekommande fall skall fusionsplanen också innehålla uppgift om hur arbetstagarna deltar i den process genom vilken formerna för arbetstagarnas medverkan i den övertagande föreningen beslutas.

Vid kombination skall fusionsplanen också innehålla uppgift om den planerade övertagande föreningens form, namn och säte samt förslag till stadgar för den föreningen.

25 §

Till fusionsplanen enligt 23 § skall det fogas en redogörelse från styrelsen i var och en av de svenska ekonomiska föreningar

som deltar i fusionen. I redogörelsen skall också anges vilka rättsliga och ekonomiska aspekter som har beaktats vid bestämmandet av villkoren för fusionen. Redogörelsen skall vidare innehålla uppgift om fusionens sannolika konsekvenser för medlemmar, borgenärer och anställda. Om styrelsen i skälig tid innan fusionsplanen har färdigställts får ett yttrande från arbetstagarernas företrädare, skall detta yttrande fogas till redogörelsen.

Revisorsgranskning

26 §

För var och en av de svenska föreningar som deltar i en gränsöverskridande fusion skall fusionsplanen och styrelsens redogörelse granskas av en eller flera revisorer. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. För varje förening skall revisorn eller revisorerna upprätta ett yttrande över granskningen. Av yttrandena skall framgå huruvida sådana villkor som avses i 24 § första stycket 2 och 3 har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värderingen av föreningarnas tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på var och en av föreningarna. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

27 §

En revisor som avses i 26 § skall vara en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Om inte annat framgår av stadgarna, skall revisorn utses av föreningsstämman i respektive förening. Om någon särskild revisor inte är utsedd, skall granskningen i stället utföras av föreningens revisorer.

För en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt 26 § gäller bestämmelserna i 8 kap. 15 § och 16 § andra och tredje styckena.

28 §

Styrelsen, den verkställande direktören och revisorn i en förening som skall delta i den gränsöverskridande fusionen skall ge varje revisor som utför granskning enligt 26 § tillfälle att verkställa granskningen i den omfattning som denne anser vara nödvändig. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs. Samma skyldighet har en revisor som utför granskning enligt 26 § mot övriga sådana revisorer.

29 §

Bestämmelserna om revisorsgranskning i 26–28 §§ skall inte tillämpas om samtliga medlemmar i de föreningar som deltar i den gränsöverskridande fusionen har samtyckt till det. De skall inte heller tillämpas om en utländsk behörig myndighet i en stat där någon av de deltagande föreningarna har sitt säte, efter gemensam begäran från de fusionerande föreningarna, har utsett eller godkänt en eller flera oberoende sakkunniga att för samtliga föreningars räkning granska den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen och upprätta en gemensam skriftlig rapport för alla föreningar.

30 §

Om en svensk förening deltar i en gränsöverskridande fusion och samtliga föreningar som deltar i fusionen begär det, skall Bolagsverket utse en eller flera personer att, för samtliga föreningars räkning, granska den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen och upprätta en gemensam skriftlig rapport för alla föreningar. Beträffande granskningen och yttrandets innehåll gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 26–28 §§.

Registrering av fusionsplanen

31 §

Vid en gränsöverskridande fusion skall skyldigheten enligt 6 § att ge in fusionsplanen med bifogade handlingar för registrering fullgöras av den svenska ekonomiska förening som deltar i fusionen. Om flera svenska föreningar deltar, skall skyldigheten i förekommande fall fullgöras av den svenska förening som är övertagande förening och i annat fall av den äldsta av de överlåtande svenska föreningarna.

Kungörelsen av registreringen skall innehålla uppgift om

1. form, namn och säte för var och en av de fusionerande föreningarna,
2. de register där föreningarna är registrerade och de nummer som används för identifiering i registren,
3. hur borgenärer och, i förekommande fall, medlemmar skall förfara för att utöva sina rättigheter samt de adresser där fullständig information om detta förfarande kostnadsfritt kan erhållas.

När fusionsplanen skall underställas föreningsstämman

32 §

Vid en gränsöverskridande fusion skall, om minst fem procent av de röstberättigade i den övertagande föreningen begär det, fusionsplanen underställas även föreningsstämman i den föreningen. En sådan begäran skall göras inom två veckor från det att uppgift om att fusionsplanen har registrerats har kungjorts enligt 15 kap. 2 §. Stämman får hållas tidigast två veckor efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts.

Tillhandahållande av fusionsplan

33 §

Vid en gränsöverskridande fusion skall fusionsplanen och sådana övriga handlingar som avses i 25 och 26 §§ under den tid som sägs i 8 § även hållas tillgängliga för arbetstagarorganisationer som företräder arbetstagare hos föreningen och för arbetstagare som inte företräds av någon arbetstagarorganisation.

Villkorat beslut om godkännande av fusionsplanen

34 §

Föreningsstämman i en förening som deltar i en gränsöverskridande fusion får villkora beslutet om att godkänna fusionsplanen av att en senare stämma godkänner de former som har beslutats för arbetstagarnas medverkan i den övertagande föreningen.

Ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen

35 §

Vid en gränsöverskridande fusion skall ansökan enligt 11 § göras av den svenska ekonomiska förening som deltar i fusionen. Om flera svenska föreningar deltar, skall ansökan i förekommande fall göras av den svenska förening som är övertagande förening i fusionen och i annat fall av den äldsta av de överlåtande svenska föreningarna.

Fusionsintyg

36 §

Vid en gränsöverskridande fusion skall Bolagsverket, när det finns ett lagakraftvunnet beslut om tillstånd till verkställande av fusionsplan enligt 15 eller 16 § och föreningen i övrigt har fullgjort vad som krävs enligt lagen, utfärda ett intyg om att den

del av förfarandet som regleras av svensk lag har skett på föreskrivet sätt. Intyg får inte utfärdas om det har väckts talan mot föreningsstämmans beslut att godkänna fusionsplanen och denna prövning fortfarande pågår.

Om den övertagande föreningen har eller, vid kombination, skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige, skall en svensk ekonomisk förening som deltar i en gränsöverskridande fusion ge in det fusionsintyg som avses i första stycket, tillsammans med en kopia av den av föreningsstämman godkända fusionsplanen, till en behörig myndighet i den staten. Intyget skall ges in inom sex månader från den tidpunkt då intyget utfärdades.

Registrering m.m.

37 §

Efter anmälan från styrelsen i den övertagande föreningen eller, i fall som avses i andra stycket, efter underrättelse från en behörig utländsk myndighet, skall Bolagsverket registrera den gränsöverskridande fusionen i föreningsregistret. En sådan anmälan skall göras senast två månader efter det att ett beslut om tillstånd att verkställa fusionsplanen har vunnit laga kraft. Verket får registrera fusionen endast om verket har utfärdat ett sådant intyg som avses i 36 § och det inte i övrigt finns hinder mot registrering.

Om den övertagande föreningen har eller, vid kombination, skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige, får fusionen inte registreras i Sverige förrän den har registrerats i den utländska staten.

Om den övertagande föreningen har eller, vid kombination, skall ha sitt säte i Sverige, får fusionen registreras endast om

1. de utländska föreningar som deltar i fusionen har gett in fusionsintyg från behöriga myndigheter i de stater där de är registrerade tillsammans med en kopia av den av föreningsstämman godkända fusionsplanen, samt

2. vid kombination, det inte finns något hinder mot registrering av den övertagande föreningen.

Fusionen får, i förekommande fall, registreras endast om

1. avtal har träffats eller beslut har fattats om medverkan enligt lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner eller förhandlingsperioden har löpt ut utan att sådant avtal har träffats eller beslut har fattats, och

2. den övertagande föreningens stadgar inte strider mot den ordning för medverkan som skall gälla till följd av lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

Rättsverkningarna av fusionen

38 §

Vid en gränsöverskridande fusion inträder de rättsverkningar som avses i 18 § vid den tidpunkt som har fastställts i den stat där den övertagande föreningen har sitt säte. Om den övertagande föreningen har sitt säte i Sverige, inträder rättsverkningarna vid den tidpunkt då fusionen registreras enligt 37 §.

Utöver vad som anges i 18 § första stycket gäller att de fusionerande föreningarnas rättigheter och skyldigheter som härrör ur anställningsavtal eller anställningsförhållanden och som föreligger vid den tidpunkt då den gränsöverskridande fusionen får verkan överförs till den övertagande föreningen.

Medlems rätt till utträde

39 §

Utöver vad som anges i 20 § gäller att en medlem i en övertagande förening som inte har samtyckt till en gränsöverskridande fusion får säga upp sig till utträde ur föreningen inom den tid och på de villkor som anges i 7 kap. 15 § tredje stycket.

Särskilt bokslut

40 §

Om en svensk ekonomisk förening deltar i en gränsöverskridande fusion och den övertagande föreningen får säte i en annan stat än Sverige, skall styrelsen i den svenska föreningen upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då rättsverkningarna av fusionen inträdde enligt 38 §.

För det särskilda bokslutet gäller bestämmelserna om årsbokslut i 6 kap. 4–9 och 11 §§ bokföringslagen (1999:1078). Bokslutet skall ges in till Bolagsverket inom en månad från utgången av den period som bokslutet omfattar.

Gränsöverskridande fusion mellan en förening och ett dotterbolag

41 §

Om en svensk ekonomisk förening äger samtliga aktier i en utländsk juridisk person, motsvarande ett svensk aktiebolag, med hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, får föreningen besluta att den utländska juridiska personen skall gå upp i föreningen genom fusion.

42 §

Om en utländsk juridisk person, motsvarande en svensk ekonomisk förening, innehar samtliga aktier i ett svenskt aktiebolag, får bolaget genom fusion gå upp i den utländska juridiska personen. Fusion får dock inte ske, om bolaget är ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning.

43 §

Vid en fusion enligt 41 § eller 42 § skall de bestämmelser som anges i 22 § tillämpas, dock med följande avvikelser.

1. Fusionsplanen behöver inte innehålla sådana uppgifter som avses i 24 § första stycket 2, 3 och 5.

2. Bestämmelserna om revisorsgranskning i 26–30 §§ och om föreningsstämmans prövning av fusionsplanen i 7 § skall inte tillämpas.

Vad som sägs om överlåtande förening i detta kapitel skall, vid tillämpning på en fusion enligt 41 § eller 42 §, gälla bolaget.

15 kap.

4 §

Om en sökande vid anmälan för registrering inte har iakttagit vad som är föreskrivet om anmälan, skall han föreläggas att inom viss tid avge yttrande eller vidta rättelse. Detsamma gäller, om registreringsmyndigheten finner att ett beslut som anmäls för registrering eller en handling som bifogas anmälan

1. inte har tillkommit i behörig ordning,
2. till sitt innehåll strider mot denna lag eller annan författning eller stadgarna, eller
3. i något viktigare hänseende har en otydlig eller vilseledande avfattning.

Om sökanden inte rättar sig efter föreläggandet, skall anmälan avskrivas. En underrättelse om denna påföljd skall tas in i föreläggandet. Finns det även efter det att yttrandet har avgetts något hinder mot registrering och har sökanden haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall registrering vägras, om det inte finns anledning att ge sökanden ett nytt föreläggande.

Bestämmelserna i första stycket utgör inte hinder mot registrering av ett beslut av föreningsstämman, om rätten till talan mot beslutet har gått förlorad enligt 7 kap. 17 § andra stycket.

<p>Registreringsmyndigheten skall genast skriftligen underrätta föreningen när registreringsmyndigheten fattar beslut enligt 11 kap. 18 §, 12 kap. 7 § tredje stycket eller 16 kap. 2 §.</p>	<p>Registreringsmyndigheten skall genast skriftligen underrätta föreningen när registreringsmyndigheten fattar beslut enligt 11 kap. 18 §, 12 kap. 19 § eller 16 kap. 2 §.</p>
--	--

6 §²

Myndighets beslut i tillståndsärenden enligt 6 kap. 3 eller 4 §, 8 kap. 3–5 §§, 9 kap. 6 § eller 8 § första stycket 1 eller 10 kap. 6 § femte stycket får överklagas till regeringen.

Ett beslut av registreringsmyndigheten som innebär att anmälan har avskrivits eller registrering har vägrats enligt 4 § första och andra styckena överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller ett beslut av registreringsmyndigheten som avses i 4 a §, 11 kap. 18 §, 12 kap. 7 § tredje stycket eller 16 kap. 2 §.

Länsstyrelsens beslut enligt denna lag överklagas i övriga fall hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Ett beslut av registreringsmyndigheten som innebär att anmälan har avskrivits eller registrering har vägrats enligt 4 § första och andra styckena överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller ett beslut av registreringsmyndigheten som avses i 4 a §, 11 kap. 18 §, 12 kap. 18 § eller 16 kap. 2 § *samt beslut i ett tillståndsärende enligt 12 kap. 11 § eller beslut att vägra utfärda intyg enligt 12 kap. 35 §.*

Länsstyrelsens beslut enligt denna lag överklagas i övriga fall hos allmän förvaltningsdomstol. *Detsamma gäller Skatteverkets beslut att begära sådan vilandeförklaring som avses i 12 kap. 13 §.*

Bolagsverkets beslut enligt 12 kap. 13 § får inte överklagas.

² Senaste lydelse 1995:537.

Denna lag träder i kraft den 15 december 2007. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om fusioner där fusionsavtal har upprättats före denna tidpunkt.

1.3 Förslag till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 30 § bostadsrättslagen (1991:614) skall ha följande lydelse.

9 kap.

30 §¹

Bestämmelserna om fusion i 12 kap. 1–3 §§, 4 § första stycket samt 5–7 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller också för bostadsrättsföreningar.

Bestämmelserna om fusion i 12 kap. 1–19, 22–38 och 40 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller också för bostadsrättsföreningar.

Denna lag träder i kraft den 15 december 2007. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om fusioner där fusionsavtal har upprättats före denna tidpunkt.

¹ Senaste lydelse 2003:31.

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 24 § lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

24 §

Bestämmelserna om fusion i 12 kap. 1–7 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller också för kooperativa hyresrättsföreningar.

Bestämmelserna om fusion i 12 kap. 1–19, 22–38 och 40 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller också för kooperativa hyresrättsföreningar.

Denna lag träder i kraft den 15 december 2007. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om fusioner där fusionsavtal har upprättats före denna tidpunkt.

1.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:575) om europabolag

dels att 5 a, 6, 9 a, 15 och 32 §§ lagen (2004:575) samt rubrikerna närmast före 5 a och 9 a §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 11 a §§, och närmast före den paragrafen en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig att ett svenskt aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion

Finansinspektionens rätt att motsätta sig att ett svenskt aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion

5 a §¹

Skatteverket får motsätta sig att ett aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion, om

1. europabolaget enligt fusionsförslaget skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige,

2. motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset,

3. verket har beslutat om revision hos bolaget, och

4. det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Finansinspektionen får, i fråga om ett aktiebolag som

Finansinspektionen får, i fråga om ett aktiebolag som

¹ Senaste lydelse 2006:598.

står under *Finansinspektionens* tillsyn, motsätta sig att bolaget deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion, om *de förutsättningar som anges i första stycket 1 och 2 föreligger.*

Skatteverket och Finansinspektionen skall meddela ett sådant beslut som avses i första och andra styckena inom två månader från den dag då uppgifter om fusionen offentliggjordes enligt artikel 21 i SE-förordningen. *Myndigheterna* får inte meddela ett beslut om att bolaget inte får delta i fusionen utan att bolaget först har fått tillfälle att yttra sig.

står under *inspektionens* tillsyn, motsätta sig att bolaget deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion, om

1. *europabolaget enligt fusionsförslaget skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige, och*

2. *motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset.*

Finansinspektionen skall meddela ett sådant beslut som avses i första stycket inom två månader från den dag då uppgifter om fusionen offentliggjordes enligt artikel 21 i SE-förordningen. *Inspektionen* får inte meddela ett beslut om att bolaget inte får delta i fusionen utan att bolaget först har fått tillfälle att yttra sig.

6 §²

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 23 kap. 23 eller 24 § aktiebolagslagen (2005:551) och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om *Skatteverket eller* Finansinspektionen har meddelat ett sådant beslut som avses i 5 a §. När det gäller

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 23 kap. 23 eller 24 § aktiebolagslagen (2005:551) och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om Finansinspektionen har meddelat ett sådant beslut som avses i 5 a §. När det gäller bolag som driver

² Senaste lydelse 2006:598.

bolag som driver bank- eller finansieringsrörelse tillämpas i stället 10 kap. 38 § respektive 11 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

bank- eller finansieringsrörelse tillämpas i stället 10 kap. 38 § respektive 11 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig flyttning av säte

Finansinspektionens rätt att motsätta sig flyttning av säte

9 a §

Skatteverket får motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte till en annan stat, om

1. motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset,

2. verket har beslutat om revision hos europabolaget, och

3. det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av en flyttning av europabolagets säte.

Finansinspektionen får, i fråga om ett europabolag som står under *Finansinspektionens* tillsyn, motsätta sig att *europabolaget* flyttar sitt säte till en annan stat, om motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och Finansinspektionen skall meddela ett sådant beslut som avses i första och andra styckena inom två månader från den dag då för-

Finansinspektionen får, i fråga om ett europabolag som står under *inspektionens* tillsyn, motsätta sig att *europabolag* flyttar sitt säte till en annan stat, om motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Finansinspektionen skall meddela ett sådant beslut som avses i första *stycket* inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offen-

slaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 8.2 i SE-förordningen. *Myndigheterna* får inte meddela ett beslut om att motsätta sig flyttning utan att europabolaget först har fått tillfälle att yttra sig.

tliggjordes enligt artikel 8.2 i SE-förordningen. *Inspektionen* får inte meddela ett beslut om att motsätta sig flyttning utan att europabolaget först har fått tillfälle att yttra sig.

11 a §

Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förklara en fråga om tillstånd enligt 11 § vilande under högst tolv månader.

Skatteverket får begära vilandeförklaring endast om

- 1. begäran är motiverad av hänsyn till allmänintresset,*
- 2. verket har beslutat om revision hos europabolaget, och*
- 3. det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.*

Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förlänga den tid under vilken tillståndsfrågan vilar. Skatteverket får begära sådan förlängning endast om det finns särskilda skäl. Förlängning får ske endast med tre månader i taget.

15 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen

när ett beslut om tillstånd enligt 13 eller 14 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om det föreligger ett sådant förhållande som avses i artikel 8.15 i SE-förordningen.

när ett beslut om tillstånd enligt 13 eller 14 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om *Finansinspektionen har meddelat ett sådant beslut som avses i 9 a §* eller om det föreligger ett sådant förhållande som avses i artikel 8.15 i SE-förordningen.

32 §³

Bolagsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller verkets beslut i ett tillståndsärende enligt 11 §, verkets beslut om att vägra utfärda intyg enligt 6 eller 15 § samt verkets beslut enligt 31 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut enligt 5 a eller 9 a § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionens beslut enligt 5 a eller 9 a § *och Skatteverkets beslut att begära sådan vilandeförklaring som avses i 11 a §* får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Länsstyrelsens beslut i ett ärende enligt 28 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut i ett ärende enligt 29 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 29 § första stycket får överklagas inom tre veckor från den dag då bolaget fick del av beslutet. Ett

³ Senaste lydelse 2006:598.

beslut enligt 29 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt fjärde stycket gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

*Bolagsverkets beslut enligt
11 a § får inte överklagas.*

Denna lag träder i kraft den 15 december 2007.

1.6 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs i fråga om aktiebolagslagen (2005:551) dels att nuvarande 23 kap. 36 § skall betecknas 23 kap. 52 § och att rubriken närmast före nuvarande 23 kap. 36 § skall sättas närmast före 23 kap. 52 §,

dels att 1 kap. 9 §, den nya 23 kap. 52 § samt 31 kap. 2 och 5 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas 18 nya paragrafer, 23 kap. 21 a och 36 –51 §§ samt 31 kap. 5 a §, samt närmast före 36, 37, 40, 42–48, 50 och 51 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

9 §

Bestämmelser om betydelsen av följande begrepp, termer och uttryck finns i nedan angivna paragrafer:

förköps- förbehåll	4 kap. 18 §	förköps- förbehåll	4 kap. 18 §
		<i>gränsöver- skridande fusion</i>	23 kap. 36 §
hembuds- förbehåll	4 kap. 27 §	hembuds- förbehåll	4 kap. 27 §

23 kap.

21 a §

Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förklara en fråga om tillstånd enligt 20 §

vilande under högst tolv månader.

Skatteverket får begära vilandeförklaring endast om

- 1. begäran är motiverad av hänsyn till allmänintresset,*
- 2. verket har beslutat om revision hos bolaget, och*
- 3. det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.*

Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förlänga den tid under vilken tillståndsfrågan vilar. Skatteverket får begära sådan förlängning endast om det finns särskilda skäl. Förlängning får ske endast med tre månader i taget.

Gränsöverskridande fusion

Tillämpliga bestämmelser

36 §

Ett svenskt aktiebolag får delta i en fusion med en motsvarande juridisk person med hemvist i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Sverige (gränsöverskridande fusion). Därvid gäller

- 1 § om vad en fusion innebär,*
- 2 § om fusionsvederlag,*
- 4 § om fusion när överlåtan-*

de bolag har gått i likvidation,

*5 § om särskilda rättighets-
havares ställning,*

*8, 10, 37 och 38 §§ om fu-
sionsplanen,*

39 § om styrelseredogörelse,

*11–13 och 40 och 41 §§ om
revisorsgranskning av fusions-
planen,*

*14 § första stycket och 42 §
om registrering av fusionspla-
nen,*

*15 § första–tredje styckena
och 43 § om när fusionsplanen
skall underställas bolagsstäm-
man,*

*16 och 44 §§ om tillhanda-
hållande av fusionsplanen m.m.,*

17 § om majoritetskrav m.m.,

*18 § om när frågan om fusion
faller,*

*19 § om underrättelse till bo-
lagets kända borgenärer,*

*20, 21 och 46 §§ om ansökan
om tillstånd att verkställa fu-
sionsplanen,*

21 a § om vilandeförklaring,

*22 § om kallelse på bolagens
borgenärer,*

*23 § om när Bolagsverket
skall lämna tillstånd till verk-
ställande av fusionsplanen,*

*24 § om när allmän domstol
skall lämna tillstånd till verk-
ställande av fusionsplanen,*

47 § om fusionsintyg,

48 och 49 §§ om registrering,
26 § om fusionens rättsverkningar,

27 § om när frågan om fusion faller varvid vad som i den paragrafen sägs om 25 § skall avse 48 §,

50 § om särskilt bokslut, och

51 § om absorption av helägt dotterbolag.

Om inte annat framgår, skall bestämmelserna i detta kapitel tillämpas endast på det eller de svenska aktiebolag som deltar i den gränsöverskridande fusionen.

Fusionsplan m.m.

37 §

Vid en gränsöverskridande fusion skall styrelsen i ett svenskt aktiebolag som deltar i fusionen, tillsammans med motsvarande organ i de utländska bolag som deltar i fusionen, upprätta en fusionsplan.

Vid kombination utgör fusionsplanen stiftelseurkund, om det övertagande bolaget skall ha sitt säte i Sverige.

38 §

Fusionsplanen skall innehålla uppgift om

1. de fusionerande bolagens

form, namn och säte,

2. utbytesförhållanden mellan aktier och förekommande värdepapper i överlåtande respektive övertagande bolag och eventuell kontant betalning,

3. de villkor som skall gälla för tilldelning av aktier och förekommande värdepapper i övertagande bolag,

4. den gränsöverskridande fusionens sannolika följder för sysselsättningen,

5. från vilken tidpunkt och på vilka villkor aktier och förekommande värdepapper medför rätt till utdelning i det övertagande bolaget,

6. från vilken tidpunkt de fusionerande bolagen bokföringsmässigt skall behandlas som hörande till det övertagande bolaget,

7. vilka rättigheter i det övertagande bolaget som skall tillkomma innehavare av särskilda rättigheter i överlåtande bolag eller vilka åtgärder som i övrigt skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

8. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall lämnas till en styrelseledamot, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare eller till den som

utför granskning enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar,

9. värdet av de tillgångar och skulder som skall överföras till det övertagande bolaget och de överväganden som har gjorts vid värderingen, och

10. datum för den årsredovisning som har legat till grund för fastställandet av villkoren för fusionen.

I förekommande fall skall fusionsplanen också innehålla uppgift om hur arbetstagarna deltar i den process genom vilken formerna för arbetstagarnas medverkan i det övertagande bolaget beslutas.

Vid kombination skall fusionsplanen också innehålla uppgift om det planerade övertagande bolagets form, firma och säte samt förslag till bolagsordning för det bolaget.

39 §

Till fusionsplanen skall det fogas en redogörelse från styrelsen i vart och ett av de svenska aktiebolag som deltar i fusionen. Redogörelsen skall ha det innehåll som anges i 9 §. Därutöver

skall den innehålla uppgift om fusionens sannolika konsekvenser för aktieägare, borgenärer och anställda. Om styrelsen i skälig tid innan fusionsplanen har färdigställts får ett yttrande från arbetstagarnas företrädare, skall detta yttrande fogas till redogörelsen.

Revisorsgranskning

40 §

Vid en gränsöverskridande fusion skall revisorsgranskningen enligt 11 § omfatta även styrelsens redogörelse enligt 39 §.

Bestämmelserna i 11–13 §§ skall inte tillämpas om samtliga aktieägare i de bolag som deltar i fusionen har samtyckt till det. De skall inte heller tillämpas om en utländsk behörig myndighet i en stat där något av de deltagande bolagen har sitt säte, efter gemensam begäran från de fusionerande bolagen, har utsett eller godkänt en eller flera oberoende sakkunniga att för samtliga bolags räkning granska fusionsplanen och upprätta en gemensam skriftlig rapport för alla bolag.

I fall som avses i andra stycket skall det till fusionsplanen fogas ett yttrande från en

eller flera sådana revisorer som anges i 12 § med sådant innehåll som avses i 11 § andra stycket. Ett sådant yttrande skall vid tillämpningen av 21 § första stycket 3 anses som ett revisorsyttrande enligt 11 §.

41 §

Om ett svenskt bolag deltar i en gränsöverskridande fusion och samtliga bolag som deltar i fusionen begär det, skall Bolagsverket utse en eller flera personer att, för samtliga bolags räkning, granska den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen och upprätta en gemensam skriftlig rapport för alla bolag. Beträffande granskningen och yttrandets innehåll gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 11–13 §§ och 40 § första stycket.

Registrering av fusionsplanen

42 §

Vid en gränsöverskridande fusion skall skyldigheten enligt 14 § att ge in fusionsplanen med bifogade handlingar för registrering fullgöras av det svenska aktiebolag som deltar i fusionen. Om flera svenska bolag deltar, skall skyldigheten i förekom-

mande fall fullgöras av det svenska bolag som är övertagande bolag och i annat fall av det äldsta av de överlåtande svenska bolagen.

Kungörelsen av registreringen skall innehålla uppgift om

1. form, namn och säte för vart och ett av de fusionerande bolagen,

2. de register där bolagen är registrerade och de nummer som används för identifiering i registren,

3. hur borgenärer och, i förekommande fall, minoritetsaktieägare skall förfara för att utöva sina rättigheter samt de adresser där fullständig information om detta förfarande kostnadsfritt kan erhållas.

Bolagsstämmans beslut

43 §

Vad som sägs i 15 § tredje stycket om att stämman i vissa fall får hållas inom kortare tid än en månad efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts gäller inte vid en gränsöverskridande fusion.

Tillhandahållande av fusionsplanen

44 §

Vad som sägs i 16 § andra stycket om att det i vissa fall är tillräckligt att planen och bifogade handlingar hålls tillgängliga för aktieägarna under två veckor före stämman gäller inte vid en gränsöverskridande fusion.

Vid en gränsöverskridande fusion skall fusionsplanen och bifogade handlingar under den tid som sägs i 16 § andra stycket även hållas tillgängliga för arbetstagarorganisationer som företräder arbetstagare hos bolaget och för arbetstagare som inte företräds av någon arbetstagarorganisation.

Villkorat godkännande av fusionsplanen

45 §

Bolagsstämman i ett bolag som deltar i en gränsöverskridande fusion får villkora beslutet om att godkänna fusionsplanen av att en senare stämma godkänner de former som har beslutats för arbetstagarnas medverkan i det övertagande bolaget.

Ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen

46 §

Vid en gränsöverskridande fusion skall ansökan enligt 20 § göras av det svenska aktiebolag som deltar i fusionen. Om flera svenska bolag deltar, skall ansökan i förekommande fall göras av det svenska bolag som är övertagande bolag och i annat fall av det äldsta av de överlåtande svenska bolagen.

Fusionsintyg

47 §

Vid en gränsöverskridande fusion skall Bolagsverket, när det finns ett lagakraftvunnet beslut om tillstånd till verkställande av fusionsplan enligt 23 eller 24 § och det svenska aktiebolag som deltar i fusionen i övrigt har fullgjort vad som krävs enligt denna lag, utfärda ett intyg om att den del av förfarandet som regleras av svensk lag har skett på föreskrivet sätt. Intyg får inte utfärdas om det har väckts talan mot bolagsstämmans beslut att godkänna fusionsplanen och denna prövning fortfarande pågår.

Om det övertagande bolaget

har eller, vid kombination, skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige, skall ett svenskt aktiebolag som deltar i fusionen ge in det fusionsintyg som avses i första stycket, tillsammans med en kopia av den av bolagsstämman godkända fusionsplanen, till en behörig myndighet i den staten. Intyget skall ges in inom sex månader från den tidpunkt då intyget utfärdades.

Registrering m.m.

48 §

Efter anmälan från styrelsen i det övertagande bolaget eller, i fall som avses i andra stycket, efter underrättelse från en behörig utländsk myndighet, skall Bolagsverket registrera den gränsöverskridande fusionen i aktiebolagsregistret. En sådan anmälan skall göras senast två månader efter det att ett beslut om tillstånd att verkställa fusionsplanen har vunnit laga kraft. Verket får registrera fusionen endast om verket har utfärdat ett sådant intyg som avses i 47 § första stycket och det inte i övrigt föreligger hinder mot registrering. I fråga om registreringen gäller i övrigt 25 §.

Om det övertagande bolaget

har eller, vid kombination, skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige, får fusionen inte registreras i Sverige, förrän den har registrerats i den staten.

Om det övertagande bolaget har eller, vid kombination, skall ha sitt säte i Sverige, får fusionen registreras endast om

1. de utländska bolag som deltar i fusionen har gett in fusionsintyg från behöriga myndigheter i de stater där de är registrerade tillsammans med en kopia av den av bolagsstämman godkända fusionsplanen, samt

2. vid kombination, det inte finns något hinder mot registrering av det övertagande bolaget.

Fusionen får, i förekommande fall, registreras endast om

1. avtal har träffats eller beslut har fattats om medverkan enligt lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner eller förhandlingsperioden har löpt ut utan att sådant avtal har träffats eller beslut har fattats, och

2. den övertagande föreningens stadgar inte strider mot den ordning för medverkan som skall gälla till följd av lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskrid-

ande fusioner.

49 §

Vid en gränsöverskridande fusion inträder de rättsverkningar som avses i 26 § vid den tidpunkt som har fastställts i den stat där det övertagande bolaget har sitt säte. Om det övertagande bolaget har sitt säte i Sverige, inträder rättsverkningarna vid den tidpunkt då fusionen registreras enligt 48 §.

Utöver vad som anges i 26 § gäller att de fusionerande bolagens rättigheter och skyldigheter som härrör ur anställningsavtal eller anställningsförhållanden och som föreligger vid den tidpunkt då den gränsöverskridande fusionen får verkan överförs till det övertagande bolaget.

Särskilt bokslut

50 §

Om ett svensk aktiebolag deltar i en gränsöverskridande fusion och det övertagande bolaget får säte i en annan stat än Sverige, skall styrelsen i det svenska aktiebolaget upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till

den dag då rättsverkningarna av fusionen inträdde enligt 49 §.

För det särskilda bokslutet gäller bestämmelserna om årsbokslut i 6 kap. 4–9 och 11 §§ bokföringslagen (1999:1078). Bokslutet skall ges in till Bolagsverket inom en månad från utgången av den period som bokslutet omfattar.

Absorption av helägt dotterbolag

51 §

Vid en gränsöverskridande fusion mellan ett moderbolag och ett helägt dotterbolag tillämpas bestämmelserna i 36–50 §§, dock med följande avvikelser.

1. Fusionsplanen behöver inte innehålla sådana uppgifter som avses i 38 § första stycket 2–4.

2. Bestämmelserna om revisorsgranskning i 11–13 och 40–42 §§ samt om bolagsstämmans godkännande av fusionsplanen i 15 § första stycket skall inte tillämpas.

Vid en fusion enligt denna paragraf skall det till fusionsplanen fogas ett yttrande från en eller flera sådana revisorer som anges i 12 § revisorsyttrande med sådant innehåll som avses i 11 § andra stycket 1.

52 §

Talan om upphävande av ett bolagsstämmobeslut om godkännande av fusionsplan skall i de fall som avses i 7 kap. 51 § andra stycket väckas inom sex månader från beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten att föra talan förlorad.

Om en allmän domstol genom dom eller beslut som har vunnit laga kraft har bifallit en talan om upphävande av ett stämmobeslut om att godkänna en fusionsplan, skall fusionen gå åter även om överlåtande bolag har upplösts. För förpliktelser som har uppkommit genom någon åtgärd på det övertagande bolagets vägnar efter det att överlåtande bolag har upplösts men innan domstolens avgörande har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar, svarar de överlåtande bolagen, eller vid absorption, det eller de överlåtande bolagen och det övertagande bolaget solidariskt.

I fråga om ett beslut att godkänna en fusionsplan som avser en gränsöverskridande fusion gäller, utöver vad som sägs 7 kap. 51 § första stycket och i första stycket i denna paragraf, att talan inte får väckas efter det att Bolagsverket eller allmän domstol genom ett beslut som har vunnit laga kraft har lämnat tillstånd till verkställande av fusionsplanen enligt 23 eller 24 §.

31 kap.

2 §³

Följande beslut av Bolagsverket överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

³ Senaste lydelse 2006:486.

1. beslut i tillståndsärenden enligt 20 kap. 23 §, 23 kap. 20 eller 33 § samt 24 kap. 22 §,

2. beslut enligt 23 kap. 27 eller 35 § eller 24 kap. 29 § att förklara att frågan om fusion eller delning har fallit,

2 a. beslut att vägra utfärda intyg enligt 23 kap. 47 §,

3. beslut enligt 27 kap. 2 § att skriva av en anmälan om registrering eller vägra registrering,

4. beslut att avregistrera företrädare enligt 27 kap. 6 §,

5. beslut i ärenden enligt 28 kap. 5 § andra stycket,

6. beslut att förelägga eller döma ut vite enligt 30 kap 3 §.

Skrivelsen med överklagandet skall ges in till Bolagsverket inom två månader från dagen för beslutet.

Bolagsverkets beslut enligt 23 kap. 21 a § får inte överklagas.

5 a §

Skatteverkets beslut att begära vilandeförklaring enligt 23 kap. 21 a § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

8 §

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten i mål som avses i 2, 4 eller 6 §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten i mål som avses i 2, 4, 5 a eller 6 §.

Denna lag träder i kraft den 15 december 2007.

1.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:595) om europakooperativ

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2006:595) om europakooperativ

dels att 6, 8, 13, 20 och 40 §§ samt rubrikerna närmast före 6 och 13 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skal införas en ny paragraf, 16 a §, av följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 17 § skall placeras närmast före den nya 16 a §.

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig att en ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion

Finansinspektionens rätt att motsätta sig att en ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion

6 §

Skatteverket får motsätta sig att en ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion, om

1. europakooperativet enligt fusionsförslaget skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige,

2. motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset,

3. verket har beslutat om revision hos föreningen, och

4. det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Finansinspektionen får, i fråga om en ekonomisk förening som står under *Finansinspektionens* tillsyn, motsätta

Finansinspektionen får, i fråga om en ekonomisk förening som står under *inspektionens* tillsyn, motsätta sig att

sig att föreningen deltar i bildandet av ett europakoooperativ genom fusion, om de förutsättningar som anges i första stycket 1 och 2 föreligger.

Skatteverket och Finansinspektionen skall meddela ett sådant beslut som avses i första och andra styckena inom två månader från den dag då fusionsförslaget offentliggjordes enligt artikel 24 i SCE-förordningen. *Myndigheterna* får inte meddela ett beslut om att föreningen inte får delta i fusionen utan att föreningen först har fått tillfälle att yttra sig.

föreningen deltar i bildandet av ett europakoooperativ genom fusion, om

1. *europakoooperativet enligt fusionsförslaget skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige, och*

2. *motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset*

Finansinspektionen skall meddela ett sådant beslut som avses i första stycket inom två månader från den dag då fusionsförslaget offentliggjordes enligt artikel 24 i SCE-förordningen. *Inspektionen* får inte meddela ett beslut om att föreningen inte får delta i fusionen utan att föreningen först har fått tillfälle att yttra sig.

8 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 29.2 i SCE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 23 kap. 23 eller 24 § aktiebolagslagen (2005:551) och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om *Skatteverket eller* Finansinspektionen har meddelat ett sådant beslut som avses i 6 §. När det gäller föreningar som driver finansi-

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 29.2 i SCE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 23 kap. 23 eller 24 § aktiebolagslagen (2005:551) och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om Finansinspektionen har meddelat ett sådant beslut som avses i 6 §. När det gäller föreningar som driver finansieringsrörelse

eringsrörelse tillämpas i stället tillämpas i stället 12 kap. 22 §
12 kap. 22 § lagen (2004:297) lagen (2004:297) om bank- och
om bank- och finansierings- finansieringsrörelse.
rörelse.

Skatteverkets och Finansinspektionens rätt att motsätta sig flyttning av säte

Finansinspektionens rätt att motsätta sig flyttning av säte

13 §

Skatteverket får motsätta sig att ett europakooperativ flyttar sitt säte till en annan stat, om

*1. motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset,
2. verket har beslutat om revision hos europakooperativet, och*

3. det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av en flyttning av europakooperativets säte.

Finansinspektionen får, i fråga om ett europakooperativ som står under *Finansinspektionens* tillsyn, motsätta sig att europakooperativet flyttar sitt säte till en annan stat, om motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket och Finansinspektionen skall meddela ett sådant beslut som avses i första och andra styckena inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 7.2 i

Finansinspektionen får, i fråga om ett europakooperativ som står under *inspektionens* tillsyn, motsätta sig att europakooperativet flyttar sitt säte till en annan stat, om motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Finansinspektionen skall meddela ett sådant beslut som avses i första stycket inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 7.2 i

liggjordes enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen. *Myndigheterna* får inte meddela ett beslut om att motsätta sig flyttning utan att europakooperativet först har fått tillfälle att yttra sig.

SCE-förordningen. *Inspektionen* får inte meddela ett beslut om att motsätta sig flyttning utan att europakooperativet först har fått tillfälle att yttra sig.

16 a §

Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förklara en fråga om tillstånd enligt 16 § vilande under högst tolv månader.

Skatteverket får begära vilandeförklaring endast om

1. begäran är motiverad av hänsyn till allmänintresset,
2. verket har beslutat om revision hos europakooperativet, och

3. det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förlänga den tid under vilken tillståndsfrågan vilar. Skatteverket får begära sådan förlängning endast om det finns särskilda skäl. Förlängning får ske endast med tre månader i taget.

20 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i

artikel 7.8 i SCE-förordningen när ett beslut om tillstånd enligt 18 eller 19 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om *Skatteverket eller* Finansinspektionen har meddelat ett sådant beslut som avses i 13 § eller om det föreligger ett sådant förhållande som avses i artikel 7.15 i SCE-förordningen.

artikel 7.8 i SCE-förordningen när ett beslut om tillstånd enligt 18 eller 19 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om Finansinspektionen har meddelat ett sådant beslut som avses i 13 § eller om det föreligger ett sådant förhållande som avses i artikel 7.15 i SCE-förordningen.

40 §

Bolagsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller verkets beslut i ett tillståndsärende enligt 16 §, verkets beslut om att vägra utfärda intyg enligt 8 eller 20 § samt verkets beslut enligt 39 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Skatteverkets och Finansinspektionens beslut i ett ärende enligt 6 eller 13 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionens beslut i ett ärende enligt 6 eller 13 § *och Skatteverkets beslut att begära sådan vilandeförklaring som avses i 16 a §* får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Länsstyrelsens beslut i ett ärende enligt 36 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut i ett ärende enligt 37 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 37 § första stycket får överklagas

inom tre veckor från den dag då europakooperativet fick del av beslutet. Ett beslut enligt 37 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt fjärde stycket gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

*Bolagsverkets beslut enligt
16 a § får inte överklagas.*

Denna lag träder i kraft den 15 december 2007.

2 Bakgrund

Som ett led i förverkligandet av den inre marknaden har det tillkommit ett antal EG-direktiv på bolagsrättens område. Syftet med direktiven är att skapa likvärdiga förutsättningar för bolag verksamma i olika medlemsstater. En grundläggande tanke kan sägas vara att beslut om investeringar och omstruktureringar skall fattas primärt på ekonomiska grunder och inte på grundval av skillnader i den rättsliga regleringen i olika medlemsstater. Ett annat syfte med direktiven är att undanröja hinder mot gränsöverskridande aktiviteter. Aktieägare, borgenärer och andra intressenter skall ha så goda förutsättningar som möjligt att göra gällande sina rättigheter över gränserna inom EU. Det skall också finnas goda förutsättningar för samarbete och omstruktureringar över gränserna.

Ett av de bolagsrättsliga direktiven ("det tredje bolagsrättsliga direktivet") behandlar fusioner mellan aktiebolag.¹ Direktivet är tillämpligt på fusioner mellan aktiebolag av samma nationalitet. För svenskt vidkommande finns de bestämmelser som direktivet har föranlett i 23 kap. aktiebolagslagen (2005:551) och i 15 a kap. försäkringsrörelselagen (1982:713). I oktober 2005 utfärdades ett nytt bolagsrättsligt direktiv, det tionde bolagsrättsliga direktivet om gränsöverskridande fusioner ("direktivet om gränsöverskridande fusioner").² Direktivet reglerar, som framgår av namnet, fusioner mellan bolag hemmahörande i olika medlems-

¹ Rådets tredje direktiv 78/855/EEG av den 9 oktober 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om fusioner av aktiebolag

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar.

stater. Syftet är främst att underlätta omstruktureringar och samarbeten över nationsgränserna inom EU. Direktivet skall vara genomfört i medlemsstaterna senast den 15 december 2007.

Utöver nämnda direktiv finns det sedan tidigare vissa fusionsbestämmelser i EG:s förordningar om europabolag respektive europakooperativ.³ Ett europabolag är en särskild associationsform för gränsöverskridande samverkan i vad som närmast kan liknas vid ett svenskt aktiebolag. Ett europakooperativ är en motsvarande associationsform för kooperativ verksamhet. Europabolag och europakooperativ styrs delvis av gemensamma EG-regler, delvis av utfyllande nationella regler i den medlemsstat där företaget har sitt säte. Såväl ett europabolag som ett europakooperativ kan bildas genom att företag med hemvist i olika medlemsstater går samman genom fusion.

Vid sidan av de nyss nämnda regelverken finns det i dag inte – vare sig i svensk lagstiftning eller, såvitt känt, i någon annan medlemsstats lagstiftning – några bestämmelser om gränsöverskridande fusioner. Längre rådde uppfattningen att det, i avsaknad av lagstiftning på området, inte var möjligt att genomföra gränsöverskridande fusioner. Direktivet om gränsöverskridande fusioner ansågs mot den bakgrunden fylla den funktionen att det skulle *möjliggöra* gränsöverskridande fusioner. Efter en dom från EG-domstolen i december 2005⁴ står det emellertid klart att det finns en direkt på EG-fördraget grundad rätt att, under vissa förutsättningar, genomföra en gränsöverskridande fusion (se vidare avsnitt 4). De närmare förutsättningarna för en sådan fusion är emellertid oklara. Direktivet får i det ljuset framför allt ses som ett instrument som *underlättar* gränsöverskridande fusioner genom att säkerställa att det i alla medlemsstater finns likartade och med varandra förenliga bestämmelser om saken.

³ Rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag och rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

⁴ EG-domstolens dom av den 13 december 2005 i mål C411/03 ("SEVIC")

3 Innehållet i direktivet om gränsöverskridande fusioner

Artikel 1 anger direktivets tillämpningsområde. Det skall tillämpas på fusioner av bolag med begränsat ansvar som har bildats i enlighet med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom gemenskapen, under förutsättning att minst två av bolagen omfattas av lagstiftningen i olika medlemsstater.

I *artikel 2* definieras begreppen bolag med begränsat ansvar och fusion.

Artikel 3 innehåller vissa ytterligare bestämmelser om direktivets tillämpningsområde. Bland annat föreskrivs att medlemsstaterna får undanta kooperativa företag från direktivets tillämplighet.

Artikel 4 fastställer vissa grundläggande villkor för gränsöverskridande fusioner. Ett sådant villkor är att en gränsöverskridande fusion är möjlig endast mellan bolagsformer som får fusionera enligt berörda medlemsstaters nationella lagstiftning. Vidare föreskrivs att ett bolag som deltar i en gränsöverskridande fusion skall uppfylla de krav som uppställs i den nationella lagstiftningen. Om det i denna lagstiftning finns bestämmelser om att en myndighet har rätt att motsätta sig en fusion med hänsyn till allmänintresset, skall dessa bestämmelser tillämpas även på en gränsöverskridande fusion. Artikeln ger vidare medlemsstaterna möjlighet att utfärda särskilda bestämmelser till skydd för minoritetsdelägare som har motsatt sig fusionen.

I *artikel 5* föreskrivs att de deltagande bolagens lednings- eller förvaltningsorgan – varmed för svensk del avses styrelsen – skall upprätta en gemensam fusionsplan. Planen skall innehålla upp-

gift om bl.a. de fusionerande bolagens form, namn och säte, utbytesförhållandet för värdepapper/andelar respektive eventuell kontant betalning, fusionens sannolika följder på sysselsättningen och bolagsordningen för det bolag som uppstår genom fusionen.

I *artikel 6* anges vilka uppgifter som skall offentliggöras för varje fusionerande bolag. Hit hör bl.a. uppgift om form, namn och säte för varje fusionerande bolag samt den planerade formen, namnet och sätet för det bolag som skall uppstå genom fusionen. Vidare skall uppgift om hur borgenärer och i förekommande fall minoritetsaktieägare skall förfara för att utöva sina rättigheter offentliggöras.

Artikel 7 innehåller bestämmelser om att styrelserna i de deltagande bolagen skall upprätta en särskild rapport. I denna skall de rättsliga och ekonomiska aspekterna av fusionen förklaras. Rapporten skall hållas tillgänglig för bolagsmännen och deras anställda eller dessas företrädare.

Enligt *artikel 8* skall oberoende sakkunniga, utsedda för varje fusionerande bolag, utarbeta ett yttrande över fusionsplanen. Alternativt får det utarbetas ett gemensamt yttrande riktat till samtliga delägare i de bolag som deltar i fusionen. Yttrandet skall finnas tillgängligt under minst en månad före den stämma som skall ta ställning till frågan om fusion. Yttrandet skall ha samma innehåll som ett sådant motsvarande yttrande som skall upprättas enligt det tredje bolagsrättsliga direktivet.

I *artikel 9* stadgas att bolagsstämman i vart och ett av de fusionerande bolagen, efter att ha tagit del av de yttranden som avses i artikel 8, skall godkänna fusionsplanen. Under vissa förhållanden får en medlemsstat avstå från att kräva att det övertagande bolaget godkänner fusionsplanen.

I *artiklarna 10 och 11* finns bestämmelser om att medlemsstaterna skall utse behöriga myndigheter som skall kontrollera fusionens laglighet och utfärda intyg som bekräftar att alla formaliteter för fusionen är uppfyllda.

Enligt *artikel 12* skall medlemsstaterna fastställa den tidpunkt då den gränsöverskridande fusionen börjar gälla. Denna tidpunkt

måste infalla efter det att alla kontroller av de fusionerande bolagen har genomförts.

Artikel 13 stadgar att fusionen skall offentliggöras i de fusionerande bolagens respektive hemstater.

Artikel 14 anger de rättsverkningar som inträder när den gränsöverskridande fusionen börjar gälla. Varje överlåtande bolags samtliga tillgångar och skulder överförs då till det övertagande bolaget. Delägarna i de överlåtande bolagen blir delägare i det övertagande bolaget och de överlåtande bolagen upphör att existera.

I *artikel 15* finns bestämmelser som syftar till att förenkla förfarandet vid en gränsöverskridande fusion där det övertagande bolaget redan innehar alla eller nästan alla aktier i det överlåtande bolaget. I sådana fall kan man hoppa över ett antal steg i förfarandet.

Artikel 16 reglerar arbetstagarnas medverkan i de beslutsfattande organen i det nya bolag som uppstår genom en gränsöverskridande fusion.

Enligt *artikel 17* kan en gränsöverskridande fusion som trätt i kraft inte ogiltigförklaras.

Artiklarna 18–21 innehåller formella föreskrifter om genomförandet av direktivet. Det skall vara genomfört senast den 15 december 2007. Inom fem år därefter skall kommissionen göra en översyn av direktivet.

4 Gällande rätt

4.1 Gränsöverskridande fusioner

I EG:s förordning om europabolag finns, som redan har nämnts, särskilda bestämmelser om att ett europabolag kan bildas genom fusion av aktiebolag hemmahörande i olika medlemsstater. På motsvarande sätt kan, enligt EG:s förordning om europakooperativ, ett europakooperativ bildas genom att kooperativa föreningar i olika medlemsstater fusionerar. I lagen (2004:575) om europabolag respektive lagen (2006:595) om europakooperativ finns svenska lagbestämmelser som kompletterar EG-reglerna, bl.a. när det gäller fusion.

Som framgått av avsnitt 2 finns det i dag inte i övrigt några bestämmelser om gränsöverskridande fusioner i Sverige. Aktiebolagslagens fusionsbestämmelser är tillämpliga på fusioner mellan aktiebolag, varmed avses bolag som har bildats enligt aktiebolagslagen och som är registrerade i det svenska aktiebolagsregistret. Det är alltså inte möjligt att, med stöd av aktiebolagslagen, genomföra en fusion mellan ett svenskt och ett utländskt bolag. På motsvarande sätt reglerar lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar ("föreningslagen") och de särskilda lagarna för finansiella företag endast fusioner mellan svenska företag.

Trots avsaknaden av generella lagbestämmelser om gränsöverskridande fusioner får det numera anses att sådana fusioner, under vissa förhållanden, är möjliga. EG-domstolen har i det s.k.

SEVIC-målet⁵ slagit fast att EG-fördraget (artiklarna 43 och 48) utgör hinder för bestämmelser i en medlemsstat som innebär att en fusion inte kan registreras i det nationella handelsregistret trots att de villkor som gäller för fusion mellan bolag med hemvist i den staten är uppfyllda. Möjligheten till gränsöverskridande fusioner får enligt domstolen begränsas endast om det är motiverat av ”tvingande hänsyn till allmänintresset”. Sådana begränsningar skall vara ägnade att säkerställa att det eftersträvade syftet uppnås och får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta syfte.

Domen innebär således att det finns en direkt på EG-fördraget grundad rätt för bolag med säte i olika medlemsstater att gå samman genom fusion. Hur en fusion av detta slag i praktiken skall gå till får emellertid, i avvaktan på att det nu aktuella direktivet är genomfört, anses oklart.

4.2 Fusioner mellan svenska företag

Bestämmelser om fusion mellan aktiebolag finns i 23 kap. aktiebolagslagen. Bestämmelserna bygger på det tredje bolagsrättsliga direktivet. Fusion kan genomföras antingen genom kombination eller genom absorption. Kombination innebär att två eller flera bolag (”överlåtande bolag”) förenas genom att bilda ett nytt bolag (”övertagande bolag”). Absorption innebär att ett eller flera överlåtande bolag går upp i ett befintligt, övertagande, bolag. Ett specialfall av absorption är när ett helägt dotterbolag går upp i moderbolaget.

Vid fusion utgår ett fusionsvederlag till aktieägarna i överlåtande bolag. Vederlaget består ofta av aktier i det övertagande bolaget men det kan också utgå i form av pengar. Det finns i svensk rätt, till skillnad från i lagstiftningen i vissa andra länder, inte några begränsningar när det gäller hur stor andel av fusionsvederlaget som får utgöras av pengar.

⁵ Se fotnot i avsnitt 2.

En fusion inleds med att de fusionerande bolagen upprättar en fusionsplan med ett visst i lagen angivet innehåll. Planen skall granskas av en eller flera revisorer. Revisorsyttrandena skall fogas till planen. Planen skall anmälas för registrering i aktiebolagsregistret. Uppgift om registreringen skall kungöras. Innan planen behandlas av bolagsstämmorna, skall aktieägarna ha haft tillfälle att ta del av den. Planen skall godkännas av stämmorna i överlåtande bolag och, under vissa förutsättningar, även av stämman i övertagande bolag. För bolagsstämmornas beslut gäller ett krav på två tredjedelars majoritet av avgivna röster och vid stämman företrädda aktier. Fusion mellan privata aktiebolag kan, under vissa förutsättningar, genomföras genom ett förenklat förfarande.

Till skydd för bolagens borgenärer uppställs ett krav på att bolagen måste ansöka om tillstånd att verkställa planen. En sådan ansökan prövas i första hand av Bolagsverket. Verket kallar borgenärerna i överlåtande bolag och, i vissa fall, borgenärerna i övertagande bolag. Om någon borgenär invänder, skall verket överlämna ärendet till tingsrätten som prövar om de borgenärer som har motsatt sig ansökan har fått betalt eller har betryggande säkerhet för sina fordringar. Om så är fallet skall domstolen meddela tillstånd till verkställande av fusionen.

När tillstånd till verkställande av fusionen har meddelats, skall fusionen registreras hos Bolagsverket. I och med registreringen inträder fusionens samtliga rättsverkningar. Överlåtande bolag upplöses, dessa bolags tillgångar och skulder övergår på det övertagande bolaget och, om fusionsvederlaget har utgjorts av aktier, överlåtande bolags aktieägare blir aktieägare i det övertagande bolaget.

Bestämmelserna om fusion i föreningslagen överensstämmer till stor del med aktiebolagslagens bestämmelser. Föreningslagens reglering är dock överlag mindre detaljerad än regleringen i aktiebolagslagen. En väsentlig skillnad i sak är att vid föreningsfusioner blir medlemmarna i den eller de överlåtande föreningarna alltid medlemmar i den övertagande föreningen. Medlemmarnas övergång till den övertagande föreningen är, till skillnad

från vad som är fallet i fråga om en aktiebolagsfusion, inte förenad med något fusionsvederlag. Medlemsövergången anses vara det primära och överföringen av tillgångar och skulder sekundär (jfr Mallmén, Lagen om ekonomiska föreningar – en kommentar, 3 uppl. 2002 s. 477). Detta utesluter inte att det i praktiken kan förekomma ”vederlag” även vid föreningsfusioner. En annan skillnad i regelverken är att ärenden om verkställande av fusionsplan (eller ”fusionsavtal”, som är den term som används i föreningslagen) enligt föreningslagen prövas direkt av tingsrätten. Majoritetskraven för giltigt fusionsbeslut skiljer sig också från aktiebolagslagen. Sålunda krävs enligt föreningslagen att beslutet har biträtts av nio tiondelar av de röstberättigade eller har fattas på två på varandra följande föreningsstämmor och på den senare stämman har biträtts av minst två tredjedelar av de röstande. En medlem i en överlåtande förening som inte har samtyckt till fusionen får säga upp sig till utträde ur föreningen.

5 Överväganden

5.1 Tillämpningsområde

Förslag: För att genomföra direktivet om gränsöverskridande fusioner i Sverige införs det bestämmelser om gränsöverskridande fusioner avseende aktiebolag och ekonomiska föreningar. Ett svenskt företag skall få delta i en gränsöverskridande fusion endast om de utländska företag som deltar i fusionen har en företagsform som motsvarar de svenska företagsformer som det svenska företaget kan ingå en icke gränsöverskridande fusion med. De svenska bestämmelserna skall vara begränsade till gränsöverskridande fusioner inom EES.

Bedömning: Det bör i detta sammanhang inte införas bestämmelser om gränsöverskridande delningar av aktiebolag.

Skälen för förslaget och bedömningen: I artikel 1 i direktivet om gränsöverskridande fusioner anges att direktivet skall tillämpas på fusioner av bolag med begränsat ansvar som har bildats i enlighet med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom gemenskapen, under förutsättning att minst två av bolagen omfattas av lagstiftningen i olika medlemsstater (artikel 1). I artikel 2 definieras ”bolag med begränsat ansvar” som:

a. bolag enligt artikel 1 i det första bolagsrättsliga direktivet⁶, eller

⁶ Rådets första direktiv 68/151/EEG av den 9 mars 1968 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget

b. aktiebolag som är en juridisk person och har separata tillgångar som uteslutande svarar för bolagets skulder och som enligt den nationella lagstiftningen är underställt sådana skyddsåtgärder som fastställs i det första bolagsrättsliga direktivet för att skydda bolagsmännens och tredje mans intresse.

Det första bolagsrättsliga direktivet är, för svensk del, tillämpligt på privata och publika aktiebolag inklusive bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag. Frågan är om punkten b innebär att ytterligare associationsformer faller in under tillämpningsområdet för det nu aktuella direktivet. Ordalydelsen kan tyckas tala emot detta. Det talas här om ”aktiebolag som är”. Samtidigt kan det konstateras att punkten b hade varit överflödig om den skulle vara begränsad till att omfatta aktiebolag. Sådana omfattas ju redan av punkten a.

Det finns ytterligare ett antal omständigheter som talar för att direktivets tillämpningsområde inte är begränsat till aktiebolag. En sådan omständighet är att ordet aktiebolag fördes in i den aktuella artikeln i samband med den slutliga språkliga bearbetningen av texten. I de förslag och utkast som förelåg under förhandlingarna användes det bredare begreppet ”bolag”. Till saken hör att frågan om direktivets tillämpningsområde var en av de mest centrala frågorna under förhandlingarna om direktivet. Medlemsstaterna var tidigt eniga om att direktivet inte skulle begränsas till aktiebolag. Detta stod i överensstämmelse med kommissionens önskemål som var att direktivet skulle ha ett brett tillämpningsområde.

Övriga språkversioner talar också för att punkten b skall ges en vidare innebörd än vad som följer av den svenska ordalydelsen. Som exempel kan nämnas den franska versionen som talar om ”une société avec un capital social” och den tyska som lyder: ”eine Gesellschaft, die über gesondertes Gesellschaftskapital verfügt”. Det framgår också av direktivets övriga bestämmelser att regleringen har förutsatts omfatta även andra rättssubjekt än aktiebolag. Sålunda finns det t.ex. i artikel 3.2 en

avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen.

särskild bestämmelse om direktivets tillämplighet på kooperativa företag.

Det får mot denna bakgrund anses stå klart att direktivets tillämpningsområde, trots ordalydelsen i artikel 2.1 b, inte är begränsat till aktiebolag. Direktivet är i stället avsett att tillämpas på vad som brukar benämnas kapitalassociationer, dvs. associationer där delägarna/medlemmarna inte svarar personligen för associationens förpliktelser utan där det i stället förutsätts finnas ett visst bolags- eller föreningskapital som säkerhet för företagets skulder. I artikel 2.1 anges vidare som en särskild förutsättning för att en association skall omfattas av direktivet att associationen enligt den nationella lagstiftningen är underställt sådana åtgärder som fastställs i det första bolagsrättsliga direktivet för att skydda bolagsmännens och tredje mans intresse. Härmed torde avses bl.a. regler om offentliggörande av vissa uppgifter och handlingar och om rättsverkningarna av sådant offentliggörande. Regler av detta slag finns i aktiebolagslagen, föreningslagen och motsvarande lagar på det finansiella området.

Mot denna bakgrund och med hänsyn till innebörden av direktivets materiella bestämmelser kan slutsatsen dras att direktivet, för svensk del, skall tillämpas på aktiebolag och andra kapitalassociationer. Det kan diskuteras huruvida en ekonomisk förening är att betrakta som en kapitalassociation i strikt bemärkelse. Något krav på att en ekonomisk förening skall ha ett visst minimikapital eller att medlemmarnas insatser skall vara inbetalda innan föreningen registreras och inleder sin verksamhet finns ju inte i svensk rätt. Å andra sidan förutsätts medlemmarna i en ekonomisk förening betala en viss insats till föreningen och bl.a. insatskapitalet utgör bundet eget kapital som inte kan användas för utdelning. Övervägande skäl talar därför för att också ekonomiska föreningar omfattas av direktivet. Direktivet skall vidare tillämpas på de juridiska personer på det finansiella området som motsvarar aktiebolag respektive ekonomiska föreningar. Frågan om hur direktivet närmare skall genomföras med avseende på sådana företag kommer att behandlas i ett senare sammanhang.

Av EG:s förordningar om europabolag respektive europakooperativ följer att sådana i varje medlemsstat, såvida inte annat följer av EG-reglerna, skall behandlas på samma sätt som ett nationellt publikt aktiebolag respektive en nationell kooperativ förening. I den mån juridiska personer av de senare slagen får delta i en gränsöverskridande fusion enligt nationell rätt skall således även europabolag och europakooperativ ha en sådan rätt. För svensk del innebär det att de bestämmelser som införs i svensk lagstiftning med anledning av direktivet skall tillämpas även på europabolag och europakooperativ med säte i Sverige.

Finns det då några ytterligare företagsformer som ryms inom direktivets definition av bolag med begränsat ansvar?

När det gäller ideella föreningar kan det visserligen konstateras att sådana uppvisar den likheten med kapitalassociationer att medlemmarna inte har något personligt betalningsansvar för föreningens skulder. I andra avseenden saknar dock en ideell förening de särdrag som en kapitalassociation har. Svensk rätt uppställer sålunda inte några krav på att medlemmarna tillskjuter något kapital eller på att föreningens kapital till någon del skall vara bundet. Såsom framgått ovan innefattar dessutom definitionen av "bolag med begränsat ansvar" ett krav på att associationen enligt den nationella lagstiftningen skall vara underställd sådana åtgärder som fastställs i det första bolagsrättsliga direktivet för att skydda bolagsmännens och tredje mans intresse. Eftersom det i Sverige inte alls finns någon associationsrättslig lagstiftning för ideella föreningar, uppfylls inte denna del av definitionen av "bolag med begränsat ansvar". Till detta kommer att gränsöverskridande fusioner, enligt artikel 4.1 a i direktivet, endast skall vara möjliga mellan bolagsformer som får fusionera enligt den nationella lagstiftningen. Några bestämmelser om fusion mellan ideella föreningar finns inte i Sverige.

Direktivet är inte heller tillämpligt på handelsbolag eller kommanditbolag. Detta följer redan av att bolagsmännen i sådana bolag svarar för bolagets förpliktelser. Det rör sig alltså inte om kapitalassociationer i den bemärkelse som har redogjorts för ovan.

Ovan har konstaterats att direktivet i och för sig får anses vara tillämpligt på ekonomiska föreningar. Artikel 3.2 ger emellertid medlemsstaterna en möjlighet att göra undantag för kooperativa företag. För svensk del skulle alltså ekonomiska föreningar och motsvarande finansiella associationsformer kunna undantas från tillämpningsområdet. Denna möjlighet bör inte utnyttjas. Företag av detta slag bör ha samma möjligheter till gränsöverskridande omstruktureringar som de övriga associationsformer som omfattas av direktivet. Till saken hör också att svenska ekonomiska föreningar, i enlighet med SEVIC- domen, torde ha en rätt att delta i gränsöverskridande fusioner med utländska motsvarigheter, oavsett innehållet i det nu aktuella direktivet.

I artikel 3.3 föreskrivs att direktivet inte skall tillämpas på gränsöverskridande fusioner med bolag vars syfte är kollektiva investeringar av kapital som erhålls av allmänheten, som bedriver verksamhet på grundval av principen om riskspridning och vars andelar, på innehavarnas begäran, återköps eller inlöses, direkt eller indirekt, ur det bolagets tillgångar. Direktivet skall således inte tillämpas på vissa typer av fondföretag. Frågan om vad detta närmare innebär för svensk del kommer att behandlas i ett senare sammanhang i samband med att frågan om hur direktivet skall genomföras med avseende på finansiella företag behandlas.

Som redan har nämnts anges i direktivet (artikel 4.1 a) att gränsöverskridande fusioner endast skall vara möjliga mellan bolagsformer som får fusionera enligt den nationella lagstiftningen. I Sverige kan, med ett par undantag, endast företag av samma form fusionera med varandra. Sålunda kan i princip ett aktiebolag fusionera endast med ett annat aktiebolag, en ekonomisk förening endast med en annan ekonomisk förening etc. Motsvarande bör gälla i fråga om gränsöverskridande fusioner. Ett svenskt företag bör alltså få delta i en gränsöverskridande fusion endast med sådana utländska företagsformer som motsvarar de svenska företagsformer som det svenska företaget i fråga kan ingå en icke gränsöverskridande fusion med.

Av det nyss sagda följer att en bostadsrättsförening kommer att kunna ingå i en gränsöverskridande fusion med antingen en

utländsk bostadsrättsförening eller en utländsk ”vanlig” ekonomisk förening. Inhemska fusioner av sådana slag är nämligen tillåtna enligt svensk rätt (se 9 kap. 30 § bostadsrättslagen [1991:614], jfr prop. 2002/03:12 s. 109). Även om det inte uttryckligen framgår av lagen får det anses att en fusion mellan en vanlig ekonomisk förening och en bostadsrättsförening bara kan genomföras under förutsättning att den övertagande föreningen är en bostadsrättsförening. En bostadsrättsförening kan alltså inte absorberas av en vanlig ekonomisk förening. Detta följer bl.a. av att upplåtelse av en lägenhet med bostadsrätt endast får ske till den som är medlem i en bostadsrättsförening (se 1 kap. 3 § bostadsrättslagen). Detsamma bör gälla vid en gränsöverskridande fusion. Några särskilda bestämmelser om den saken behövs inte.

Vad som har sagts i det föregående stycket gäller på motsvarande sätt i fråga om en kooperativ hyresrättsförening.

Direktivet är tillämpligt på gränsöverskridande fusioner mellan företag inom EU. Genom ett beslut av EEA Joint Committee den 22 september 2006 har direktivet blivit en del av EES-avtalet. Direktivet gäller alltså för hela det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). De svenska bestämmelser som införs med anledning av direktivet bör följaktligen vara tillämpliga på gränsöverskridande fusioner mellan företag inom EES. Det kan övervägas om bestämmelserna borde ges ett ännu vidare tillämpningsområde. För en sådan ordning talar det förhållandet att svenska företags behov av gränsöverskridande omstruktureringar inte är begränsade till EES. En förutsättning för att bestämmelser av detta slag skall fungera i praktiken torde dock vara att liknande bestämmelser finns i övriga fusionerande företags hemländer. Eftersom det inte kan förutsättas att så är fallet i fråga om stater utanför EES, framstår det inte som meningsfullt att ge de svenska bestämmelserna ett vidare tillämpningsområde än vad direktivet kräver.

Aktiebolagslagen innehåller bestämmelser om delning av aktiebolag. Dessa har ett nära samband med bestämmelserna om fusion. Vissa typer av delning av aktiebolag kan i själva verket

sågas utgöra en form av fusion. Så är fallet när det överlåtande bolagets tillgångar delvis övertas av ett redan befintligt aktiebolag. Det nu aktuella direktivet är emellertid inte tillämpligt på sådana förfaranden. Eftersom de närmare förutsättningarna för gränsöverskridande delningar – om sådana överhuvudtaget är möjliga – inte har reglerats på EU-nivå, kan det emellertid inte förutsättas att regler om detta finns i andra medlemsstater. En svensk nationell reglering skulle följaktligen knappast fungera i praktiken. Övervägande skäl talar därför mot att det införs en sådan.

5.2 Lagtekniska frågor

Förslag: Bestämmelser om gränsöverskridande fusioner tas in i de lagar som reglerar de associationsformer som direktivet är tillämpligt på. Flertalet av de bestämmelser som enligt dessa lagar gäller för nationella fusioner görs i grunden tillämpliga även på gränsöverskridande fusioner. Därutöver tas det, i den utsträckning som direktivet föranleder, i respektive lag in särbestämmelser som skall gälla i stället för eller utöver bestämmelserna om nationella fusioner.

Skälen för förslaget: Bestämmelserna om gränsöverskridande fusioner har, som framgått, utfärdats i form av ett direktiv. Ett direktiv riktar sig till medlemsstaterna och anger ett visst resultat som skall uppnås inom en bestämd tid, men överlåter åt medlemsstaterna själva att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet. Det är naturligt att direktivet, för svensk del, genomförs genom bestämmelser i lag.

Materiellt sett ligger bestämmelserna i det nya direktivet nära de bestämmelser som finns i det tredje bolagsrättsliga direktivet. Detta direktiv genomfördes genom ändringar i 1975 års aktiebolagslag (se prop. 1993/94:196, bet. 1993/94:LU32, rskr. 1993/94:422, SFS 1994:802). Bestämmelserna har, med vissa mindre ändringar, överförts till 2005 års aktiebolagslag. De finns i 23 kap. i den lagen.

En skillnad i förhållande till det tredje bolagsrättsliga direktivet är, som har framgått av föregående avsnitt, att det nu aktuella direktivet inte är begränsat till att omfatta aktiebolag. Därutöver får det anses vara tillämpligt på ekonomiska föreningar och motsvarande finansiella företagsformer. Det kan mot den bakgrunden övervägas om direktivet borde genomföras genom att de bestämmelser som direktivet föranleder tas in i en särskild lag som reglerar gränsöverskridande fusioner för alla de associationsformer som omfattas av direktivet. På så sätt skulle regleringen kunna hållas samman i en lag. De bestämmelser som är gemensamma för alla associationsformer skulle inte behöva upprepas. En annan fördel är att de lagar som innehåller grundläggande bestämmelser för respektive associationsform inte skulle behöva tyngas med bestämmelser som sannolikt kommer att tillämpas relativt sällan.

Men det finns också skäl som talar mot en sådan lagstiftnings-teknik. Direktivet om gränsöverskridande fusioner föreskriver, som redan har nämnts, att gränsöverskridande fusioner endast skall vara möjliga mellan bolagsformer som får fusionera enligt den nationella lagstiftningen i de berörda medlemsstaterna. Svensk rätt medger, med några undantag (se bl.a. 12 kap. 8 § föreningslagen), inte att olika företagsformer fusionerar med varandra. Det kan, med andra ord, i dag sägas föreligga mer eller mindre vattentäta skott mellan olika lagars fusionsbestämmelser. Direktivet kräver inte någon ändring i det avseendet. Även gränsöverskridande fusioner bör därför, såsom har konstaterats i föregående avsnitt, för svenskt vidkommande i princip endast vara möjliga mellan företag av samma form. Från materiella utgångspunkter skulle därför värdet av att fusionsbestämmelserna för olika associationsformer samlas i en lag vara begränsat. Det framstår i det perspektivet som mer ändamålsenligt att bestämmelserna tas in i de lagar som reglerar respektive associationsform.

För en sådan teknik talar också det förhållandet att direktivet utgår från att en gränsöverskridande fusion, i de delar som inte regleras i direktivet, följer de regler som gäller för nationella

fusioner i den ifrågavarande medlemsstatens lagstiftning (se artikel 4.1 b). En fusion mellan ett svenskt aktiebolag och ett utländskt aktiebolag kommer således, såvitt gäller det svenska bolaget, i hög utsträckning att regleras av aktiebolagslagens bestämmelser. På motsvarande sätt kommer föreningslagens bestämmelser att i hög utsträckning vara tillämpliga på en fusion mellan en svensk ekonomisk förening och en utländsk motsvarighet. Motsvarande kommer att gälla beträffande de finansiella företagen. Om bestämmelserna om gränsöverskridande fusioner togs in i en särskild lag, skulle den således behöva innehålla ett stort antal hänvisningar till – eller upprepningar av – de fusionsbestämmelser som finns i de lagar som reglerar respektive associationsform.

Sammantaget talar övervägande skäl för att de bestämmelser om gränsöverskridande fusioner som skall införas i svensk rätt på grund av direktivet tas in i de lagar som reglerar de olika associationsformer som direktivet är tillämpligt på. Det innebär att direktivet bör genomföras genom ändringar i aktiebolagslagen, föreningslagen och ett antal lagar på det finansiella området. Regleringen bör utformas på det sättet att flertalet av de bestämmelser som gäller för nationella fusioner i grunden görs tillämpliga även på gränsöverskridande fusioner. Därutöver bör det, i den utsträckning som direktivet föranleder, i respektive lag tas in särbestämmelser som skall gälla i stället för eller utöver de ”vanliga” fusionsbestämmelserna. Med en sådan teknik kan den nya regleringen begränsas i omfattning. På så sätt undviks också upprepningar av lagens grundläggande fusionsbestämmelser.

Direktivet skall, som tidigare har konstaterats, tillämpas även på europabolag och europakooperativ. Eftersom dessa associationsformer, till följd av särskilda bestämmelser i de EG-förordningar som reglerar dem, faller under nationella bestämmelser för publika aktiebolag respektive kooperativa föreningar i de delar där det saknas särskilda EG-bestämmelser kommer, såsom redan har konstaterats, de bestämmelser som införs i aktiebolagslagen och föreningslagen att bli tillämpliga även på europabolag och europakooperativ med säte i Sverige. Några sär-

skilda bestämmelser om gränsöverskridande fusioner behöver därför inte tas in i lagen om europabolag respektive lagen om europakooperativ.

För bankaktiebolag och kreditmarknadsbolag gäller aktiebolagslagen bestämmelser, om inte annat föreskrivs i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. För bankaktiebolag och kreditmarknadsbolag gäller delvis andra bestämmelser om förfarandet vid fusion än vad som gäller enligt aktiebolagslagen. Som exempel kan nämnas att det är Finansinspektionen, inte Bolagsverket, som prövar om fusionsplanen får verkställas. I lagen (1995:1570) om medlemsbanker och lagen om bank- och finansieringsrörelse finns det för medlemsbanker och kreditmarknadsföreningar fusionsbestämmelser som skiljer sig från de som finns i lagen om ekonomiska föreningar. För försäkringsaktiebolag gäller inte aktiebolagslagen över huvud taget. I stället gäller de associationsrättsliga bestämmelserna i försäkringsrörelselagen (1982:713).

Promemorian behandlar inte hur direktivet om gränsöverskridande fusioner skall genomföras för banker, kreditmarknadsföretag och försäkringsaktiebolag. Det föreslås inte någon särreglering och inte heller görs något undantag från den allmänna associationsrättsliga regleringen. Att det i denna promemoria saknas särskilda associationsrättsliga bestämmelser för de nämnda finansiella företagen skall inte uppfattas som att några överväganden har gjorts om de nya bestämmelserna i aktiebolagslagen m.fl. lagar skall bli tillämpliga på dem. Vilka regler som skall tillämpas på dessa företag kommer i stället att behandlas i senare sammanhang. För övriga aktiebolag och ekonomiska föreningar som står under tillsyn av Finansinspektionen skall dock aktiebolagslagen eller lagen om ekonomiska föreningar gälla. I denna promemoria behandlas dock inte frågan om Finansinspektionen skall ha möjlighet att motsätta sig en fusion. Även denna fråga kan komma att behandlas senare.

5.3 En modernisering av föreningslagens fusionsregler

Förslag: Föreningslagens bestämmelser om förfarandet vid en nationell fusion anpassas till motsvarande bestämmelser i aktiebolagslagen.

Skälen för förslaget: Som redan har nämnts skiljer sig föreningslagens och aktiebolagslagens nuvarande fusionsbestämmelser åt i vissa avseenden. Förfarandet vid en fusion mellan aktiebolag är mera ingående reglerat och regelverket i aktiebolagslagen har en annan systematik än i föreningslagen. Flertalet moment återfinns i båda förfarandena men de är olika utformade och kommer delvis i olika ordningsföljd. Som exempel kan nämnas att ett fusionsavtal enligt föreningslagen anmäls för registrering först efter stämmans beslut medan registreringen av fusionsplan enligt aktiebolagslagen sker dessförinnan. Det finns också en del mera grundläggande skillnader. Den främsta av dessa är att en fusion enligt föreningslagen inte innebär någon ägarförändring; de som är medlemmar i någon av de föreningar som deltar i fusionen kommer efter fusionen alltid att vara medlemmar i den övertagande föreningen.

Vissa skillnader i regelverken är en följd av de ändringar som gjordes i 1975 års aktiebolagslag vid mitten av 1990-talet för att genomföra det tredje bolagsrättsliga direktivet (se prop. 1993/94:196). Flertalet av dessa skillnader är inte föranledda av aktiebolagsrättens eller föreningsrättens särprägel utan enbart en följd av behovet av att EG-anpassa den svenska aktiebolagsrätten. Dessa skillnader är givetvis från lagsystematisk utgångspunkt inte önskvärda. Särskilt otillfredsställande framstår skillnaderna i detta sammanhang, där det är fråga om att skapa regler om gränsöverskridande fusioner som bygger vidare på befintliga svenska fusionsregler. Så länge fusionsreglerna i de båda lagarna skiljer sig så mycket från varandra som är fallet i dag blir det närmast omöjligt att åstadkomma en reglering av gränsöverskridande fusioner som uppfyller grundläggande krav på överenskådlighet och systematik.

Det finns därför anledning att i detta sammanhang göra en viss anpassning av föreningslagens fusionsbestämmelser till motsvarande bestämmelser i aktiebolagslagen. En sådan anpassning bör göras i vart fall såvitt gäller lagarnas krav på kungörande, på iakttagande av vissa tidsfrister och på registrering. Inriktningen bör också vara att de olika momenten i förfarandet företas i en och samma ordningsföljd. Det bör också göras en lagteknisk anpassning av föreningslagens regler till den struktur som reglerna har fått i den nya aktiebolagslagen.

Frågan är om man bör gå längre än så och eftersträva en mer generell anpassning av föreningslagens fusionsbestämmelser till motsvarande bestämmelser i aktiebolagslagen. Bör samtliga de principer som gäller för en fusion mellan aktiebolag tillämpas också vid en fusion mellan ekonomiska föreningar? Övervägande skäl talar för att den frågan bör besvaras nekande. Det är inte givet att frågor om exempelvis delägarinflytande, borgenärs-skydd och andra frågor som kan aktualiseras vid en fusion bör bedömas på samma sätt när det gäller ekonomiska föreningar som när det gäller aktiebolag. En mera generell anpassning av föreningslagens fusionsbestämmelser till aktiebolagslagen bör därför föregås av en mera omfattande analys än det finns utrymme för i detta lagstiftningsärende. En sådan analys bör lämpligen anstå till dess att en mer allmän översyn av föreningslagen kan komma till stånd.

Anpassningen av föreningslagens fusionsregler till aktiebolagslagens fusionsregler bör alltså i detta sammanhang ske med viss försiktighet. Det hindrar inte att man i enskilda sakfrågor – utöver de ovan nämnda om kungörande, tidsfrister och registrering – bör kunna överväga förändringar redan nu. I det följande diskuteras några sådana frågor.

Begreppet fusionsavtal. Enligt föreningslagen sker en fusion genom att det träffas ett *fusionsavtal*. Enligt aktiebolagslagen föregås en fusion av upprättandet av en *fusionsplan*. Skillnaden torde inte ha någon praktisk betydelse utan väsentligen vara terminologisk. Från ett systematiskt perspektiv är skillnaden knappast önskvärd. Begreppet fusionsavtal i föreningslagen bör

därför ersättas med fusionsplan. Föreningslagen innehåller i dag, med något enstaka undantag, inte några bestämmelser om vad ett fusionsavtal (fusionsplan) skall innehålla. Sådana bestämmelser finns däremot i aktiebolagslagen. Det framstår som lämpligt att bestämmelser av detta slag tas in även i föreningslagen.

Förändringar i medlemskretsen/Fusionsvederlag. Vid en fusion enligt aktiebolagslagen kan aktieägarna i överlåtande bolag erhålla s.k. fusionsvederlag i form av aktier i det övertagande bolaget eller i form av kontanter (se 23 kap. 2 § aktiebolagslagen). Om fusionsvederlaget består av kontanter, innebär fusionen en förändring av delägarkretsen. Vid en fusion enligt föreningslagen blir medlemmar i överlåtande föreningar alltid medlemmar i övertagande förening. En sådan fusion innebär därför aldrig någon förändring i kretsen av medlemmar. Med hänsyn till den ”öppenhetsprincip” som gäller för ekonomiska föreningar (jfr 3 kap. 1 § föreningslagen) och de motsvarande begränsningar som anses gälla i fråga om möjligheten att utesluta en medlem (jfr 3 kap. 4 § föreningslagen) är det naturligt att bibehålla denna skillnad. Det är då också följdriktigt att inte införa några bestämmelser om fusionsvederlag i föreningslagen.

Medlemmarnas godkännande av fusionsplanen. Såväl aktiebolagslagen som föreningslagen ställer krav på att fusionsplanen-/fusionsavtalet skall godkännas av medlemmarna i den överlåtande associationen genom ett särskilt stämmobeslut. I aktiebolagslagen finns dessutom en bestämmelse om stämmoprövning i övertagande bolag. Bestämmelsen innebär att aktieägare som innehar minst fem procent av aktierna i övertagande bolag har rätt att påkalla att frågan om godkännande av fusionsplanen prövas av stämman (se 23 kap. 15 § andra stycket aktiebolagslagen). Någon motsvarande bestämmelse finns inte i föreningslagen. Föreningslagen bygger snarast på uppfattningen att fusionen, sedd från den övertagande föreningens sida, utgör en vanlig affärshändelse som aldrig behöver lyftas till stämman. Det kan hävdas att också en fusion mellan ekonomiska föreningar kan ha sådan betydelse för medlemmarna i den övertagande associationen att dessa bör få tillfälle att ta ställning till den. Fusionen

kan exempelvis få betydande ekonomiska effekter för medlemmen. Men det kan också hävdas att medlemmarnas intresse av att få ta ställning till fusionen trots allt är mindre än aktieägares motsvarande intresse. Den övertagande föreningen kommer inte att bli skyldig att betala något fusionsvederlag. Den mest påtagliga effekten av fusionen är i stället att föreningen får nya medlemmar, något som framstår som en ganska ”typisk” händelse i en öppen association. Det är alltså inte självklart att reglerna om medlemmarnas inflytande vid en fusion bör ändras. Mot den bakgrunden bör det inte i detta sammanhang göras några ändringar i sak, vad gäller den övertagande föreningens beslut om fusion.

För att ett bolagsstämmobeslut om godkännande av fusionsplan skall vara giltigt måste det biträdas av aktieägare med minst två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädde aktierna (se 23 kap. 17 § aktiebolagslagen). I bolagsordningen kan uppställas krav på högre majoritet. Enligt föreningslagen måste ett beslut om fusion biträdas av minst nio tiondelar av de röstande. Om beslutet fattas av två på varandra följande stämmor, räcker det dock att beslutet får stöd av två tredjedelar av de röstande på var och en av dessa stämmor. Längre gående villkor kan uppställas i stadgarna (se 12 kap. 4 § första stycket föreningslagen). Frågan om den nu angivna skillnaden mellan de båda regelverken bör bestå eller ej bör lämpligen anstå till dess att frågor om medlemsinflytande i ekonomiska föreningar kan tas upp i ett större sammanhang.

Aktiebolagslagen ger utrymme för ett något förenklat fusionsförfarande när samtliga deltagande bolag är privata aktiebolag. I så fall behöver frågan om godkännande av fusionsplanen överhuvudtaget inte tas upp på stämman, om samtliga aktieägare har undertecknat fusionsplanen (se 23 kap. 15 § fjärde stycket). Denna möjlighet torde ha praktisk betydelse framför allt när bolagen har en eller ett fåtal aktieägare. Nyttan av en motsvarande bestämmelse i föreningslagen framstår som begränsad.

Borgenärsskyddet. I föreningslagen föreskrivs ett särskilt förfarande till skydd för överlåtande föreningars borgenärer. Detta

förfarande innebär att de fusionerande bolagen måste vända sig till allmän domstol och ansöka om tillstånd till att verkställa fusionsavtalet. Domstolen utfärdar en kallelse på överlåtande föreningars borgenärer i Post- och Inrikes Tidningar och ansvarar för att kända sådana borgenärer också underrättas skriftligen. Tillstånd skall meddelas om ansökan inte bestrids eller om de borgenärer som bestrider den får full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar (se 12 kap. 6 § föreningslagen). Förfarandet motsvarar vad som gällde på aktiebolagsrättens område före år 1995. Numera tillgodoses borgenärsskyddet enligt aktiebolagslagen genom ett annorlunda utformat förfarande. De deltagande bolagen skall ansöka om tillstånd om verkställande av fusionsplanen hos Bolagsverket. De skall dessförinnan själva ha skickat skriftliga underrättelser om fusionen till sina borgenärer. Bolagsverket utfärdar kallelse på borgenärerna men skickar inga särskilda skriftliga underrättelser till dem. Om någon borgenär motsätter sig ansökan, överlämnar Bolagsverket ärendet till domstol som prövar om borgenären har fått betalning eller har tillfredsställande säkerhet. Som huvudregel har borgenärer i övertagande bolag samma skydd som borgenärer i överlåtande bolag. Också dessa borgenärer skall alltså underrättas om fusionen, de skall omfattas av Bolagsverkets kallelse och de skall ges rätt att påkalla betalning eller tillfredsställande säkerhet. Detta gäller dock inte om de revisorer som har granskat fusionsplanen har uttalat att fusionen inte medför någon fara för övertagande bolags borgenärer (se 23 kap. 20–24 §§ aktiebolagslagen).

Intresset av att renodla domstolarnas verksamhet talar med styrka för att borgenärsskyddsförfarandet vid fusion mellan ekonomiska föreningar flyttas över till Bolagsverket på samma sätt som har skett på aktiebolagsrättens område. Ansökan om verkställande av fusionsplan bör alltså i fortsättningen göras hos Bolagsverket. Endast om någon borgenär motsätter sig en sådan ansökan, bör ärendet överlämnas till domstol.⁷ Det under-

⁷ Förslaget i denna del har föregåtts av samråd med Ärendeutredningen (Ju 2005:14) som har till uppgift att överväga förutsättningarna för och lämpligheten av att till förvaltningsmyndighet flytta över handläggningen av sådana ärenden som enligt nuvarande ordning handläggs av tingsrätt i första instans (se dir. 2005:124).

rättelseförfarande som skall tillämpas vid en fusion mellan ekonomiska föreningar kan ibland vara mycket resurskrävande för domstolen. Den ordning som numera gäller enligt aktiebolagslagen – att bolaget självt skickar ut underrättelserna till borgenärerna, att styrelse och den verkställande direktören i ansökan om verkställande av fusionsplanen intygar att sådan underrättelse har skett och att Bolagsverket endast utfärdar kallelse i Post- och Inrikes Tidningar – framstår som mera ändamålsenlig. Även i detta avseende bör alltså föreningslagens fusionsregler ändras.

Nästa fråga är om borgenärsskyddsreglerna bör ges ett vidare tillämpningsområde så att de skyddar även borgenärer i övertagande förening på sätt som sker på aktiebolagsrättens område. Frågan om en sådan förstärkning av borgenärsskyddet bör dock ses mot bakgrund av de borgenärsskyddsbestämmelser som föreningslagen i övrigt innehåller. Den bör därför övervägas först i samband med en mera genomgripande översyn av föreningslagen.

Revisorsgranskning. Enligt aktiebolagslagen skall en fusionsplan granskas av revisorer som de deltagande bolagen har utsett. Revisorerna skall bl.a. yttra sig om huruvida fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. De skall också göra vissa andra uttalanden, bl.a. om värderingen av bolagens tillgångar. Vid absorption skall revisorerna särskilt ange om de har funnit att fusionen inte innebär någon fara för övertagande bolags borgenärer. Vid en fusion enligt föreningslagen har revisorerna en mera begränsad roll. De skall yttra sig över två slag av redogörelser som styrelserna i överlåtande föreningar skall upprätta; dels redogörelser för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av förslaget lämplighet för föreningen, dels redogörelser för händelser av väsentlig betydelse som har inträffat sedan årsredovisningen avgavs.

Något revisorsuttalande angående fusionsvederlaget behövs uppenbarligen inte vid en fusion enligt föreningslagen; fusionsvederlag skall ju inte lämnas. Det yttrande som revisorerna skall

lämna vid en fusion enligt aktiebolagslagen om konsekvenserna för övertagande bolags borgenärer skall ses mot bakgrund av att aktiebolagslagens borgenärsskyddsregler omfattar även övertagande bolags borgenärer. Om – såsom nyss har föreslagits – borgenärsskyddet vid en fusion enligt föreningslagen liksom hittills begränsas till överlåtande bolags borgenärer, behövs inte heller något revisorsuttalande av detta slag. Inte heller i övrigt framstår det som nödvändigt att komplettera föreningslagen med ytterligare bestämmelser om revisorsgranskning.

Skyddet för innehavare av särskilda rättigheter. I aktiebolagslagen finns en särskild bestämmelse om att innehavare av värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag skall ha minst samma rättigheter i övertagande bolag. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i föreningslagen. Frågan om en sådan bestämmelse bör införas bör anstå till en bredare översyn av föreningslagen.

Klandertalan. Enligt såväl aktiebolagslagen som föreningslagen kan stämmans beslut om fusion klandras vid allmän domstol. Som huvudregel skall klandertalan föras inom tre månader från beslutet. Talan kan dock väckas senare i vissa fall, bl.a. om beslutet är sådant att det inte har kunnat fattas ens med samtliga aktieägares/medlemmars samtycke. Aktiebolagslagen innehåller dock ett undantag från denna regel; klandertalan som avser beslut om fusion får aldrig väckas senare än sex månader från beslutet. Undantaget är föranlett av en bestämmelse i EG:s tredje bolagsrättsliga direktiv. Direktivet är inte tillämpligt på ekonomiska föreningar. Övervägande skäl talar för att inte införa någon motsvarande undantagsregel i föreningslagen.

5.4 Skyddet för aktieägare, borgenärer m.fl. (artikel 4.2)

5.4.1 Aktiebolag

Förslag: Aktiebolagslagens befintliga bestämmelser om majoritetskrav för beslut om fusion samt om fusionerande bolags
--

skyldighet att underrätta borgenärer och att ansöka hos Bolagsverket om tillstånd till verkställande av fusionsplan skall tillämpas även i fråga om ett svenskt aktiebolag som deltar i en gränsöverskridande fusion.

Bedömning: Det bör inte införas några särskilda regler i aktiebolagslagen om minoritetsskyddet i samband med en gränsöverskridande fusion.

Skälen för förslaget och bedömningen: Enligt artikel 4.1 b i direktivet om gränsöverskridande fusioner skall ett bolag som deltar i en gränsöverskridande fusion uppfylla villkoren i de bestämmelser och formaliteter i den nationella lagstiftning som bolaget omfattas av. Härmed avses, enligt artikel 4.2, särskilt bestämmelser om beslutsfattande i samband med fusionen och, med beaktande av fusionens gränsöverskridande art, skyddet av de fusionerande bolagens borgenärer, obligationsinnehavare och innehavare av värdepapper eller andelar, samt arbetstagarna. En medlemsstat får, när det gäller bolag som deltar i en gränsöverskridande fusion och som omfattas av dess lagstiftning, utfärda bestämmelser som är avsedda att säkerställa ett lämpligt skydd för minoritetsdelägare som har motsatt sig den gränsöverskridande fusionen.

Det sagda innebär att ett svenskt aktiebolag som deltar i en gränsöverskridande fusion bör falla under samma bestämmelser som de som gäller vid en fusion inom Sverige när det gäller frågor om majoritetskrav för bolagsstämmans beslut m.m. (se främst 23 kap. 17 § aktiebolagslagen). Vidare bör aktiebolagslagens befintliga bestämmelser om borgenärsskydd i samband med en fusion tillämpas också vid en gränsöverskridande fusion (se främst 23 kap. 19–24 §§). Bestämmelserna innebär bl.a. att de fusionerande bolagen skall underrätta sina borgenärer om fusionen. Vidare skall de ansöka hos Bolagsverket om tillstånd att verkställa fusionsplanen. Verket skall kalla borgenärerna i överlåtande bolag och, i vissa fall, borgenärerna i övertagande bolag. Om någon borgenär motsätter sig fusionen, skall ärendet överlämnas till tingsrätten, som får lämna tillstånd till verkställighet

endast om det visas att de borgenärer som har motsatt sig fusionen har fått full betalning eller har betryggande säkerhet för sina fordringar.

De bestämmelser som har beskrivits i det föregående bör alltså göras tillämpliga även på svenska aktiebolag som deltar i en gränsöverskridande fusion. Detta görs lämpligen genom en sådan hänvisning till bestämmelserna för nationella fusioner som har föreslagits i avsnitt 5.2. Härmed kommer regleringen i detta avseende att överensstämma med den som gäller i den snarlika situation att ett europabolag bildas genom en gränsöverskridande fusion. Några ytterligare eller avvikande bestämmelser om saken – ”med beaktande av fusionens gränsöverskridande art” – behövs inte.

När det gäller skyddet för minoritetsaktieägare i samband med en gränsöverskridande fusion bör följande beaktas.

Enligt aktiebolagslagen (23 kap. 17 §) gäller, som redan har nämnts, att ett beslut om fusion skall fattas med minst två tredjedelars majoritet på bolagsstämman i vart och ett av de deltagande bolagen. I det föregående har det föreslagits att detta majoritetskrav skall tillämpas även i fråga om ett svenskt aktiebolag som deltar i en gränsöverskridande fusion. Det innebär att aktieägare som tillsammans innehar mer än en tredjedel av aktierna eller rösterna i bolaget kan förhindra att bolaget ingår i en fusion av ifrågavarande slag. Detta ger ett visst minoritetsskydd.

Frågan om det bör införas särskilda skyddsregler för minoritetsaktieägarna i samband med en gränsöverskridande fusion övervägdes av lagstiftaren i samband med att bestämmelser om europabolag infördes i svensk rätt. Som tidigare har nämnts kan ett europabolag bildas bl.a. genom fusion mellan bolag hemmahörande i olika medlemsstater. Det rör sig alltså i praktiken om en fusion av samma slag som en sådan fusion som är aktuell i detta sammanhang. I propositionen Europabolag (prop. 2003/04:112 s. 79 f.) konstaterade regeringen att effekterna för aktieägarna av en gränsöverskridande fusion i vissa fall kan vara mer långtgående än effekterna av en ”vanlig” fusion. Så blir fallet

i synnerhet om aktieägarna i ett svenskt bolag som deltar i fusionen som fusionsvederlag tilldelas aktier i ett övertagande bolag med säte i en annan stat än Sverige. Trots den harmonisering av bolagsrätten som har skett genom EG:s bolagsrättsliga direktiv kan aktieägarnas ställning i rättsligt hänseende skilja sig i betydande grad mellan olika medlemsstater. En förändring av detta slag kan också medföra praktiska olägenheter för aktieägarna, i form av t.ex. kommunikationssvårigheter.

Trots det sagda gjordes i lagstiftningsärendet om europabolag bedömningen att EG-förordningens möjlighet att införa särskilda bestämmelser till skydd för minoritetsaktieägarna inte borde utnyttjas. Sedan dess har frågan om minoritetsskyddet i samband med inhemska fusioner mellan aktiebolag blivit föremål för diskussion. Inom Regeringskansliet övervägs att föreslå bestämmelser som skulle stärka minoritetens skydd vid i vart fall vissa typer av fusioner (jfr Justitiedepartementets promemoria Några aktiebolagsrättsliga frågor, Ju/2006/2936/L1). I avvaktan på den fortsatta beredningen av den frågan talar övervägande skäl mot att det i detta sammanhang införs särskilda skyddsbestämmelser av detta slag.

Skyddet för arbetstagarna i samband med en gränsöverskridande fusion är föremål för överväganden i särskild ordning.

Frågan om huruvida en myndighet bör ges möjlighet att motsätta sig en fusion (artikel 4.1 b) behandlas i avsnitt 5.15.

5.4.2 Ekonomiska föreningar

Förslag: Föreningslagens bestämmelser om majoritetskrav för beslut om fusion samt om fusionerande föreningars skyldighet att ansöka om tillstånd till verkställande av fusionsplan skall tillämpas även i fråga om en svensk ekonomisk förening som deltar i en gränsöverskridande fusion.

Medlemmar i en övertagande förening som har motsatt sig en gränsöverskridande fusion skall ha rätt att säga upp sig till utträde ur föreningen. När det gäller rätten för medlemmar i en överlåtande förening att säga upp sig i samband med fusion skall

samma bestämmelser tillämpas vid en gränsöverskridande fusion som de som i övrigt gäller vid fusion.

Skälen för förslaget: Som framgått av avsnitt 5.3 innehåller föreningslagen bestämmelser som i väsentliga delar överensstämmer med de som finns i aktiebolagslagen om hur beslut om fusion fattas och skyddet för borgenärer i samband med en fusion. När det gäller aktiebolag har i föregående avsnitt bedömningen gjorts att i nu aktuellt hänseende bör samma bestämmelser tillämpas vid en gränsöverskridande fusion som vid en inhemsk fusion. Frågan bör bedömas på samma sätt när det gäller ekonomiska föreningar. Således bör föreningslagens bestämmelser om majoritetskrav för beslut om fusion samt om fusionerande föreningars skyldighet att ansöka om tillstånd till verkställande av fusionsplan tillämpas även i fråga om en svensk ekonomisk förening som deltar i en gränsöverskridande fusion. När det gäller formerna för en sådan tillståndsprövning hänvisas till vad som har anförts i avsnitt 5.3.

Som framgått ovan ger direktivet om gränsöverskridande fusioner medlemsstaterna en möjlighet att införa särskilda bestämmelser till skydd för minoritetsdelägare som har motsatt sig den gränsöverskridande fusionen (artikel 4.2). Såvitt gäller ekonomiska föreningar handlar det här om skydd för *medlemmar* som har motsatt sig fusionen.

Enligt föreningslagen är ett beslut om fusion giltigt endast om det har biträtts av nio tiondelar av de röstberättigade medlemmarna eller har fattats på två på varandra följande föreningsstämmor och på den senare stämman har biträtts av minst två tredjedelar av de röstande (12 kap. 4 § första stycket). En förenings stadgar kan uppställa längre gående majoritetskrav. I det föregående har föreslagits att bl.a. dessa bestämmelser skall gälla även vid en gränsöverskridande fusion. Det innebär att medlemmar som tillsammans innehar mer än en tredjedel av rösterna i föreningen kan förhindra att föreningen ingår i en fusion av ifrågavarande slag. Detta ger ett visst minoritetsskydd.

Det mest betydelsefulla minoritetsskyddet vid fusion enligt föreningslagen är dock att en medlem i en överlåtande förening som inte har samtyckt till fusionen har rätt att på vissa villkor säga upp sig till utträde ur föreningen (12 kap. 4 § andra stycket). Även denna bestämmelse bör gälla för medlemmar i en svensk ekonomisk förening som i egenskap av överlåtande förening deltar vid en gränsöverskridande fusion. Här ligger således ytterligare ett skydd för minoriteten vid en gränsöverskridande fusion.

Frågan om minoritetsskyddets utformning i samband med en gränsöverskridande fusion behandlades i samband med att det infördes bestämmelser om europakooperativ i svensk lagstiftning (se prop. 2005/06:150 s. 124 f.). Som tidigare nämnts kan ett europakooperativ bildas genom att kooperativa föreningar i olika medlemsstater går samman genom fusion. Den situation som då uppkommer är mycket snarlik den som uppkommer vid en sådan gränsöverskridande fusion som behandlas här.

I det nämnda lagstiftningsärendet konstaterades att fusion är en ingripande händelse för medlemmarna i en överlåtande ekonomisk förening. Den rätt som medlemmarna kommer att ha i den övertagande föreningen kan nämligen vara mer begränsad än den rätt som han eller hon har i den överlåtande föreningen. Medlemskapet i den övertagande föreningen kan även vara förknippat med nya eller ökade förpliktelser. När det gäller en gränsöverskridande fusion tillkommer den aspekten att den övertagande föreningen kommer att ha sitt säte i ett annat land än det där åtminstone en av de deltagande ekonomiska föreningarna hade sitt säte före fusionen.

En fusion anses inte innebära lika genomgripande förändringar för den övertagande föreningens medlemmar (jfr prop. 2005/06:150 s. 125). För den övertagande föreningen anses fusionen vara en affärstransaktion som inte påverkar dess medlemmars rättigheter och status.

I lagstiftningsärendet om europakooperativ ansågs det mot denna bakgrund finnas anledning att bedöma frågan om minoritetsskyddets utformning olika när det gäller medlemmar i en

övertagande förening respektive medlemmar i en överlåtande förening. För medlemmarna i en överlåtande förening ansågs det skydd som finns i den svenska föreningslagen som tillräckligt, särskilt med hänsyn till rätten till utträde. Saken bör bedömas på samma sätt i förevarande sammanhang. Några särskilda bestämmelser om utträdesrätt för medlemmar i en överlåtande förening – utöver de som gäller vid fusioner i allmänhet – bör alltså inte införas.

För medlemmarna i en övertagande förening är skälen för regler av detta slag, såsom framhölls i förarbetena till lagen om europakooperativ, inte lika starka. Någon generell utträdesrätt bör därför inte gälla för dessa medlemmar. I en särskild situation framstår emellertid en rätt till utträde som motiverad, nämligen när den övertagande föreningen efter fusionen får sitt säte utomlands. I den situationen kan medlemmarnas rättigheter komma att påverkas och starka skäl talar därför för att det även för dessa medlemmar bör finnas en rätt att säga upp sig till utträde ur föreningen. Det bör således införas särskilda bestämmelser om utträdesrätt för den situationen. Sådana bestämmelser finns redan för den motsvarande situation som kan uppkomma i samband med bildandet av ett europakooperativ.

5.5 Upprättande av fusionsplan (artikel 5)

5.5.1 Aktiebolag

Förslag: Styrelsen i ett svenskt aktiebolag som deltar i en gränsöverskridande fusion skall, tillsammans med motsvarande organ i de utländska bolag som deltar i fusionen, upprätta en fusionsplan. Den skall i huvudsak ha samma innehåll som en motsvarande plan vid en fusion mellan svenska aktiebolag. Därutöver skall den innehålla uppgift om

1. den gränsöverskridande fusionens sannolika följder för sysselsättningen,

2. det datum för de fusionerande bolagens räkenskaper som skall användas för att fastställa villkoren för den gränsöverskridande fusionen,
3. värdet av de tillgångar och skulder som överförs till det övertagande bolaget och om de överväganden som har gjorts vid värderingen, och
4. de förfaranden som skall användas för att träffa överenskommelser om arbetstagarnas inflytande vid fastställandet av deras rätt till medverkan i det övertagande bolaget.

I förekommande fall skall fusionsplanen också innehålla uppgift om hur arbetstagarna deltar i den process genom vilken formerna för arbetstagarnas medverkan i det övertagande bolaget beslutas.

Vid fusion genom kombination skall fusionsplanen också innehålla uppgift om det planerade övertagande bolagets form, firma och säte.

Skälen för förslaget: Vid en fusion enligt aktiebolagslagen skall en fusionsplan upprättas (se 23 kap. 6–10 §§). Bestämmelserna om fusionsplanens innehåll har till stor del sin grund i bestämmelser i det tredje bolagsrättsliga direktivet (artiklarna 5 och 23). Även direktivet om gränsöverskridande fusioner innehåller bestämmelser om fusionsplan. Sålunda skall enligt artikel 5 de fusionerande bolagens lednings- eller förvaltningsorgan utarbeta en gemensam plan för den gränsöverskridande fusionen. I direktivet anges också vilket innehåll planen skall ha. Direktivets reglering på denna punkt följer nära motsvarande reglering i det tredje bolagsrättsliga direktivet. Det innebär att även den svenska aktiebolagslagens bestämmelser om fusionsplanen i stor utsträckning stämmer med det nu aktuella direktivets reglering. Sålunda har följande punkter nära motsvarighet i aktiebolagslagen:

- a. (de fusionerande bolagens form, namn och säte, jfr 23 kap. 7 § 1),
- b. (utbytesförhållandet för värdepapperen, jfr 23 kap. 7 § 2),
- c. (villkor för tilldelning av värdepapper, jfr 23 kap. 7 § 3),

e. (från vilken tidpunkt innehav av värdepapper m.m. ger rätt till del i vinsten m.m., jfr 23 kap. 7 § 4),

g. (vilka rättigheter som det bolag som uppstår genom fusionen tilldelar bolagsmän m.fl., jfr 23 kap. 7 § 6),

h. (eventuella särskilda förmåner som beviljas bl.a. de sakkunniga som granskar planen, jfr 23 kap. 7 § 7), och

i. (bolagsordningen för det bolag som uppstår genom fusionen, jfr 23 kap. 8 §),

I dessa delar skulle det, kan man hävda, vara tillräckligt att direktivet genomförs genom en generell hänvisning till aktiebolagslagens befintliga bestämmelser om fusionsplanens innehåll. I sammanhanget måste emellertid beaktas att det endast skall finnas en enda fusionsplan, gemensam för såväl svenska som utländska bolag som deltar i fusionen. Samtidigt kommer vart och ett av de deltagande bolagen att i detta avseende, liksom i övrigt, att regleras av bestämmelser i den egna nationella lagstiftningen. För att systemet skall fungera är det därför nödvändigt att de nationella bestämmelserna på denna punkt inte skiljer sig åt olika länder emellan. Det kan emellertid, även om fusionsdirektivet har genomförts korrekt i svensk rätt, finnas avvikelser mellan de svenska reglerna och motsvarande utländska regler. Det sammanhänger med att ett direktiv visserligen är bindande för medlemsstaterna vad gäller de mål som skall uppnås men normalt överlämnar till medlemsstaterna själva att bestämma form och tillvägagångssätt för att beakta direktivets påbud. En regel som går tillbaka på en direktivbestämmelse behöver alltså inte vara utformad på samma sätt som motsvarande regel i andra rättsordningar. Ett direktiv behöver inte heller hindra en medlemsstat från att i sin nationella lagstiftning uppställa krav som går utöver vad direktivet fordrar. Det nu aktuella direktivet är emellertid speciellt såtillvida att även marginella avvikelser mellan de nationella bestämmelserna kan innebära problem för de fusionerande bolagen och de myndigheter som har att kontrollera fusionen. Mot denna bakgrund framstår det som lämpligt att de svenska bestämmelserna i denna del utformas i mycket nära överensstämmelse med direktivets ordalydelse.

De kan då konstateras att de ovan nämnda bestämmelserna i aktiebolagslagen visserligen ligger nära de nu aktuella direktivbestämmelserna i sak men att de delvis har utformats på annat sätt. För att undvika oklarheter och problem av de slag som har angetts i det föregående bör dessa bestämmelser inte göras tillämpliga på gränsöverskridande fusioner. I stället bör det införas särskilda, med direktivet likalydande, bestämmelser om fusionsplanens innehåll vid en gränsöverskridande fusion. Dessa bör alltså ersätta aktiebolagslagens befintliga bestämmelser även i de delar där det föreligger en mycket nära överensstämmelse mellan dessa senare bestämmelser och direktivets bestämmelser.

Utöver de punkter som har angetts ovan finns det ett antal punkter i artikel 5 som inte har direkta motsvarigheter i aktiebolagslagen. Även dessa bör givetvis tas med i den nya lagbestämmelse som diskuteras här.

Det gäller till att börja med punkten d som anger att den gränsöverskridande fusionens sannolika följder för sysselsättningen skall anges. Det gäller vidare punkten j som kräver att det, i förekommande fall, skall lämnas uppgift om de förfaranden enligt vilka det sluts överenskommelser om arbetstagarnas inflytande.

Punkten f föreskriver att fusionsplanen skall innehålla uppgift om från vilken tidpunkt de fusionerande bolagens transaktioner bokföringsmässigt skall behandlas som hörande till det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen. En snarlik bestämmelse finns i artikel 5.2 e i det tredje bolagsrättsliga direktivet ("den tidpunkt från vilken det överlåtande bolagets åtgärder i bokföringshänseende skall anses företagna för det övertagande bolagets räkning"). Den senare bestämmelsen har genomförts i svensk rätt genom ett mer allmänt formulerat krav på att uppgift skall lämnas om "den planerade tidpunkten för överlåtande bolags upplösning" (se 23 kap. 7 § 5). I enlighet med vad som har sagts ovan bör emellertid i detta sammanhang den svenska bestämmelsen utformas i närmare anslutning till direktivets ordalydelse.

Enligt punkten k skall uppgift lämnas om de tillgångar och skulder som överförs på det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen. Något direkt motsvarande bestämmelse finns inte i det tredje bolagsrättsliga direktivet eller i aktiebolagslagen. Detsamma gäller punkt l, som anger att uppgift skall lämnas om datum för de fusionerande bolagens räkenskaper som skall användas för att fastställa villkoren för den gränsöverskridande fusionen. Det handlar alltså om att fixera en tidpunkt som skall ligga till grund för de ekonomiska villkoren för fusionen.

Slutligen kan det konstateras att bestämmelsen i det sista ledet i punkten a om att uppgift skall lämnas om det planerade övertagande bolagets form, namn och säte inte har någon direkt motsvarighet i aktiebolagslagens bestämmelser om nationella fusioner. En motsvarande bestämmelse bör tas in i den nya svenska regleringen av gränsöverskridande fusioner.

5.5.2 Ekonomiska föreningar

Förslag: Styrelsen i en svensk ekonomisk förening som deltar i en gränsöverskridande fusion skall, tillsammans med motsvarande organ i de utländska föreningar som deltar i fusionen, upprätta en gemensam fusionsplan. Den skall ha samma innehåll som en fusionsplan vid en gränsöverskridande fusion mellan aktiebolag (jfr avsnitt 5.5.1).

Skälen för förslaget: Direktivet om gränsöverskridande fusioner förutsätter, som sagts ovan, att det inför en gränsöverskridande fusion upprättas en fusionsplan. Detta gäller oberoende av vilken form de fusionerande företagen har. I konsekvens med vad som har föreslagits i det föregående beträffande aktiebolag bör det följaktligen också i föreningslagen tas in en särskild bestämmelse om att styrelsen i en svensk ekonomisk förening som deltar i en gränsöverskridande fusion, tillsammans med motsvarande organ i de utländska föreningar som deltar i fusionen, skall upprätta en fusionsplan.

Enligt föreningslagen skall det inför en fusion upprättas ett fusionsavtal. Avtalet skall godkännas av stämman och anmälas för registrering. Avtalet motsvarar alltså den handling som i aktiebolagslagen och det nu aktuella direktivet benämns fusionsplan. I avsnitt 5.3 har föreslagits att termen ”fusionsplan” i fortsättningen skall användas även i föreningslagen. Efter förebild i aktiebolagslagen har det även föreslagits att det i lagen skall tas in vissa bestämmelser om vad fusionsplanen skall innehålla.

För att direktivets bestämmelser om fusionsplanen skall uppfyllas är det nödvändigt att i den svenska lagen ta in särskilda bestämmelser om fusionsplanen vid en gränsöverskridande fusion. I det föregående avsnittet har den bedömningen gjorts att det är angeläget att bestämmelserna i aktiebolagslagen på denna punkt följer direktivets reglering mycket nära. Det är naturligt att även bestämmelserna i föreningslagen utformas i mycket nära anslutning till direktivet. Det bör därför – trots att flera av bestämmelserna i direktivet har nära motsvarighet i de bestämmelser om fusionsplanens innehåll som i denna promemoria föreslås för nationella fusioner – i lagen tas in en särskild och uttömmande reglering av vad fusionsplanen skall innehålla vid en gränsöverskridande fusion som skall gälla i stället för de bestämmelser som i detta avseende gäller vid en nationell fusion. När det gäller bestämmelsernas närmare innehåll hänvisas till vad som har anförts i avsnitt 5.5.1 och till vad som sägs i författningskommentaren.

5.6 Offentliggörande (artikel 6)

5.6.1 Aktiebolag

Förslag: Vid en gränsöverskridande fusion skall fusionsplanen ges in för registrering och kungöras på samma sätt som vid en fusion mellan svenska aktiebolag. Skyldigheten att ge in handlingarna skall ligga på det svenska aktiebolag som deltar i fusionen. Om flera svenska bolag deltar, skall skyldigheten i förekommande fall fullgöras av det övertagande bolaget och i annat

fall av det äldsta av de överlåtande bolagen. Kungörelsen av fusionsplanen skall alltid innehålla uppgift om:

1. form, namn och säte för vart och ett av de fusionerande bolagen,
2. de register där bolagen är registrerade och de nummer som används för identifiering i registren,
3. hur borgenärer och, i förekommande fall, minoritetsaktieägare, skall förfara för att utöva sina rättigheter samt den adress där fullständig information om detta förfarande kostnadsfritt kan erhållas.

Skälen för förslaget: Fusionsplanen skall, enligt artikel 6.1 i direktivet om gränsöverskridande fusioner, minst en månad före den bolagsstämma som skall ta ställning till planen offentliggöras på det sätt som föreskrivs i de nationella lagstiftningarna i de medlemsstater där de fusionerande bolagen hör hemma. Den nationella lagstiftningen förutsätts stämma överens med regleringen i artikel 3 i EG:s första bolagsrättsliga direktiv.

För svensk del finns bestämmelser om registrering och kungörelse av fusionsplanen i 23 kap. 14 § aktiebolagslagen. Registreringen sker i Bolagsverkets aktiebolagsregister. Uppgift om registreringen kungörs i Post- och Inrikes Tidningar. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

De befintliga svenska bestämmelserna om registrering och kungörelse – som är utformade med hänsyn till EG:s första bolagsrättsliga direktiv – bör lämpligen tillämpas även vid en gränsöverskridande fusion. Någon särskild bestämmelse om den saken behövs inte, under förutsättning att regleringen tar sin utgångspunkt i en sådan hänvisningsbestämmelse som vi har förordat i avsnitt 5.2.

I ett par hänseenden finns det emellertid behov av kompletterande bestämmelser.

Enligt 23 kap. 14 § sker registrering av fusionsplanen efter anmälan från det övertagande bolaget eller, vid kombination, det äldsta av de överlåtande bolagen. När det gäller en gränsöverskri-

dande fusion framstår det som lämpligt att anmälan till Bolagsverket görs av det svenska bolag som deltar i fusionen, oavsett om detta är ett överlåtande eller övertagande bolag och oavsett om det är äldst av de överlåtande bolagen eller inte. En särskild kompletterande bestämmelse av denna innebörd bör tas in i lagen. Om det finns flera deltagande svenska bolag, bör frågan om vilket av dessa som skall fullgöra anmälningsskyldigheten regleras enligt samma principer som de som ligger bakom befintliga bestämmelser i aktiebolagslagen. Sålunda bör skyldigheten i förekommande fall fullgöras av det svenska bolag som är övertagande bolag eller, om det inte finns något sådant bolag (vid kombination) eller detta inte är svenskt, av det äldsta av de överlåtande svenska bolagen.

I artikel 6.2 föreskrivs att en kungörelse av detta slag alltid skall innehålla vissa uppgifter. Till att börja med skall form, namn och säte för de fusionerande bolagen alltid ingå. Vidare skall ett par uppgifter som inte nödvändigtvis framgår av fusionsplanen anges. Det gäller dels uppgift om de olika nationella företagsregister där de fusionerande bolagen är registrerade, dels uppgift om hur borgenärer och, i förekommande fall, minoritetsaktieägare skall förfara för att ta till vara sina rättigheter i de stater där de deltagande bolagen hör hemma. Några bestämmelser av det slag som finns i artikel 6.2 finns inte i dag i svensk lagstiftning. Det bör därför tas in kompletterande bestämmelser om detta.

5.6.2 Ekonomiska föreningar

Förslag: Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall planen med bifogade handlingar ges in till Bolagsverket för registrering i föreningsregistret. Skyldigheten att ge in handlingarna skall ligga på den svenska ekonomiska förening som deltar i fusionen. Om flera svenska föreningar deltar, skall skyldigheten i förekommande fall fullgöras av den övertagande föreningen och i annat fall av den äldsta av de överlåtande föreningarna. Uppgift om registreringen skall kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig. Kungörelsen skall alltid innehålla uppgift om

1. form, namn och säte för var och en av de fusionerande föreningarna,
2. de register där föreningarna är registrerade och de nummer som används för identifiering i registren,
3. hur borgenärer och, i förekommande fall, medlemmar skall förfara för att utöva sina rättigheter samt den adress där fullständig information om detta förfarande kostnadsfritt kan erhållas.

Skälen för förslaget: Till skillnad från aktiebolagslagen innehåller föreningslagen inte några bestämmelser om att fusionsplanen/fusionsavtalet skall registreras och kungöras före den stämma som skall ta ställning till frågan om fusion (jfr dock 12 kap. 5 § första stycket föreningslagen). Denna skillnad mellan lagarna framstår inte som sakligt motiverad. I enlighet med vad som har sagts i avsnitt 5.3 bör därför föreningslagen på denna punkt anpassas till aktiebolagslagen (jfr 23 kap. 14 § i den senare lagen). Därutöver krävs, i enlighet med vad som har redogjorts för i föregående avsnitt, vissa ytterligare bestämmelser om kungörelsens innehåll m.m. vid en gränsöverskridande fusion.

För en gränsöverskridande fusion bör följaktligen följande gälla.

Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall planen med bifogade handlingar ges in för registrering i föreningsregistret. Skyldigheten att ge in handlingarna skall ligga på den svenska ekonomiska förening som deltar i fusionen. Om flera svenska föreningar deltar, skall skyldigheten fullgöras av den övertagande föreningen eller, om det inte finns någon svensk övertagande förening, av den äldsta av de överlåtande föreningarna. Uppgift om registreringen skall kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig. Kungörelsen skall alltid innehålla uppgift om

1. form, namn och säte för var och en av de fusionerande föreningarna,
2. de register där föreningarna är registrerade och nummer som används för identifiering i registren,
3. hur borgenärer och, i förekommande fall, medlemmar skall förfara för att utöva sina rättigheter samt den adress där fullständig information om detta förfarande kostnadsfritt kan erhållas.

5.7 Styrelsens rapport (artikel 7)

5.7.1 Aktiebolag

Föreslag: Till fusionsplanen skall fogas en redogörelse från styrelsen i det eller de svenska aktiebolag som deltar i fusionen. Redogörelsen skall ha samma innehåll som en motsvarande redogörelse vid en fusion mellan svenska aktiebolag. Därutöver skall den innehålla uppgift om fusionens sannolika konsekvenser för aktieägare, borgenärer och anställda. Om styrelsen i skälig tid innan fusionsplanen har färdigställts får ett yttrande från arbetstagarernas företrädare, skall detta yttrande fogas till redogörelsen. Redogörelsen och övriga handlingar skall finnas tillgängliga för aktieägare och arbetstagare under minst en månad före stämman.

Skälen för förslaget: Enligt artikel 7 i direktivet om gränsöverskridande fusioner skall styrelserna för vart och ett av de fusionerande bolagen utarbeta en rapport med en förklaring av och en motivering till de rättsliga och ekonomiska aspekterna av den gränsöverskridande fusionen. Vidare skall styrelserna i rapporten förklara konsekvenserna av den gränsöverskridande fusionen för bolagsmän (aktieägare), borgenärer och arbetstagare. Artikeln har nära motsvarighet i 23 kap. 9 § aktiebolagslagen som föreskriver att det i fusionsplanen skall lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av fusionens lämplighet för bolagen. Av redogörelsen skall framgå hur fusionsvederlaget har bestämts och vilka

rättsliga och ekonomiska synpunkter som har beaktats. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendom skall anmärkas.

Bestämmelserna i 23 kap. 9 § innebär att styrelsernas redogörelse skall ingå i fusionsplanen. Den rapport som styrelsen skall upprätta enligt direktivet framstår däremot som en från fusionsplanen självständig handling. En nationell bestämmelse om att rapporten skall ingå i eller fogas till fusionsplanen torde i och för sig inte stå i strid med direktivet. Om den svenska regleringen utformas på det sättet, medan andra nationella rättsordningar – som också skall tillämpas på den gemensamma fusionsplanen – utgår från att styrelserapporten skall vara en separat handling, kan det emellertid leda till tillämpningssvårigheter. I den svenska lagen bör det därför tas in en bestämmelse av innebörd att styrelserna vid en gränsöverskridande fusion skall upprätta en redogörelse av det slag som upprättas vid en inhemsk fusion och att denna skall vara en från fusionsplanen fristående handling.

Enligt aktiebolagslagen ankommer det på styrelserna i deltagande bolag att upprätta en *gemensam* redogörelse. Det följer av att redogörelsen utgör en del av den gemensamma fusionsplanen. Direktivet om gränsöverskridande fusioner är inte entydigt när det gäller huruvida den rapport som regleras i direktivet skall vara en av inblandade styrelser gemensamt upprättad handling eller om styrelserna för de deltagande bolagen skall upprätta var sin rapport. Mot bakgrund av denna oklarhet och med hänsyn till allmänna principer om jurisdiktion framstår det som lämpligast att i den svenska lagen begränsa sig till att ålägga styrelserna i deltagande svenska bolag en skyldighet att upprätta en rapport av angivet slag. En sådan reglering innebär givetvis inte något hinder mot att rapporten, så länge som den uppfyller kraven i den svenska lagstiftningen, upprättas gemensamt med styrelserna i deltagande utländska bolag.

När det gäller redogörelsens innehåll är det lämpligt att i de svenska bestämmelserna hänvisa till 23 kap. 9 § aktiebolagslagen. Genom en sådan hänvisning uppfylls till stor del de krav på den nationelle lagstiftaren som uppställs i artikel 7. Det senare ledet

av artikeln saknar dock motsvarighet i befintliga svenska fusionsbestämmelser. Således bör bestämmelserna, såvitt gäller gränsöverskridande fusioner, kompletteras med ett krav på att styrelsens redogörelse behandlar den gränsöverskridande fusionens konsekvenser för aktieägare, borgenärer och anställda. När det gäller den sistnämnda kategorin har samråd skett med Medverkansutredningen (N 2006:02), vars uppdrag omfattar bl.a. frågan om hur denna del av direktivet skall genomföras i svensk rätt (se dir. 2006:21).

Styrelsens redogörelse skall enligt 23 kap. 16 § aktiebolagslagen, som en del av fusionsplanen, hållas tillgänglig för aktieägarna minst en månad före den stämma som skall ta ställning till planen. Detta stämmer överens med vad som föreskrivs i artikel 7 andra stycket beträffande styrelsens rapport. De nya svenska bestämmelserna bör följaktligen på denna punkt ges samma innebörd som befintliga bestämmelser i 23 kap. 16 §.

I direktivet föreskrivs vidare att rapporten skall hållas tillgänglig för arbetstagarnas företrädare eller, om sådana saknas, arbetstagarna själva. Något motsvarande krav uppställs inte i aktiebolagslagen. I det avseendet bör således en kompletterande bestämmelse införas. Även artikel 7 tredje stycket bör föranleda en särskild bestämmelse i den svenska lagen. Den bör, i enlighet med vad som sägs i direktivet, ges den innebörden att det till styrelsens redogörelse i förekommande fall skall fogas ett yttrande från de anställdas företrädare under förutsättning att ett sådant yttrande har lämnats in till styrelsen i skälig tid innan fusionsplanen färdigställts. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i dag i aktiebolagslagen.

5.7.2 Ekonomiska föreningar

Förslaget: Till fusionsplanen skall fogas en redogörelse från styrelsen i den eller de svenska ekonomiska föreningar som deltar i fusionen. Redogörelsen skall ha samma innehåll som motsvarande redogörelse vid en fusion mellan aktiebolag (jfr avsnitt 5.7.1).

Skälen för förslaget: Enligt 12 kap. 2 § första stycket 3 föreningslagen skall medlemmarna i en ekonomisk förening inför en stämma som skall ta ställning i en fråga om fusion ha tillgång till bl.a. en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av förslagets lämplighet för föreningen. En liknande bestämmelse föreslås gälla framöver (jfr avsnitt 5.3). I fortsättningen bör dock redogörelsen – liksom vid nationella fusioner mellan aktiebolag – utgöra en del av fusionsplanen och inte vara en separat handling.

Liksom när det gäller aktiebolag bör det, såvitt gäller gränsöverskridande fusioner, föreskrivas att det skall upprättas en särskild redogörelse från styrelserna i deltagande företag. Bestämmelserna om detta bör lämpligen gälla i stället för de bestämmelser om styrelsens redogörelse som gäller vid en nationell fusion. När det gäller innehållet i redogörelsen hänvisas till vad som har anförts ovan beträffande motsvarande redogörelse vid fusion mellan aktiebolag.

Enligt föreningslagen skall fusionsplanen och övriga handlingar finnas tillgängliga minst en vecka före den stämma som skall ta ställning till fusionen. I enlighet med vad som har sagts i avsnitt 5.3 bör tidsfristen anpassas till aktiebolagslagens reglering, som i likhet med det nu aktuella direktivet föreskriver en enmånadersfrist. Det innebär att det i detta avseende inte behövs någon särskild reglering för gränsöverskridande fusioner.

På motsvarande sätt som har föreslagits ovan beträffande aktiebolag bör det föreskrivas att planen skall hållas tillgänglig även för företrädare för de anställda eller, om sådana företrädare saknas, de anställda direkt.

Som framgått ovan föreskriver direktivet vidare att det till styrelsens rapport i förekommande fall skall fogas ett yttrande från arbetstagarnas företrädare, om styrelsen i skälig tid innan fusionsplanen har färdigställts får ett sådant yttrande. Även detta bör regleras i föreningslagen.

5.8 Rapport av oberoende sakkunnig (artikel 8)

5.8.1 Aktiebolag

Förslag: Den gemensamma fusionsplanen och styrelsens redogörelse skall, för det eller de deltagande svenska bolagens räkning, granskas av en eller flera revisorer enligt de bestämmelser som gäller för revisorsgranskning i samband med en fusion mellan svenska aktiebolag. Bestämmelserna om revisorsgranskning skall dock inte tillämpas om samtliga aktieägare i deltagande bolag är eniga om det. I sådana fall skall en mer begränsad och borgenärsskyddsinriktad revisorsgranskning äga rum.

Bestämmelserna om revisorsgranskning i aktiebolagslagen skall inte heller tillämpas om en utländsk behörig myndighet i en stat där något av de deltagande bolagen har sitt säte, efter gemensam begäran från de fusionerande bolagen, har utsett eller godkänt en eller flera oberoende sakkunniga att granska den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen och upprätta en gemensam skriftlig rapport för alla bolag.

I Sverige skall Bolagsverket på begäran av samtliga deltagande bolag utse en eller flera revisorer med uppgift att, för alla bolags räkning, upprätta ett gemensamt yttrande över fusionsplanen. I fråga om revisorernas granskning och yttrande skall bestämmelserna i aktiebolagslagen om revisorsgranskning i samband med en fusion mellan svenska aktiebolag tillämpas.

Skälen för förslaget: I artikel 8 i direktivet om gränsöverskridande fusioner föreskrivs att fusionsplanen för varje fusionerande bolags räkning skall granskas av oberoende sakkunniga. De skall upprätta en rapport riktad till bolagsstämman. En motsvarande bestämmelse finns i det tredje bolagsrättsliga direktivet. När det gäller rapportens innehåll hänvisar direktivet om gränsöverskridande fusioner direkt till den ifrågavarande bestämmelsen i det tredje bolagsrättsliga direktivet. Det tredje bolagsrättsliga direktivets bestämmelser har motsvarighet i 23 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen. Där har direktivets krav på granskning av ”oberoende sakkunniga” ansetts uppfyllt genom bestäm-

melter om att fusionsplanen skall granskas av en eller flera auktoriserade eller godkända revisorer eller ett registrerat revisionsbolag. Det saknas anledning att i detta sammanhang välja någon annan lösning. Bestämmelserna i 23 kap. 11 och 12 §§ bör således göras tillämpliga även vid en gränsöverskridande fusion.

Som framgått av föregående avsnitt ingår styrelsens redogörelse i en sådan fusionsplan som upprättas vid en icke gränsöverskridande fusion. Det innebär att revisorernas granskning av fusionsplanen omfattar även den redogörelsen. I föregående avsnitt har det föreslagits att styrelsens redogörelse vid en gränsöverskridande fusion skall vara en från fusionsplanen fristående handling. Det är dock lämpligt att revisorernas granskning har samma innebörd och omfattning vid en sådan fusion. Följaktligen bör det i lagtexten uttryckligen anges, såvitt gäller gränsöverskridande fusioner, att revisorerna skall granska även den ifrågakavande redogörelsen. Direktivet utgör inte något hinder mot en sådan bestämmelse (jfr artikel 8.3, ”Rapporten från de sakkunniga skall innehålla *åtminstone*”).

Artikel 8.2 och artikel 8.4 i direktivet om gränsöverskridande fusioner innehåller undantagsbestämmelser.

I artikel 8.2 anges att som ett alternativ till de sakkunniga som granskar planen för varje fusionerande bolag får en eller flera oberoende sakkunniga utses för att granska den gemensamma fusionsplanen för alla bolags räkning och upprätta ett gemensamt yttrande. Sådana sakkunniga skall, på begäran av samtliga deltagande bolag, utses av en behörig myndighet i en stat där något av de fusionerande bolagen hör hemma. Detta innebär att de svenska bestämmelserna om revisorsgranskning, i de delar som de motsvarar direktivets bestämmelser, inte skall tillämpas för det fall ett svenskt bolag deltar i en gränsöverskridande fusion och samtliga deltagande bolag har vänt sig till en myndighet i någon annan stat än Sverige för att få en eller flera sakkunniga utsedda med uppgift att upprätta ett gemensamt yttrande för alla bolags räkning. Det bör alltså i de kompletterande bestämmelserna i 23 kap. aktiebolagslagen anges att bestäm-

melserna om revisorsgranskning i 23 kap. 11 och 12 §§ inte skall tillämpas i en sådan situation.

I aktiebolagslagen bör det också tas in särskilda bestämmelser för det fall att de fusionerande bolagen i en sådan situation som har beskrivits i det föregående vill att den eller de sakkunniga utses av en svensk myndighet. Uppgiften att behandla en sådan begäran bör lämpligen anförtros Bolagsverket, som ju har en rad andra funktioner inom ramen för ett fusionsförfarande. När det gäller vem eller vilka som får utses och vilken typ av granskning den eller de personerna skall utföra bör detsamma gälla som beträffande granskning av fusionsplan i allmänhet (se ovan). Sålunda bör endast auktoriserade eller godkända revisorer eller registrerade revisionsbolag få utses. Rapporten bör ha det innehåll som anges i 23 kap. 11 §.

I artikel 8.4 föreskrivs att det inte skall krävas någon granskning av fusionsplanen om samtliga delägare i de fusionerande bolagen är eniga om detta. Någon motsvarande undantagsbestämmelse finns inte i aktiebolagslagen. Visserligen följer det av allmänna aktiebolagsrättsliga principer att bestämmelser som är uppställda uteslutande till aktieägarnas skydd alltid får åsidosättas med samtliga aktieägares samtycke. Men även om det primära syftet med aktiebolagslagens bestämmelser om revisorsgranskning får anses vara att säkerställa att aktieägarna får ett fullgott beslutsunderlag inför sitt ställningstagande till fusionsplanen kan bestämmelserna knappast anses var dispositiva i nyss angiven bemärkelse. Under alla omständigheter framstår det som lämpligare att den ifrågavarande undantagsbestämmelsen i direktivet genomförs genom en uttrycklig bestämmelse. En sådan bör alltså tas in i lagen.

Här bör dock beaktas att *direktivets* bestämmelser om granskning av sakkunnig får anses vara uppställda uteslutande i aktieägarnas intresse. Syftet är att säkerställa att bolagsstämman får ett fullgott underlag för sitt ställningstagande till fusionsfrågan. De svenska bestämmelserna om revisorsgranskning får, som nyss har nämnts, anses ha ett vidare syfte än så tillvida att de även i viss mån fyller en borgenärsskyddsfunktion. Det framstår därför

som väl långtgående att låta aktieägarna helt disponera över frågan om huruvida det skall ske någon revisorsgranskning. Även i de fall då aktieägarna har avstått från den typ av granskning av sakkunnig som avses i direktivet bör det därför ske någon form av revisorskontroll. Bestämmelserna om detta kan lämpligen utformas efter förebild i 23 kap. 11 § andra stycket, där det föreskrivs att revisorerna skall uttala sig om huruvida fusionen medför någon fara för att borgenärerna i det övertagande bolaget inte får sina fordringar betalda eller, vid kombination, om de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta. Direktivet kan inte anses hindra att regler av det slaget införs i den kompletterande nationella lagstiftningen eftersom motsvarande bestämmelser gäller beträffande nationella fusioner.

5.8.2 Ekonomiska föreningar

Förslag: Den gemensamma fusionsplanen och styrelsens redogörelse skall för det eller de deltagande svenska föreningarnas räkning, granskas av en eller flera revisorer. Bestämmelserna om denna granskning skall ha samma innebörd som motsvarande bestämmelser i aktiebolagslagen (jfr avsnitt 5.8.1).

Skälen för förslaget: Enligt 12 kap. 2 § första stycket 3 föreningslagen skall det inför ett beslut om fusion tas fram ett yttrande från revisorerna över den redogörelse som styrelsen i den överlåtande föreningen skall ha upprättat om de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av förslagets lämplighet för fusionen. Motsvarande bör gälla framöver (jfr avsnitt 5.3). De krav som direktivet om gränsöverskridande fusioner ställer på granskning är mera omfattande än vad som följer av de svenska bestämmelserna. Som framgått av föregående avsnitt skall granskningen av de ”oberoende sakkunniga” mynna ut i en rapport som skall innehålla åtminstone de uppgifter som föreskrivs i det tredje bolagsrättsliga direktivet. För att Sverige skall leva upp till detta krav, såvitt gäller ekonomiska föreningar,

bör det i föreningslagens bestämmelser om gränsöverskridande fusioner tas in bestämmelser av det slag som finns i 23 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen.

I föregående avsnitt har det föreslagits vissa kompletteringar till aktiebolagslagens bestämmelser om revisorsgranskning. Motsvarande kompletteringar bör göras till de bestämmelser om revisorsgranskning som föreslås bli införda i föreningslagen. Sålunda bör de bestämmelser om revisorsgranskning som införs med anledning av direktivet inte tillämpas om samtliga medlemmar i deltagande föreningar är eniga om det. Undantaget bör dock inte omfatta de bestämmelser om revisorsgranskning som gäller även i samband med en nationell fusion (se 12 kap. 2 § första stycket 4 och andra stycket 3 samt 3 § tredje stycket i föreningslagens hittillsvarande lydelse, jfr 12 kap. 5 § 3 och 4 i lagförslaget i denna promemoria).

Bestämmelserna om revisorsgranskning bör inte heller tillämpas om en utländsk behörig myndighet i en stat där någon av de deltagande föreningarna har sitt säte, efter gemensam begäran från de fusionerande föreningarna, har utsett eller godkänt en eller flera oberoende sakkunniga att granska den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen och upprätta en gemensam skriftlig rapport för alla föreningar. I Sverige skall Bolagsverket på begäran av samtliga deltagande föreningar utse en eller flera revisorer med uppgift att, för alla föreningars räkning, upprätta ett gemensamt yttrande över fusionsplanen.

5.9 Godkännande av stämman (artikel 9)

5.9.1 Aktiebolag

Förslag: I fråga om godkännande av den gemensamma fusionsplanen skall, såvitt gäller det eller de svenska aktiebolag som deltar i fusionen, samma bestämmelser tillämpas som vid en fusion mellan svenska aktiebolag. Därutöver skall gälla att bolagsstämman får villkora sitt godkännande av fusionsplanen av att en se-

nare stämma godkänner de former som har beslutats för arbetstagarnas medverkan i det övertagande bolaget.

Skälen för förslaget: Enligt 23 kap. 15 § aktiebolagslagen skall fusionsplanen underställas bolagsstämman i samtliga överlåtande bolag. Om ägare till minst fem procent av aktierna i det övertagande bolaget begär det, skall planen även underställas bolagsstämman i det bolaget. Den senare bestämmelsen har utformats mot bakgrund av artikel 8 i det tredje bolagsrättsliga direktivet som medger att medlemsstaterna under vissa förutsättningar inte kräver att fusionsplanen behandlas av bolagsstämman i det övertagande bolaget. Kravet på att planen skall underställas bolagsstämman gäller över huvud taget inte vid fusion där samtliga deltagande bolag är privata aktiebolag och alla aktieägare i bolagen har undertecknat fusionsplanen.

Direktivet om gränsöverskridande fusioner innehåller på denna punkt en liknande reglering som den svenska. Sålunda skall enligt artikel 9 bolagsstämman i vart och ett av de fusionerande bolagen besluta om godkännande av fusionsplanen. Under förutsättning att de krav som anges i artikel 8 i det tredje bolagsrättsliga direktivet är uppfyllda behöver medlemsstaternas lagstiftning inte innehålla krav på att det övertagande bolagets bolagsstämma skall godkänna fusionen. Direktivet innehåller däremot inte något undantag, motsvarande det som finns i aktiebolagslagen, för de fall då fusionsplanen har undertecknats av samtliga aktieägare. Detta senare undantag bör därför inte vara tillämpligt vid en gränsöverskridande fusion. I övrigt bör härvidlag samma bestämmelser gälla som vid en fusion mellan svenska aktiebolag enligt aktiebolagslagen.

Därutöver bör det, i enlighet med vad som sägs i artikel 8.2, införas en särskild bestämmelse av innebörd att bolagsstämman i varje fusionerande bolag får ställa som villkor för den gränsöverskridande fusionens genomförande att den uttryckligen godkänner de former som har beslutats för arbetstagarnas medverkan i det övertagande bolaget. Det bör i det sammanhanget noteras att direktivet här använder uttrycket ”det bolag som

uppstår genom den gränsöverskridande fusionen”. Samma uttryck används i artikel 16 som innehåller den materiella regleringen kring arbetstagarnas medverkan. Detta skulle kunna uppfattas som att bestämmelserna är avsedda att vara begränsade till fusion genom kombination. Med hänsyn till regleringens syfte är det dock rimligt att utgå från att så inte är fallet.⁸ Det kan i stället antas att bestämmelserna är avsedda att gälla även fusion genom absorption. I den nu aktuella svenska bestämmelsen bör därför det bredare begreppet ”övertagande bolag” användas.

Direktivet innehåller i övrigt inte några särskilda bestämmelser om bolagsstämmans prövning och beslut. Det förutsätts att man i dessa avseenden skall tillämpa de bestämmelser som i respektive medlemsstat tillämpas vid en nationell fusion (se artikel 4.2). Detta blir också följden av en sådan hänvisningsbestämmelse som har föreslagits i avsnitt 5.2. Konkret innebär detta bl.a. att det för giltigt beslut krävs minst två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de aktier som är företrädade vid stämman (jfr avsnitt 5.4.1).

5.9.2 Ekonomiska föreningar

Förslag: I fråga om godkännande av den gemensamma fusionsplanen skall, såvitt gäller den eller de svenska föreningar som deltar i fusionen, samma bestämmelser tillämpas som vid en fusion mellan svenska föreningar. Föreningsstämman skall få villkora sitt godkännande av fusionsplanen av att en senare stämma godkänner de former som har beslutats för arbetstagarnas medverkan i den övertagande föreningen.

I föreningslagen införs bestämmelser om att fusionsplanen vid en gränsöverskridande fusion skall underställas föreningsstämman i en övertagande förening endast om minst fem procent av de röstberättigade begär det.

⁸ Jfr terminologin i Rådets tredje direktiv 78/855/EEG av den 9 oktober 1978 grundat på artikel 54.3 i fördraget om fusioner av aktiebolag. Se särskilt artikel 23.1.

Skälen för förslaget: Enligt 12 kap. 1 § första stycket och 12 kap. 3 § första stycket föreningslagen skall ett fusionsavtal för att bli giltigt godkännas av föreningsstämman i den överlåtande föreningen. Något krav på att avtalet skall underställas även stämman i en övertagande förening uppställs inte. För den föreningen är det alltså tillräckligt med ett styrelsebeslut. I avsnitt 5.3 har det föreslagits att detsamma skall gälla i fortsättningen.

Som framgått av det föregående avsnittet är utgångspunkten i direktivet om gränsöverskridande fusioner att fusionsplanen skall godkännas av stämman i vart och ett av de fusionerande företagen, alltså även av stämman i en övertagande förening. Dock medger direktivet att medlemsstaterna inte uppställer ett sådant krav om de villkor som anges i artikel 8 i det tredje bolagsrättsliga direktivet är uppfyllda. Det framstår som lämpligt att Sverige utnyttjar denna möjlighet att begränsa kravet på godkännande från stämman i en övertagande förening i samma utsträckning som har gjorts i aktiebolagslagen vid genomförandet av det tredje bolagsrättsliga direktivet. Sålunda bör de svenska reglerna ges den innebörden att fusionsplanen vid en gränsöverskridande fusion skall underställas föreningsstämman i en övertagande förening endast om minst fem procent av de röstberättigade begär det (jfr 23 kap. 15 § aktiebolagslagen).

I föregående avsnitt har det, med anledning av vad som sägs i artikel 8.2 i direktivet om gränsöverskridande fusioner, föreslagits en särskild bestämmelse i aktiebolagslagen av innebörd att bolagsstämman i varje fusionerande bolag får förbehålla sig rätten att ställa som villkor för den gränsöverskridande fusionens genomförande att den uttryckligen bekräftar de närmare bestämmelser som har beslutats för arbetstagarnas medverkan i det övertagande bolaget. En motsvarande bestämmelse bör införas i föreningslagen.

5.10 Kontroll av fusionens laglighet och utfärdande av fusionsintyg (artiklarna 10 och 11)

Förslag: Den gränsöverskridande fusionens laglighet skall, i de delar den avser den svenska lagstiftningen, kontrolleras av Bolagsverket. Om det övertagande företaget har eller, vid kombination, skall ha sitt säte i Sverige, skall verket även kontrollera de gränsöverskridande aspekterna av fusionen.

När tillstånd till verkställande av fusionsplan har meddelats och det eller de svenska företag som deltar i fusionen i övrigt har fullgjort vad som krävs enligt lagen, skall Bolagsverket utfärda ett fusionsintyg. Om kontrollen av de gränsöverskridande aspekterna av fusionen fullgörs av en utländsk behörig myndighet, skall ett svenskt företag som deltar i fusionen överlämna Bolagsverkets fusionsintyg, tillsammans med en kopia av den av stämman godkända fusionsplanen, till den utländska myndigheten.

Skälen för förslaget: Artiklarna 10 och 11 i direktivet om gränsöverskridande fusioner ålägger medlemsstaterna att utse behöriga myndigheter som skall kontrollera den gränsöverskridande fusionens laglighet. I artikel 10 regleras kontrollen av respektive deltagande bolag. I artikel 11 regleras kontrollen av de gränsöverskridande aspekterna och, vid kombination, kontrollen av det nya bolag som uppkommer genom fusionen. Även om detta inte framgår tydligt av ordalydelsen – i vart fall inte i den svenska språkversionen – får regleringen förstås på så sätt att kontrollen enligt artikel 10 skall utföras, för varje fusionerande bolag, av de behöriga myndigheter där bolagen hör hemma medan kontrollen enligt artikel 11 endast skall utföras av *en* behörig myndighet, nämligen myndigheten i den medlemsstat där det övertagande bolaget hör hemma. För svenskt vidkommande framstår det som lämpligt att kontrollfunktionen enligt båda artiklarna utövas av Bolagsverket. Verket har, som framgått, en central roll i fusionsförfarandet i övrigt och har liknande kontrolluppgifter vid fusion mellan svenska aktiebolag respektive svenska ekonomiska föreningar.

Av direktivet framgår vidare att den myndighet som utses – för svensk del alltså Bolagsverket – skall utfärda ett intyg som ”slutgiltigt styrker att vad som krävs i fråga om handlingar och formaliteter före fusionen har fullgjorts”. Bestämmelser om detta bör tas in i den svenska lagen. Innebörden av bestämmelserna bör vara att Bolagsverket skall utfärda ett intyg av detta slag när tillstånd till verkställande av fusionsplanen har meddelats och det eller de svenska företag som deltar i fusionen i övrigt har fullgjort vad som krävs enligt lagen. Något motsvarande intyg förekommer inte vid fusion mellan svenska företag enligt aktiebolagslagen eller föreningslagen men väl när det gäller bildande av ett europabolag eller ett europakooperativ genom fusion (se 6 § lagen [2004:575] om europabolag respektive 8 § lagen [2006:595] om europakooperativ). Även i dessa fall ligger uppgiften att utfärda intyget, för svensk del, på Bolagsverket.

Det ifrågakommande intyget fyller bl.a. den funktionen att det i förekommande fall skall underlätta kontrollen av de gränsöverskridande aspekterna av fusionen för myndigheterna i andra berörda medlemsstater. Därför föreskrivs i artikel 11.2 att varje fusionerande bolag skall överlämna detta intyg, tillsammans med en kopia av fusionsplanen, till den behöriga myndighet som, i enlighet med artikel 11.1, har att kontrollera de gränsöverskridande aspekterna av fusionen, dvs. myndigheten i den medlemsstat där det övertagande företaget har eller skall ha sitt säte. Denna skyldighet bör, såvitt gäller svenska företag, komma till uttryck i särskilda bestämmelser i aktiebolagslagen respektive föreningslagen. Bestämmelserna bör ges den innebörden att om det övertagande företaget har eller skall ha sitt säte utomlands, så skall ett svenskt företag som deltar i fusionen överlämna Bolagsverkets fusionsintyg, tillsammans med en kopia av den av stämman godkända fusionsplanen, till den behöriga myndigheten.

I artikel 10.3 finns bestämmelser om vad som vid en gränsöverskridande fusion skall gälla i fråga om förfaranden i den nationella lagstiftningen för att granska och ändra värdepapperens eller andelarnas utbytesförhållande eller för att kompensera minoritetsdelägare. Vad som avses är förfaranden av det slag som

i Sverige gäller för fastställande av lösenbelopp vid inlösen av minoritetsaktier (se 22 kap. aktiebolagslagen). I Sverige – till skillnad från i exempelvis Tyskland – gäller inte några regler av detta slag vid fusioner.⁹ Bestämmelserna i artikel 10.3 fordrar därför inte några ställningstaganden eller åtgärder från den svenska lagstiftarens sida.

5.11 Registrering och fusionens rättsverkningar (artiklarna 12–14)

5.11.1 Allmänt om registrering och fusionens rättsverkningar

Förslag: När den gränsöverskridande fusionen är avslutad skall följande rättsverkningar inträda:

1. Överlåtande företags tillgångar och skulder, med undantag för skadeståndsanspråk som har samband med fusionen, övergår till det övertagande företaget.

2. Om aktier ingår i fusionsvederlaget, blir aktieägare i överlåtande bolag aktieägare i det övertagande bolaget. I fråga om ekonomiska föreningar blir medlemmarna i överlåtande föreningar medlemmar i den övertagande föreningen.

3. Överlåtande företag upplöses och, vid kombination, det övertagande företaget anses bildat.

4. De överlåtande företagens rättigheter och skyldigheter som härrör ur anställningsavtal eller anställningsförhållanden överförs till det övertagande företaget.

Rättsverkningarna inträder vid den tidpunkt då fusionen registreras, om det övertagande företaget har sitt säte i Sverige. Om det övertagande företaget har sitt säte utomlands, inträder rättsverkningarna vid den tidpunkt som har fastställts i lagstiftningen i den staten.

⁹ Frågan om huruvida sådana bör införas när det gäller en viss typ av fusion övervägs för närvarande inom Regeringskansliet. Jfr Justitiedepartementets promemoria Några aktiebolagsrättsliga frågor (Ju2006/2936/L1).

En gränsöverskridande fusion skall inte få registreras förrän Bolagsverket har fullgjort sina kontroller av fusionen och, i de fall då de gränsöverskridande aspekterna av fusionen kontrolleras av en utländsk myndighet, verket har underrättats om att fusionen har registrerats i den staten.

Skälen för förslaget: I artikel 14 i direktivet om gränsöverskridande fusioner regleras rättsverkningarna av en gränsöverskridande fusion.

Vid fusion genom absorption skall följande rättsverkningar inträda:

- a. Det överlåtande bolagets samtliga tillgångar och skulder skall överföras till det övertagande bolaget.
- b. Bolagsmännen (aktieägarna) i det överlåtande bolaget skall bli bolagsmän i det övertagande bolaget.
- c. Det överlåtande bolaget skall upphöra att existera.

Vid fusion genom kombination skall följande rättsverkningar inträda:

- a. De fusionerande bolagens samtliga tillgångar och skulder skall överföras till det nya bolaget.
- b. Bolagsmännen (aktieägarna) i de fusionerande bolagen skall bli bolagsmän i det nybildade bolaget.
- c. De fusionerande bolagen skall upphöra att existera.

Det tredje bolagsrättsliga direktivet innehåller i dessa delar en i det närmaste identisk reglering (se artiklarna 19 och 23). De ifrågavarande bestämmelserna i det tredje bolagsrättsliga direktivet återspeglas i 23 kap. 26 § aktiebolagslagen. I 12 kap. 7 § andra stycket föreningslagen finns bestämmelser som i sak överensstämmer med aktiebolagslagens reglering. Bestämmelserna i aktiebolagslagen och föreningslagen får följaktligen anses uppfylla det nu aktuella direktivets krav i detta hänseende. De bör därför lämpligen göras tillämpliga även på en gränsöverskridande fusion.

Artikel 14.3 i direktivet om gränsöverskridande fusioner innehåller en särskild bestämmelse om att vissa formaliteter får vidtas av det övertagande bolaget utan medverkan av det överlåtande

bolaget. Bestämmelserna skall läsas mot bakgrund av att det i vissa medlemsstater finns bestämmelser om att överlåtelse av bl.a. fast egendom skall ske i formbunden ordning för att kunna åberopas mot tredje man. Det tredje bolagsrättsliga direktivet innehåller en liknande bestämmelse (artikel 19.3). Vid genomförandet av det direktivet gjordes bedömningen att den bestämmelsen inte påkallade några ändringar i svensk lag (SOU 1992:83 s. 344). Frågan bör bedömas på samma sätt i detta sammanhang. Några särskilda bestämmelser med anledning av artikel 14.3 bör således inte införas i svensk rätt.

Artikel 14.5 i direktivet om gränsöverskridande fusioner innehåller en särskild bestämmelse om förvärv av egna andelar/aktier i samband med en fusion. Även denna bestämmelse har motsvarighet i det tredje bolagsrättsliga direktivet (artikel 19.2). Bestämmelserna har visserligen fått något olika redaktionell utformning, bl.a. såtillvida att begreppen *övertagande* respektive *överlåtande* bolag i det nu aktuella direktivet används på ett annorlunda – och något svårbegripligt – sätt. Det får dock antas att avsikten har varit att bestämmelserna i de båda direktiven skall ha samma innebörd (jfr de engelska språkversionerna där bestämmelserna i de båda direktiven har identiska lydelse). Bestämmelserna tar sikte på den situationen att det överlåtande bolaget innehar egna aktier för vilka vederlag erläggs i form av aktier i det övertagande bolaget eller att det övertagande bolaget innehar aktier i det överlåtande bolaget och som vederlag för dessa erhåller aktier i det egna bolaget. Vid genomförandet av det tredje bolagsrättsliga direktivet konstaterades att ett svenskt aktiebolag inte får förvärva egen aktie och att det undantag från detta förbud som fanns vid den tidpunkten (förvärv genom övertagande av affärsrörelse) inte omfattade det i direktivet åsyftade förfarandet att det övertagande bolaget till sig självt utger vederlag i form av egna aktier (SOU 1992:83 s. 344). Den omständligheten att det sedan denna bedömning gjordes har öppnats nya möjligheter för vissa aktiebolag att förvärva egna aktier påverkar inte bedömningen. Även i detta sammanhang kan därför slut-

satsen dras att det i denna del inte är erforderligt med några ändringar i svensk lagstiftning.

I artikel 12 finns bestämmelser om vid vilken tidpunkt fusionens rättsverkningar skall inträda. Här gäller att detta avgörs av lagstiftningen i den medlemsstat där det bolag som uppstår genom fusionen har sitt hemvist. Med ”det bolag som uppstår genom fusionen” bör här förstås det övertagande bolaget (jfr bedömningen i avsnitt 5.9). Om det övertagande företaget har eller skall ha sitt säte i Sverige, skall således svenska bestämmelser tillämpas. Det är naturligt att tidpunkten för fusionens rättverkningar i de fallen fastställs på samma sätt som vid en fusion mellan svenska företag. Sålunda bör rättsverkningarna, såvitt gäller aktiebolag, inträda när fusionen registreras (jfr 23 kap. 26 § aktiebolagslagen).

När det gäller föreningslagen finns i dag inte någon uttrycklig bestämmelse om att själva fusionen skall registreras. I stället inträder fusionens rättsverkningar när ett lagakraftvunnet beslut om att verkställa fusionsavtalet registreras. Denna skillnad i förhållande till aktiebolagslagen framstår som omotiverad och innebär svårigheter vid utformningen av förfarandet för gränsöverskridande fusioner. I enlighet med vad som har sagts i avsnitt 5.3 bör därför föreningslagen på denna punkt anpassas till aktiebolagslagens reglering. Det bör således i den förra lagen tas in bestämmelser om att själva fusionen skall registreras och om att rättsverkningarna av fusionen inträder i samband med denna registrering. På motsvarande sätt bör rättsverkningarna av en gränsöverskridande fusion mellan ekonomiska föreningar inträda vid tidpunkten för registreringen i föreningsregistret, under förutsättning att den övertagande föreningen har eller skall ha sitt säte i Sverige.

Av direktivet följer att rättsverkningarna inte får inträda förrän de kontroller som avses i artikel 11 har genomförts (jfr avsnitt 5.10). För att säkerställa att Sverige lever upp till det kravet bör det till registreringsbestämmelserna, såväl i aktiebolagslagen som i föreningslagen, kopplas bestämmelser om att fusionen inte får registreras förrän Bolagsverket har fullgjort sina kontroller

och, i de fall då de gränsöverskridande aspekterna av fusionen kontrolleras av en utländsk myndighet, verket har underrättats om att fusionen har registrerats i den staten.

Om det övertagande företaget har eller skall ha sitt säte utomlands, följer det av direktivet att rättsverkningarna inträder vid den tidpunkt som har fastställts i lagstiftningen i den staten. Även detta bör, för tydlighetens skull, framgå i den svenska lagstiftningen.

Artikel 13 innehåller vissa närmare bestämmelser om registrering och offentliggörande av fusionen. Offentliggörandet förutsätts ske i enlighet med det första bolagsrättsliga direktivet. I övrigt överläts åt medlemsstaterna att närmare fastställa hur offentliggörandet skall gå till. För svensk del är det naturligt att offentliggörandet sker på samma sätt som i fråga om en fusion mellan svenska aktiebolag respektive ekonomiska föreningar (se främst 23 kap. 25 § och 27 kap. 3 § aktiebolagslagen respektive 12 kap. 7 § andra stycket och 15 kap. 2 § föreningslagen). Bestämmelser om detta bör tas in i aktiebolagslagen och föreningslagen. I artikel 13 finns vidare vissa bestämmelser om underrättelser mellan berörda registreringsmyndigheter. Motsvarande svenska bestämmelser bör tas in i förordning.

5.11.2 Säkerställandet av arbetstagarnas rätt till medverkan

Förslag: En gränsöverskridande fusion skall inte kunna registreras om reglerna om arbetstagares rätt till medverkan inte har iakttagits.

Skälen för förslaget: I artikel 16.3 i direktivet om gränsöverskridande fusioner föreskrivs att arbetstagarnas medverkan i det övertagande företaget skall regleras av medlemsstaterna enligt de principer och förfaranden som anges i bl.a. artiklarna 12.2 och 12.4 i SE-förordningen, om inte annat följer av punkterna 4-7 i artikeln.

Innebörden i artikel 12.2 i SE-förordningen är att ett europabolag inte får registreras om inte frågan om arbetstagarinflytande

i europabolaget har hanterats såsom föreskrivs i rådets direktiv 2001/86/EG av den 8 oktober 2001 om komplettering av stadgan för europabolag vad gäller arbetstagarinflytande. Syftet med artikeln är att säkerställa att reglerna om arbetstagarinflytande i europabolag följs. Bestämmelserna om arbetstagarinflytande i direktivet om gränsöverskridande fusioner skiljer sig i och för sig i vissa avseenden från motsvarande bestämmelser för europabolag. Bland annat omfattas enbart arbetstagarnas rätt till medverkan och inte övriga former av arbetstagarinflytande. Vidare kan frågan om formerna för arbetstagarnas medverkan avgöras på ytterligare sätt. Det måste emellertid antas att syftet med hänvisningen till artikel 12.2 i SE-förordningen är att säkerställa arbetstagarnas rätt till medverkan enligt direktivet om gränsöverskridande fusioner på samma sätt som artikel 12.2 i SE-förordningen säkerställer tillämpningen av arbetstagarinflytande i direktivet om arbetstagarinflytande i europabolag.

Den svenska lagen bör därför utformas så att en gränsöverskridande fusion inte kan registreras om inte reglerna om arbetstagares rätt till medverkan har följts. En sådan bestämmelse får till följd att en gränsöverskridande fusion inte kommer att kunna registreras, om det i något av de deltagande företagen finns en rätt till medverkan för arbetstagarna men det i det enskilda fallet inte har fastställts om en sådan rätt skall finnas och hur den i så fall skall utformas i det övertagande företaget. Arbetstagarnas rätt till medverkan kan fastställas genom ett avtal om medverkan, ett beslut att avstå från medverkan eller ett beslut att tillämpa de s.k. referensbestämmelserna. De s.k. referensbestämmelserna skall tillämpas även när perioden för förhandling med arbetstagarna har löpt ut utan att det har kommit till stånd vare sig beslut eller avtal enligt lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner. Även detta är alltså ett sätt varigenom arbetstagarnas rätt till medverkan kan fastställas. (Förslag till en lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner har lämnats i SOU 2006:97.)

Innebörden i artikel 12.4 i SE-förordningen är att ett europabolag inte får registreras om europabolagets stadgar strider mot

de antagna riktlinjerna för medverkan. Överfört på en gränsöverskridande fusion innebär det att en gränsöverskridande fusion inte får registreras om det övertagande företagens bolagsordning eller stadgar strider mot den ordning för medverkan som har fastställts i enlighet med lagen om arbetstagarers medverkan vid gränsöverskridande fusioner. Detta bör komma till uttryck i den svenska lagstiftningen.

5.12 Fusion genom absorption av dotterföretag (artikel 15)

5.12.1 Aktiebolag

Förslag: Vid en gränsöverskridande fusion mellan ett moderbolag och ett helägt dotterbolag skall vissa lättnader gälla i förhållande till vad som i övrigt gäller beträffande en gränsöverskridande fusion. Det skall ställas mindre långtgående krav på fusionsplanens innehåll och på revisorsgranskning av denna. Planen skall inte behöva underställas bolagsstämman i dotterbolaget.

Bedömning: Sverige bör inte utnyttja den möjlighet som direktivet ger att tillämpa ett förenklat förfarande för fusion mellan ett moderbolag och ett delägt dotterbolag i vilket moderbolaget äger mer än 90 procent av aktierna.

Skälen för förslaget och bedömningen: Såväl det tredje bolagsrättsliga direktivet (artiklarna 24 och 25) som det nu aktuella direktivet (artikel 15.1) möjliggör förenklingar i fusionsförfarandet när det gäller fusion mellan moderbolag och dotterbolag. Aktiebolagslagen innehåller också en mindre omfattande reglering i fråga om sådana fusioner jämfört med vad som annars gäller (23 kap. 28–35 §§). I de svenska bestämmelserna har emellertid förenklingarna begränsats till fusioner mellan moderbolag och *helägda* dotterbolag. Det tredje bolagsrättsliga direktivet (artikel 26), liksom det nu ifrågavarande direktivet (artikel

15.2), lämnar utrymme även för förenklingar när det gäller nästan helägda dotterföretag (90 procent eller mer av rösterna).

Det är givetvis önskvärt att Sverige i stor utsträckning tar till vara de möjligheter till förenklingar som direktivet ger. I likhet med vad som gäller i fråga om fusioner mellan svenska aktiebolag bör det således, såsom direktivet medger, föreskrivas om vissa lättnader vid gränsöverskridande fusioner mellan ett moderbolag och ett helägt dotterbolag. I enlighet med vad direktivet anger bör det ställas något mindre långtgående krav på fusionsplanens innehåll i en sådan situation. Det bör inte heller krävas att planen underställs bolagsstämman i dotterbolaget. Vidare bör de bestämmelser om revisorsgranskning av fusionsplanen som i övrigt gäller inte tillämpas. Det bör vara tillräckligt att revisorerna, på sätt som har föreslagits i 5.8.1, uttalar sig om huruvida fusionen medför någon fara för borgenärerna. I övrigt bör samma bestämmelser tillämpas vid en sådan fusion som vid andra gränsöverskridande fusioner.

Som framgått ovan har Sverige inte utnyttjat den möjlighet som det tredje bolagsrättsliga direktivet ger att tillämpa ett förenklat förfarande vid fusion mellan ett moderbolag och ett delägt dotterbolag i vilket moderbolaget äger mer än 90 procent. Detta hänger samman med att moderbolaget i en sådan situation har möjlighet att påkalla tvångsinlösen av återstående minoritetsaktier (se 22 kap. aktiebolagslagen), varefter fusion kan genomföras i enlighet med det förenklade förfarande som gäller i fråga om helägda dotterbolag. Något behov av ett särskilt fusionsförfarande för dessa situationer har därför inte ansetts föreligga (jfr SOU 1992:83 s. 355).

De svenska bestämmelserna om tvångsinlösen i en gränsöverskridande situation är visserligen endast tillämpliga när dotterbolaget är ett svenskt aktiebolag. De svenska bestämmelserna är alltså inte tillämpliga om ett svenskt moderbolag i den situationen vill lösa ut en aktieägarminoritet i ett utländskt dotterbolag. Fördelarna med ett förenklat fusionsförfarande för dessa situationer får ändå anses vara begränsade, särskilt i ljuset av att inlösenbestämmelser av liknande slag som de svenska finns

i de allra flesta medlemsstater. Övervägande skäl får därför anses tala för att frågan bedöms på samma sätt som vid genomförandet av det tredje bolagsrättsliga direktivet. Det bör alltså inte införas några särskilda svenska bestämmelser med anledning av bestämmelserna i artikel 15.2 i det nu aktuella direktivet.

5.12.2 Ekonomiska föreningar

Förslag: En svensk ekonomisk förening och ett helägt utländskt aktiebolag eller en utländsk ekonomisk förening och helägt svenskt aktiebolag skall kunna gå samman genom fusion. Vid en sådan fusion skall, i fråga om den svenska föreningen eller det svenska bolaget, samma bestämmelser som de som i övrigt gäller för en gränsöverskridande fusion tillämpas. Dock skall det ställas mindre långtgående krav på fusionsplanens innehåll. Vidare skall det inte krävas någon revisorsgranskning av fusionsplanen. Planen skall inte behöva underställas föreningsstämman i överlättande föreningar.

Skälen för förslaget: I 12 kap. 8 § föreningslagen finns särskilda bestämmelser om fusion mellan en ekonomisk förening och ett helägt dotterföretag. Paragrafen utgör ett undantag från den princip som i övrigt gäller inom svensk associationsrätt, nämligen att endast företag av samma associationsform kan fusionera med varandra. Direktivet om gränsöverskridande fusioner anger att fusioner skall vara möjliga mellan bolagsformer som får fusionera enligt den nationella lagstiftningen i de berörda medlemsstaterna. Eftersom det enligt föreningslagen alltså i ett visst avseende är möjligt med fusion mellan en ekonomisk förening och ett aktiebolag bör detta i samma utsträckning vara möjligt för svenska företag som deltar i en gränsöverskridande fusion. Svensk rätt bör således tillåta att en svensk ekonomisk förening och ett helägt utländskt aktiebolag eller en utländsk ekonomisk förening och helägt svenskt aktiebolag går samman genom en gränsöverskridande fusion. Bestämmelser om detta bör tas in i föreningslagen.

När det gäller bestämmelsernas innehåll bör dessa utformas på samma sätt som de bestämmelser som har föreslagits i föregående avsnitt beträffande fusion mellan ett moderaktiebolag och ett helägt dotteraktiebolag. Sålunda bör utgångspunkten vara att en fusion av detta slag skall falla under samma bestämmelser som en ”vanlig” gränsöverskridande fusion. I enlighet med vad som sägs i artikel 15 i direktivet bör det emellertid föreskrivas om vissa lättnader vid gränsöverskridande fusioner mellan en förening och ett helägt dotterbolag. Det bör ställas något mindre långtgående krav på fusionsplanens innehåll. Vidare bör det inte uppställas några krav på att planen underställs bolagsstämman i överlåtande bolag eller att denna skall revisorsgranskas. Detta överensstämmer väsentligen med vad som har föreslagits ovan i fråga om aktiebolag. Det krav på revisorsgranskning som föreslagits där bör dock inte gälla i fråga om fusion enligt föreningslagen (jfr avsnitt 5.8).

Direktivets bestämmelser om förenklade förfaranden för fusioner mellan moderföretag och nästan helägda dotterföretag bör behandlas på samma sätt i fråga om ekonomiska föreningar som vad som har föreslagits ovan beträffande aktiebolag. Det bör sålunda inte införas några särskilda bestämmelser i föreningslagen med anledning av direktivets reglering i denna del.

5.13 Ogiltighet

Förslag: Talan mot ett stämmobeslut att godkänna en fusionsplan som avser en gränsöverskridande fusion skall inte få väckas efter det att det föreligger ett lagakraftvunnet beslut om tillstånd till verkställande av fusionsplanen. Om en sådan talan har väckts dessförinnan, skall Bolagsverket inte få utfärda ett sådant intyg som utgör en förutsättning för fusionens fullbordan så länge som klanderområdet pågår.

Skälen för förslaget: I artikel 17 i direktivet om gränsöverskridande fusioner anges att en gränsöverskridande fusion som har trätt i kraft, i enlighet med vad som sägs om detta i

direktivet, inte får förklaras ogiltig. Även det tredje bolagsrättsliga direktivet och aktiebolagslagen innehåller bestämmelser om en fusions ogiltighet. Dessa bestämmelser är emellertid mindre långtgående än den mer kategoriska regleringen i det nu aktuella direktivet. Sålunda anger artikel 22 i det tredje bolagsrättsliga direktivet ett antal villkor som skall vara uppfyllda för att en medlemsstat skall få ha bestämmelser om ogiltighet av en fusion. Bland annat gäller att ogiltigheten skall beslutas av domstol och att talan om ogiltighet inte skall få väckas om det har förflutit mer än sex månader från fusionens ikraftträdande. Med hänsyn till den senare bestämmelsen i det tredje bolagsrättsliga direktivet innehåller aktiebolagslagen en bestämmelse (23 kap. 36 §) om att talan om upphävande av ett bolagsstämmobeslut om godkännande av fusionsplan skall väckas inom sex månader från beslutet. Bortsett från denna begränsning kan ett bolagsstämmobeslut om fusion angripas i samma utsträckning som andra stämmobeslut (se 7 kap. 50–52 §§).

Bestämmelsen om ogiltighet i det nu aktuella direktivet medger, som har framgått, över huvud taget inte att en fusion ogiltigförklaras när rättsverkningarna av fusionen väl har inträtt. Vid vilken tidpunkt rättsverkningarna inträder avgörs i enlighet med lagen i den stat där det övertagande bolaget har sitt säte. När det gäller en fusion med ett svenskt övertagande aktiebolag inträder rättsverkningarna vid registreringen av fusionen. Registreringen förutsätter i sin tur att berörda registreringsmyndigheter i ett särskilt fusionsintyg (jfr avsnitt 5.10) har uttalat att alla formaliteter för fusionen är uppfyllda. Det är således tidpunkten för utfärdandet av ett sådant intyg som är den kritiska tidpunkten i nu aktuellt hänseende. När ett sådant intyg väl har utfärdats, föreligger förutsättningar att registrera fusionen såväl i Sverige som i de länder där övriga fusionerande bolag hör hemma. För att Sverige skall leva upp till direktivet bör regleringen därför utformas så att det inte är möjligt att ogiltigförklara en fusion efter det att fusionsintyg har utfärdats.

Det nyss sagda kan lämpligen åstadkommas genom att det i aktiebolagslagen föreskrivs att talan mot ett stämmobeslut som

avser en gränsöverskridande fusion inte får väckas efter det att det föreligger ett lagakraftvunnet beslut om tillstånd till verkställande av fusionsplanen. Det är nämligen vid denna tidpunkt som nämnda fusionsintyg, enligt vad som har föreslagits i avsnitt 5.10, tidigast får utfärdas. Regleringen bör kompletteras med en bestämmelse av innebörd att Bolagsverket inte får utfärda ett fusionsintyg om talan mot stämmobeslutet har väckts före nyss nämnda tidpunkt och detta mål fortfarande pågår. Ett pågående klander mål bör med andra ord ha suspensiv verkan på fusionsförfarandet. På så sätt säkerställs, såsom direktivet förutsätter, att frågan om stämmobeslutets giltighet är slutligt avgjord innan fusionen registreras.

Föreningslagen innehåller över huvud taget inte några bestämmelser om fusioners ogiltighet. Ett beslut om fusion torde kunna klandras och upphävas i samma utsträckning som andra stämmobeslut. För att direktivets förbud mot ogiltigförklaring av fusioner skall vara uppfyllt krävs därför särskilda bestämmelser om saken i föreningslagen. Dessa bör lämpligen ha samma innebörd som de ovan föreslagna bestämmelserna i aktiebolagslagen.

5.14 Redovisningsvaluta

Förslag: Svenska bestämmelser om att företag med skilda redovisningsvalutor inte får gå samman genom fusion skall inte tillämpas vid en gränsöverskridande fusion.

Skälen för förslaget: Enligt aktiebolagslagen får en fusion genomföras endast om de bolag som skall fusioneras har samma redovisningsvaluta (23 kap. 3 § aktiebolagslagen). Motsvarande gäller i fråga om fusion mellan ekonomiska föreningar (se 12 kap. 1 § tredje stycket och 3 § andra stycket föreningslagen). Bestämmelserna har motiverats med att det kan uppkomma svårigheter att bedöma om fusionsvederlaget har bestämts på ett riktigt sätt om de fusionerande företagen redovisar i olika valutor. I förarbetena har det också uttalats att behovet av att

genomföra fusioner mellan företag som har olika redovisningsvalutor är begränsat (se prop. 1999/00:23 s. 95 f.).

Som tidigare har framgått finns det i dag bestämmelser om gränsöverskridande fusioner i EG:s förordningar om europabolag respektive europakooperativ. I förarbetena till de svenska lagbestämmelser som har införts med anledning av dessa förordningar konstaterades att de nämnda bestämmelserna i aktiebolagslagen och föreningslagen inte lämpar sig för en tillämpning på företag som ingår i en gränsöverskridande fusion i syfte att bilda ett europabolag eller ett europakooperativ. Det har därför ansetts motiverat att i detta hänseende ta in särskilda undantag i den kompletterande svenska lagstiftningen (se 5 § lagen [2004:575] om europabolag och 5 § lagen [2006:595] om europakooperativ, jfr prop. 2003/04:112 s. 75 f. och prop. 2005/06:150 s. 122).

Ovanstående resonemang kan direkt överföras på frågan om redovisningsvaluta i företag som deltar i en sådan gränsöverskridande fusion som det här är fråga om. Inte heller i den situationen bör det ställas krav på att de fusionerande företagen har samma redovisningsvaluta. 23 kap. 3 § aktiebolagslagen och de motsvarande bestämmelserna i föreningslagen bör således inte vara tillämpliga vid en gränsöverskridande fusion. Med hänsyn till att det handlar om att ställa *mindre* långtgående krav vid en gränsöverskridande fusion än vid en nationell fusion och att undantag av detta slag får anses vara nödvändiga för ett effektivt genomförande av direktivet, får en sådan särreglering anses vara förenlig med direktivet.

5.15 Möjlighet för en myndighet att motsätta sig fusion m.m.

Förslag: Om Skatteverket har beslutat om revision hos ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som skall delta i en fusion, skall verket få begära att ett ärende hos Bolagsverket om tillstånd till verkställande av fusionsplanen vilandeförklaras under högst tolv månader. En sådan begäran skall få

göras endast om det är motiverat av hänsyn till allmänintresset och det kan antas att revisionen avsevärt skulle försvåras av fusionen. Om det finns särskilda skäl, skall Skatteverket få begära förlängning av tiden för vilandeförklaring.

Bestämmelserna om vilandeförklaring skall vara tillämpliga både vid inhemska och gränsöverskridande fusioner samt vid bildandet av ett europabolag eller europakooperativ genom fusion. Motsvarande bestämmelser skall gälla vid flyttning av ett europabolags eller europakooperativs säte.

Bestämmelserna om vilandeförklaring skall ersätta de tidigare bestämmelserna i lagen (2004:575) om europabolag respektive lagen (2006:595) om europakooperativ om Skatteverkets rätt att motsätta sig en fusion eller en flyttning av säte.

Skälen för förslaget: I artikel 4 i direktivet om gränsöverskridande fusioner öppnas en möjlighet för medlemsstaterna att införa bestämmelser som ger nationella myndigheter en rätt att motsätta sig en fusion med hänvisning till allmänintresset. Bestämmelser om ett sådant motsättande får dock bara tillämpas på gränsöverskridande fusioner i den mån bestämmelser av detta slag finns när det gäller inhemska fusioner.

Bestämmelser om rätt för nationella myndigheter att motsätta sig fusion finns också i EG:s förordningar om europabolag respektive europakooperativ. Sålunda får medlemsstaterna enligt dessa förordningar utse en behörig myndighet med rätt att motsätta sig att ett företag med hemvist i den staten deltar i bildandet av ett europabolag eller europakooperativ genom fusion. Även där gäller den begränsningen att ett motsättande får grundas endast på hänsyn till allmänintresset. Det nu aktuella direktivets bestämmelse om att motsättandebestämmelser endast får tillämpas på gränsöverskridande fusioner i den mån sådana gäller beträffande nationella fusioner har dock inte någon motsvarighet i de nämnda EG-förordningarna.

När det gäller europabolag och europakooperativ har bestämmelser av detta slag införts i den svenska lagstiftningen (se 5 a §

lagen [2004:575] om europabolag respektive 6 § lagen [2006:595] om europakooperativ, jfr prop. 2003/04:112 s. 70 f. och s. 76 f. samt prop. 2005/06:150 s. 109 f. och 123 f.). Sålunda har Skatteverket getts en rätt att motsätta sig att ett svenskt företag deltar i bildandet av ett europabolag eller europakooperativ genom fusion om

1. europabolaget eller europakooperativet enligt fusionsförslaget skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige,
2. motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset,
3. verket har beslutat om revision hos företaget, och
4. det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Bestämmelserna syftar till att förebygga att fusionsmöjligheten utnyttjas i syfte att försvåra skattekontrollen. Det har således ansetts att intresset av en effektiv skattetillsyn är ett sådant intresse som kan ligga till grund för ett motsättande. Skatteverket har motsvarande befogenheter i den situationen att ett europabolag eller europakooperativ med hemvist i Sverige skall flytta sitt säte till annat land (se 9 a § lagen om europabolag och 13 § lagen om europakooperativ).

Genom direktivet om gränsöverskridande fusioner aktualiseras nu på nytt frågan hur Sverige bör förhålla sig till möjligheten att ge en behörig myndighet en motsättanderätt av detta slag.

Det finns starka skäl som talar för att Skatteverket bör ha möjlighet att förhindra eller i vart fall fördröja en gränsöverskridande fusion. Om ett bolag i samband med en fusion lämnar svensk jurisdiktion, innebär detta en stark begränsning av Skatteverkets utredningsmöjligheter. Revisionsinstitutet eller möjligheten att utreda genom föreläggande kan inte utnyttjas. Skatteverkets utredningsmöjligheter är då begränsade till att begära handräckning från den nya hemviststaten. Dessa möjligheter fungerar i praktiken dåligt. Det tar ofta mycket lång tid att få en sådan begäran beviljad och i flera EU-stater saknas till och med helt fungerande handräckningsinstitut. Med en motsättanderegler får Skatteverket möjlighet att upptäcka och utreda ännu inte fastställda fordringar. Kan inte Skatteverket utreda ett bolag

färdigt, kommer det bli mycket svårt att åstadkomma ett beskattningsbeslut och därmed en fastställd fordran.

Det bör också noteras att de nya möjligheter som genom direktivet och SEVIC-omen öppnas för gränsöverskridande fusioner kan väntas få långt större praktisk betydelse än de redan gällande bestämmelserna om europabolag respektive europa-koperativ. Därmed blir också riskerna för missbruk större. Behovet av att ge Skatteverket ett redskap av det ifrågavarande slaget är därför större i det nu aktuella sammanhanget än vad som var fallet när bestämmelserna om europabolag och europa-koperativ infördes. Om det, såsom kommissionen planerar, i framtiden införs bestämmelser om flyttning av säte över gränserna blir behovet av ett sådant redskap än större.

Det finns också omständigheter som talar mot införandet av nya regler om motsättanderätt.

För det första är ju själva syftet med det ifrågavarande direktivet att främja den europeiska integrationen genom att underlätta gränsöverskridande samgåenden mellan europeiska företag. En motsättanderätt för Skatteverket av det slag som har införts i fråga om europabolag och europakoperativ stämmer mindre väl överens med detta syfte (låt vara att direktivet medger att motsättanderegler införs med hänsyn till allmänintresset).

För det andra måste en ny motsättanderegler i detta sammanhang ges ett vidare tillämpningsområde än tidigare motsättanderegler. Direktivet tillåter regler av detta slag endast om motsvarande regler gäller vid nationella fusioner. Om Sverige skall utnyttja den möjlighet som direktivet ger, måste följaktligen de svenska bestämmelser som införs ges en generell utformning och således inte vara begränsade till gränsöverskridande fusioner. Det är tydligt att en rätt för Skatteverket att motsätta sig en *inhemske* fusion endast mera sällan skulle ha något praktiskt värde. De praktiska eller rättsliga möjligheterna att fullfölja en påbörjad skatteutredning eller att driva in förfallna skattefordringar påverkas sällan av en sådan fusion. Att ge Skatteverket rätt att motsätta sig nationella fusioner, trots att det

normalt inte finns något behov av en sådan motsättanderätt, in-ger vissa betänkligheter.

Det finns alltså skäl både för och emot införandet av en motsättanderätt för Skatteverket vid fusioner mellan aktiebolag respektive ekonomiska föreningar. Sammantaget får emellertid övervägande skäl anses tala för att Skatteverket ges rimliga möjligheter att ingripa mot den som försöker använda fusionsinstitutet i syfte att undandra sig skatt.

Det är emellertid angeläget att reglerna utformas så att de inte innebär någon onödig administrativ börda för företagen eller något onödigt hinder för gränsöverskridanden transaktioner. Mot den bakgrunden framstår den typ av motsättanderätt som Skatteverket har getts i lagen om europabolag respektive lagen om europakooperativ som alltför långtgående. Sådana bestämmelser bör således inte införas. Ett lämpligare alternativ är att Skatteverkets ges rätt att under vissa förutsättningar begära att ett ärende hos Bolagsverket om tillstånd till verkställande av fusionsplan vilandeförklaras under viss tid. På så sätt ges Skatteverket en möjlighet att fullfölja en påbörjad utredning av misstänkta skattefordringar samtidigt som ett företag som önskar ingå i en gränsöverskridande fusion inte riskerar att på obestämmd tid stoppas från att förverkliga dessa planer.

Den längsta tiden för vilandeförklaring bör lämpligen bestämmas till tolv månader. För att säkerställa att en sådan tidsgräns inte leder till att företag som är föremål för revision blir mindre benägna att medverka i utredningen bör gränsen dock inte vara absolut. Sålunda bör tiden för vilandeförklaring kunna förlängas utöver dessa tolv månader, om det föreligger särskilda skäl.

Visserligen kommer bestämmelser av det slag som nyss har förordats inte att ge Skatteverket någon möjlighet att definitivt motsätta sig en fusion. Likväl står det klart att en möjlighet att få ett ärende om gränsöverskridande fusion vilandeförklarat kan innebära en inskränkning i företagets etableringsfrihet och fria rörlighet över gränserna. Detta gäller i synnerhet om det blir fråga om vilandeförklaringar under längre tidsperioder. Av EG-rätten följer att inskränkningar i etableringsfrihet och den fria

rörligheten över gränserna endast kan accepteras i de fall då det föreligger ett ”allmänintresse”. EG-domstolen har i ett antal avgöranden närmare utvecklat vilka slag av intressen som kan motivera inskränkningar av detta slag (se t.ex. EG-domstolens domar den 9 mars 1999 i mål C-212/99 och den 13 december 2005 i mål C-411/03).

Mot denna bakgrund bör det föreskrivas – i likhet med vad som i dag gäller i fråga om Skatteverkets rätt att motsätta sig fusion eller flyttning av säte enligt lagen (2004:575) om europabolag respektive lagen (2006:595) om europakooperativ – att vilandeförklaring får ske endast i de fall då detta är motiverat av hänsyn till ”allmänintresset”. Även i övrigt bör förutsättningarna för vilandeförklaring motsvara de som enligt nyss nämnda bestämmelser i lagen om europabolag respektive lagen om europakooperativ i dag gäller för Skatteverkets motsättanderätt. Således bör som ytterligare förutsättningar för att Skatteverket skall få begära vilandeförklaring gälla att verket skall ha beslutat om skatterevision hos företaget i fråga och att det kan antas att revisionen avsevärt försvåras av fusionen (se vidare prop. 2005/06:150 s. 112 f.).

Av skäl som tidigare har redovisats bör bestämmelserna om vilandeförklaring göras tillämpliga både på inhemska och gränsöverskridande fusioner. Vid sådant förhållande följer det av EG-förordningarna om europabolag respektive europakooperativ att bestämmelserna också skall tillämpas vid bildandet av ett europabolag eller ett europakooperativ genom fusion. Det är vidare logiskt att motsvarande bestämmelser införs när det gäller flyttning av ett europabolags eller europakooperativs säte.

Bestämmelserna om vilandeförklaring bör ersätta de tidigare bestämmelserna i lagen (2004:575) om europabolag respektive lagen (2006:595) om europakooperativ om Skatteverkets rätt att motsätta sig en fusion eller en flyttning av säte. Dessa bestämmelser bör alltså upphävas.

I lagen om europabolag och lagen om europakooperativ finns också bestämmelser om att Finansinspektionen under vissa förutsättningar får motsätta sig fusion och flyttning såvitt gäller

bolag som står under dess tillsyn. Frågan om huruvida bestämmelser av det slaget bör införas också när det gäller gränsöverskridande fusioner mellan nationella bolag kommer att behandlas i samband med att genomförandet av direktivet med avseende på finansiella företag behandlas.

5.16 Särskilt bokslut i samband med fusion

Bedömning: Om ett svenskt företag deltar i en fusion och det övertagande företaget får säte i en annan medlemsstat än Sverige, skall ett särskilt bokslut upprättas för det svenska företaget. Bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då fusionen registreras.

Skälen för bedömningen: I de tidigare nämnda lagstiftningsärendena om europabolag respektive europakooperativ behandlades frågan om ett särskilt bokslut i den situationen att ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening under ett löpande räkenskapsår deltar i bildandet av ett europabolag eller europakooperativ genom fusion och detta får sitt säte i en annan stat än Sverige (se prop. 2003/04:11 s. 109 och prop. 2005/06:150 s. 162 f.). Det konstaterades, med anledning av vad ett antal remissinstanser hade anfört, att det kan vara angeläget för företagets olika intressenter att kunna bedöma det svenska företags ekonomiska ställning vid tidpunkten för fusionen. Ett krav på sådant bokslut skulle vidare, enligt den bedömning som gjordes i propositionerna, kunna bidra till att motverka svårigheter när det gäller skattetillsyn samt vara av värde i det brottsbekämpande arbetet. Mot denna bakgrund infördes i lagen om europabolag respektive lagen om europakooperativ bestämmelser om att ett särskilt bokslut skall upprättas bl.a. i den situationen att en fusion av angivet slag äger rum under ett löpande räkenskapsår och det nybildande europabolaget eller europakooperativet får sitt säte utomlands.

En särskild komplikation vid utformningen av reglerna angavs vara att ett europabolag eller ett europakooperativ efter tid-

punkten för fusionens ikraftträdande i princip kommer att falla under det nya hemvistlandets jurisdiktion. Det ansågs därför problematiskt att uppställa krav som gäller tiden efter fusionen. För att bokslutet skulle tjäna sitt syfte ansågs det dock vara nödvändigt att kräva att det skulle ges in till den svenska registreringsmyndigheten. Det infördes därför svenska regler om detta.

De skäl som ligger bakom bestämmelserna om särskilt bokslut i lagarna om europabolag och europakooperativ gör sig gällande med samma styrka i det nu aktuella sammanhanget. Motsvarande bestämmelser bör därför införas i den svenska lagstiftningen såvitt gäller sådana gränsöverskridande fusioner som det här är fråga om.

Det finns anledning att i sammanhanget kort beröra frågan om hur den föreslagna regleringen förhåller sig till direktivet. Direktivet föreskriver, som tidigare nämnts, att varje medlemsstat, i de delar där inte annat följer av direktivet, skall tillämpa samma bestämmelser på en gränsöverskridande fusion som på en nationell fusion (artikel 4.1 b). Direktivet genomsyras av principen att medlemsstaterna inte, i större utsträckning än vad som följer av direktivet, får införa nationella bestämmelser som innebär att det blir svårare eller mer komplicerat att genomföra en gränsöverskridande fusion än en inhemsk fusion (jfr EG-domstolens dom i SEVIC-målet). Det kan då konstateras att några lagbestämmelser om särskilt bokslut vid en icke gränsöverskridande fusion inte finns i svensk lagstiftning. Det anses likväl att ett övertagande bolag är skyldigt att löpande bokföra affärshändelser som inträffat i bolaget fram till fusionsdagen och att det överlåtande bolagets resultat skall framgå av det övertagande bolagets årsredovisning (se Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2003:2). Materiellt sett innebär ett krav på ett sådant särskilt bokslut som föreslagits ovan således inte någon beaktansvärd skillnad i förhållande till vad som gäller i samband med en nationell fusion, låt vara att formerna för redovisningen skiljer sig åt. Sammantaget kan förslaget inte anses innefatta en sådan särbehandling som är otillåten enligt direktivet och EG-domstolens

praxis. Några hinder mot att införa bestämmelser av detta slag föreligger därmed inte.

5.17 Ikraftträdande

Förslag: De lagbestämmelser som föreslås skall träda i kraft den 15 december 2007. Bestämmelserna i det nya 12 kap. i föreningslagen skall inte tillämpas om fusionsavtalet har upprättats före de nya bestämmelsernas ikraftträdande.

Skälen för förslaget: Direktivet skall vara genomfört i medlemsstaternas nationella lagstiftning senast den 15 december 2007 (se artikel 19). De svenska bestämmelser som föreslås här bör alltså träda i kraft senast vid den tidpunkten. Det kan övervägas om bestämmelserna borde sättas i kraft redan tidigare. Till stöd för detta kan anföras främst att det av EG-domstolens avgörande i SEVIC-målet framgår att det redan i dag finns en direkt på fördraget grundad rätt till gränsöverskridande fusioner samtidigt som befintlig svensk lagstiftning inte utan vidare låter sig tillämpas på sådana fusioner. Här bör dock beaktas att de bestämmelser som föreslås i denna promemoria förutsätter att motsvarande bestämmelser finns i de stater där övriga fusionerande bolag hör hemma. Eftersom man inte kan räkna med att sådana bestämmelser finns förrän per den 15 december 2007 skulle det knappast vara meningsfullt att sjösätta de svenska bestämmelserna dessförinnan.

Mot denna bakgrund föreslås att de nya svenska bestämmelserna träder i kraft den 15 december 2007.

När det gäller ekonomiska föreningar föreslås i denna promemoria att det införs ett nytt 12 kap. i föreningslagen. De nya bestämmelserna bör dock inte tillämpas på ett fusionsförfarande som har inletts före de nya bestämmelsernas ikraftträdande. Om ett fusionsavtal har upprättats före denna tidpunkt, bör således också det fortsatta fusionsförfarandet regleras av äldre rätt. En övergångsbestämmelse av detta slag bör tas in i föreningslagen.

Därmed saknas det behov av en sådan särskild övergångsbestämelse som ovan har föreslagits när det gäller aktiebolagslagen.

I övrigt behövs det inte några övergångsbestämmelser.

6 Konsekvenser

De nya bestämmelser som föreslås syftar till att underlätta gränsöverskridande omstruktureringar. De torde därmed ha allmänt positiva effekter för svenska företag som har intresse eller behov av sådana omstruktureringar. Bestämmelserna innebär inte några nya kostnader eller administrativa bördor för företagen.

Inom ramen för förfarandet vid gränsöverskridande fusioner ges Bolagsverket och Skatteverket vissa nya uppgifter. De nya uppgifter som Bolagsverket får kan väntas få endast marginell betydelse i förhållande till verkets verksamhet i stort. De kostnader som uppkommer bör finansieras genom registeravgifter enligt principen om full kostnadstäckning. Även Skatteverkets nya uppgifter kan antas få endast marginell betydelse i förhållande till verkets totala verksamhet. De ökade kostnader som kan uppstå är inte större än att de skall finansieras inom befintliga ramar.

De föreslagna reglerna om överlämnande och överklagande medför att såväl allmänna domstolar som allmänna förvaltningsdomstolar tilldelas nya uppgifter. Kostnaderna för den begränsade mängd ärenden som det kan antas vara fråga om skall rymmas inom domstolsväsendets befintliga ekonomiska ramar.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

23 § Övergår näringsverksamhet från en arbetsgivare till en annan och avtalas därvid att ansvaret för pensionsutfästelse skall överflyttas på efterträdaren, skall samtycke till överflyttningen inhämtas från innehavaren av pensionsfordringen. Tillsynsmyndigheten äger medge att samtycke icke behöver inhämtas, om efterträdaren kan anses god för pensionsutfästelsen. Något samtycke behövs inte vid ombildning enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619).

Har det i författning meddelats särskilda bestämmelser om tillvaratagande av fordringsägares rätt vid fusion, gäller dessa i stället för reglerna i första stycket. Innehavare av pensionsfordran behöver dock inte underrättas eller kallas enligt 23 kap. 19, 22 och 32 §§ samt 24 kap. 21 och 24 §§ aktiebolagslagen (2005:551) eller 12 kap. 10 och 14 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, om tillsynsmyndigheten medger det. Detsamma gäller i ärende om vinstutdelning enligt 20 kap. 30 §, minskning av aktiekapitalet enligt 20 kap. 23 § och minskning av reservfonden enligt 20 kap. 35 § 3 aktiebolagslagen.

Har ansvaret för pensionsutfästelse sålunda överflyttats, anses utfästelsen ha samma rättsverkningar som om arbetstagaren varit anställd hos efterträdaren från dagen för anställningen hos företrädaren. Efter överflyttningen är företrädaren fri från ansvar för utfästelsen.

Ändringarna i *andra stycket* innebär en anpassning till paragrafindelningen i det nya 12 kap. föreningslagen.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

7 kap.

17 § Om ett beslut av föreningsstämman inte har kommit till i behörig ordning eller i övrigt strider mot denna lag eller mot stadgarna, kan talan mot föreningen om att beslutet skall upphävas eller ändras föras av föreningsmedlemmar, innehavare av förlagsandelar, styrelsen, styrelseledamöter eller verkställande direktören.

Talan skall väckas inom tre månader från dagen för beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

Talan får väckas senare än vad som sägs i andra stycket, när

1. beslutet är sådant att det inte lagligen kan fattas ens med alla medlemmarnas samtycke,

2. samtycke till beslutet krävs av alla eller vissa medlemmar och sådant samtycke inte har getts, eller

3. kallelse till stämman inte har skett eller de bestämmelser om kallelse som gäller för föreningen har eftersatts i något väsentligt avseende.

En dom varigenom föreningsstämmans beslut upphävs eller ändras gäller även för medlemmar och innehavare av förlagsandelar som inte har fört talan.

Rätten kan ändra föreningsstämmans beslut endast om det kan fastställas vilket innehåll beslutet rätteligen borde ha haft. Är föreningsstämmans beslut sådant som enligt denna lag skall anmälas för registrering, skall rätten underrätta registreringsmyndigheten för registrering, om beslutet har upphävts eller ändrats genom en dom som har vunnit laga kraft eller rätten genom beslut under rättegången har förordnat att föreningsstämmans beslut inte får verkställas.

I fråga om ett beslut att godkänna en fusionsplan som avser en gränsöverskridande fusion gäller, utöver vad som sägs i andra stycket, att talan inte får väckas efter det att Bolagsverket eller allmän domstol genom ett beslut som har vunnit laga kraft har lämnat tillstånd till verkställande av fusionsplanen enligt 12 kap. 15 eller 16 §. Tredje stycket tillämpas inte i fråga om en sådan fusion.

Paragrafen reglerar klander av stämmobeslut. I ett nytt *sjätte stycke* har det införts en särskild bestämmelse om talan mot ett beslut att godkänna en fusionsplan som avser en gränsöverskridande fusion. Ett sådant beslut får inte klandras efter det att Bolagsverket eller allmän domstol har lämnat tillstånd till verkställande av fusionsplanen och tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft. Denna begränsning är föranledd av artikel 17 i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Frågan har behandlats i avsnitt 5.13.

Den nya bestämmelsen gäller utöver bestämmelserna i andra stycket. Den tremånadersfrist som i allmänhet gäller för klander av stämmobeslut skall alltså tillämpas också i fråga om ett sådant beslut som avses i den nya bestämmelsen. Det är följaktligen i första hand om denna frist inte har löpt ut när det föreligger ett lagakraftvunnet beslut om tillstånd till verkställande av fusionsplanen som begränsningen i den nya bestämmelsen får betydelse. I en viss situation kan bestämmelsen få betydelse även efter utgången av tremånadersfristen. Så blir fallet om det föreligger sådana förhållanden som enligt tredje stycket normalt ger klanderrätt även efter utgången av nämnda frist. Bestämmelserna i det stycket skall inte tillämpas vid en gränsöverskridande fusion. Fusionsbeslutet kan alltså inte angripas efter det att det föreligger ett lagakraftvunnet beslut om tillstånd till verkställande av fusionsplanen även om det föreligger sådana förhållanden som anges i tredje stycket.

Av direktivet om gränsöverskridande fusioner följer att ett fusionsbeslut inte får ogiltigförklaras efter det att fusionen har fått verkan. För att säkerställa att så inte blir fallet föreskrivs i 12 kap. 34 § att Bolagsverket inte får utfärda ett sådant fusionsintyg som utgör en förutsättning för genomförandet av fusionen om talan har väckts mot stämmobeslutet.

12 kap.

1 § Två eller flera ekonomiska föreningar kan gå samman genom att samtliga tillgångar och skulder i en eller flera av föreningarna

övertas av en annan förening (fusion). Vid fusionen upplöses det eller de överlåtande bolagen utan likvidation och medlemmarna i denna eller dessa föreningar blir medlemmar i den övertagande föreningen.

Fusion kan ske

1. mellan den övertagande föreningen på ena sidan och en eller flera överlåtande föreningar på den andra (absorption), eller
2. mellan två eller flera överlåtande föreningar genom att de bildar en ny, övertagande förening (kombination).

Paragrafen innehåller inledande bestämmelser om fusion mellan ekonomiska föreningar. Bestämmelserna är utformade med 23 kap. 1 § aktiebolagslagen som förebild (jfr avsnitt 5.3). I sak innebär paragrafen inte någon förändring i förhållande till hittills gällande rätt (jfr 12 kap. 1 § första stycket och 12 kap. 3 § första stycket i föreningslagens hittillsvarande lydelse).

2 § *Fusion får ske endast om överlåtande och övertagande föreningar har samma redovisningsvaluta.*

Paragrafen motsvarar i 12 kap. 1 § tredje stycket och 12 kap. 3 § andra stycket i föreningslagens hittillsvarande lydelse. Den har motsvarighet i 23 kap. 3 § aktiebolagslagen.

3 § *Fusion får ske även om överlåtande förening har gått i likvidation, under förutsättning att skifte av föreningens tillgångar inte har påbörjats.*

Om överlåtande förening har gått i likvidation, skall likvidatorerna, när en fusionsplan har upprättats enligt 4 §, lämna slutredovisning över sin förvaltning. När fusionsplanen har blivit gällande i föreningen, skall slutredovisningen läggas fram på en föreningsstämma. För slutredovisningen och dess granskning gäller i övrigt vad som föreskrivs i 11 kap. 14 §.

Likvidationen skall anses avslutad när anmälan om fusionen har registrerats enligt 17 §.

Paragrafen saknar motsvarighet i föreningslagens hittillsvarande lydelse. Den innebär en anpassning till motsvarande bestämmelse i 23 kap. 4 § aktiebolagslagen.

4 § Styrelserna för överlåtande och, vid absorption, övertagande förening skall upprätta en gemensam, daterad fusionsplan. Planen skall undertecknas av styrelsen i var och en av föreningarna.

I fusionsplanen skall det för varje förening anges

1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,

2. den planerade tidpunkten för överlåtande förenings upplösning, och

3. vilka rättigheter i den övertagande föreningen som skall tillkomma innehavare av värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande förening eller vilka åtgärder som i övrigt skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna.

I fusionsplanen skall även lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av fusionens lämplighet för föreningarna.

Vid kombination skall fusionsplanen även innehålla stadgar för den övertagande föreningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om upprättande av fusionsplan. I föreningslagen har ett sådant dokument hittills benämnts "fusionsavtal" eller "avtal om fusion". Någon saklig ändring är avsedd. Den nya terminologin innebär en anpassning till terminologin i aktiebolagslagen och i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Jfr avsnitt 5.3.

Bestämmelserna om vad fusionsplanen skall innehålla är utförligare än vad som hittills har varit fallet. De är utformade med bestämmelserna i 23 kap. 6 och 7 §§ aktiebolagslagen som förebild. Med "innehavare av värdepapper med särskilda rättigheter" i *andra stycket* avses främst innehavare av förlagsinsatser.

5 § Följande handlingar skall fogas till fusionsplanen:

1. en kopia av föreningarnas årsredovisningar för det senaste räkenskapsåret,

2. uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 9 kap. 3 § första stycket och 4 § årsredovisningslagen (1995:1554), om fusionsplanen har upprättats senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har lämnats, och

3. ett av revisorerna avgivet yttrande över den redogörelse som avses i 4 § andra stycket, och

4. ett av revisorerna avgivet yttrande över de uppgifter som avses i 2.

Uppgifterna enligt första stycket 2 skall avse tiden från utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har lämnats till en dag som infaller tidigast tre månader innan fusionsplanen upprättas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka handlingar som skall hållas tillgängliga för medlemmar m.m. inför den stämma som skall ta ställning till frågan om fusion. Bestämmelserna har utformats i nära anslutning till motsvarande bestämmelser i 23 kap. 10 § aktiebolagslagen. Punkterna 3 och 4 saknar dock direkt motsvarighet i aktiebolagslagen. De stämmer i sak överens med 12 kap. 2 § första stycket 4 och andra stycket 2 samt 3 § tredje stycket första meningen i föreningslagens hittillsvarande lydelse.

6 § Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall den övertagande föreningen eller, vid kombination, den äldsta av de överlåtande föreningarna ge in planen med bifogade handlingar till Bolagsverket för registrering i föreningsregistret. Uppgift om registreringen skall enligt 15 kap. 2 § kungöras. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

Paragrafen innehåller bestämmelser om registrering av fusionsplanen. Något krav på att denna skall registreras har hittills inte funnits i föreningslagen. I stället har det föreskrivits att föreningsstämmans beslut att godkänna fusionsavtalet skall anmälas för registrering (se 12 kap. 5 § i föreningslagens hittillsvarande lydelse). Föreningslagen har nu anpassats till aktiebolagslagens

reglering på denna punkt (jfr 23 kap. 14 § aktiebolagslagen). Sålunda föreskrivs i förevarande paragraf att fusionsplanen inom en månad från dess upprättande skall ges in till Bolagsverket för registrering.

7 § Fusionsplanen skall underställas föreningsstämman i samtliga överlåtande föreningar.

Stämman får hållas tidigast en månad efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts.

I första stycket föreskrivs att fusionsplanen skall underställas föreningsstämman. Bestämmelsen motsvarar i sak de bestämmelser som hittills har funnits i 12 kap. 1 § första stycket och 3 § första stycket. Till skillnad från vad som gäller i fråga om aktiebolag (se 23 kap 15 § aktiebolagslagen) uppställs inget krav på att fusionsplanen, under vissa förutsättningar skall underställas stämman även i en övertagande förening (jfr även 32 § denna lag).

Andra stycket innebär att stämman inte får hållas förrän tidigast en månad efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts. Detta överensstämmer med vad som gäller enligt 23 kap. 15 § tredje stycket aktiebolagslagen.

8 § Styrelsen skall hålla fusionsplanen med bifogade handlingar tillgänglig för föreningens medlemmar och för innehavare av förlagsandelar under minst en månad före den föreningsstämma där frågan om godkännande av fusionsplanen skall behandlas. Handlingarna skall hållas tillgängliga hos föreningen på den ort där styrelsen har sitt säte. Kopior av handlingarna skall genast och utan kostnad för mottagaren sändas till de medlemmar och innehavare av förlagsandelar som begär det och uppger sin postadress.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillhandahållande av handlingar inför en föreningsstämma som skall ta ställning till en fråga om fusion. Bestämmelserna stämmer nära överens med bestämmelserna i 23 kap. 16 § aktiebolagslagen. De har också motsvarighet i 12 kap. 2 § första stycket och 3 § tredje stycket i

föreningslagens hittillsvarande lydelse. Den tidsperiod under vilken handlingarna skall hållas tillgängliga har – i linje med vad som gäller enligt aktiebolagslagen – utsträckts från en vecka till en månad.

9 § Ett föreningsstämmobeslut om godkännande av fusionsplanen är giltigt endast om det har biträtts av nio tiondelar av de röstberättigade eller har fattas på två på varandra följande föreningsstämmor och på den senare stämman har biträtts av minst två tredjedelar av de röstberättigade. I stadgarna får föreskrivas villkor som går längre.

Om någon av de föreningsstämmor som skall godkänna fusionsplanen inte godkänner planen i dess helhet, faller frågan om fusion.

Paragrafen reglerar majoritetskraven för giltigt beslut om fusion. I sak överensstämmor bestämmelserna i första stycket med vad som har gällt hittills (se 12 kap. 4 § första stycket i föreningslagens hittillsvarande lydelse). Redaktionellt har bestämmelserna anpassats till motsvarande bestämmelser i aktiebolagslagen (se 23 kap. 17 §).

Andra stycket saknar tidigare motsvarighet i föreningslagen men torde inte innebära någon nyhet i sak. En motsvarande bestämmelse finns sedan tidigare i 23 kap. 18 § aktiebolagslagen.

10 § När fusionsplanen har blivit gällande i samtliga föreningar som deltar i fusionen, skall var och en av de överlåtande föreningarna skriftligen underrätta sina kända borgenärer om beslutet. Underrättelserna skall innehålla uppgift om att föreningen avser att ansöka om tillstånd att verkställa fusionsplanen samt uppgift om borgenärernas rätt att motsätta sig att fusionsplanen verkställs.

I denna och de närmast följande paragraferna finns ett antal bestämmelser om förfarandet för genomförandet av en fusion efter det att stämman har fattat beslut om fusionen. Bestämmelserna har anpassats till motsvarande bestämmelser i aktiebolagslagen (se 23 kap. 19–25 §§). Skälen för denna anpassning har redovisats i avsnitt 5.3.

Förevarande paragraf reglerar föreningens skyldighet att underrätta sina borgenärer om fusionen. Den motsvarar i allt väsentligt 23 kap. 19 § aktiebolagslagen. Till skillnad från vad som gäller enligt aktiebolagslagen skall emellertid endast borgenärer i överlåtande föreningar underrättas. Detta stämmer med vad som hittills har gällt. Bestämmelsen i 23 kap. 14 § aktiebolagslagen om att borgenärer i ett övertagande bolag inte behöver underrättas, om revisorerna i ett yttrande över fusionsplanen har uttalat att de inte har funnit att fusionen medför någon fara för dessa borgenärer saknar följaktligen också motsvarighet här.

11 § Den övertagande föreningen eller, vid kombination, den äldsta av de överlåtande föreningarna skall ansöka om tillstånd att verkställa fusionsplanen. Ansökan skall göras hos Bolagsverket. Den skall ges in inom en månad efter det att fusionsplanen har blivit gällande i samtliga föreningar och senast två år efter det att uppgift om att planen har registrerats har kungjorts.

Följande handlingar skall fogas till ansökan:

- 1. en kopia av fusionsplanen,*
- 2. intyg från de överlåtande föreningarnas styrelser eller verkställande direktörer om att föreningarnas kända borgenärer har underrättats enligt 10 §, och*
- 3. en kopia av protokollet från en föreningsstämma som avses i 7 §.*

Om sökanden inte har bifogat de handlingar som anges i andra stycket, skall Bolagsverket förelägga denne att avhjälpa bristen. Om sökanden inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen. Bestämmelser om detta har hittills funnits i 12 kap. 6 §. Till skillnad från tidigare skall ansökan göras hos Bolagsverket. Detta överensstämmer med vad som gäller enligt 23 kap. 20 § aktiebolagslagen. Förevarande paragraf har även i övrigt utformats i nära anslutning till sistnämnda paragraf. Skälen till denna anpassning framgår av avsnitt 5.3.

12 § Bolagsverket skall avslå en ansökan enligt 11 § om

1. fusionsplanen inte har godkänts i behörig ordning eller till sitt innehåll strider mot lag eller annan författning eller mot stadgarna, eller

2. fusionen har förbjudits enligt konkurrenslagen (1993:20) eller enligt rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer eller om prövning av fusionen pågår enligt konkurrenslagen eller den nämnda förordningen.

Om ansökan inte kan beviljas på grund av att prövning pågår enligt konkurrenslagen eller enligt rådets förordning (EG) nr 139/2004 och prövningen kan antas bli avslutad inom kort tid, får Bolagsverket förklara tillståndsfrågan vilande under högst sex månader.

Paragrafen har inte någon direkt motsvarighet i föreningslagens hittillsvarande lydelse. Den anger de grunder på vilka Bolagsverket kan avslå en ansökan om tillstånd att verkställa en fusionsplan. Paragrafen stämmer nära överens med 23 kap. 21 § aktiebolagslagen. Bakgrunden till denna anpassning till aktiebolagslagens reglering har redovisats i avsnitt 5.3.

13 § Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förklara en fråga om tillstånd enligt 11 § vilande under högst tolv månader.

Skatteverket får begära vilandeförklaring endast om

1. begäran är motiverad av hänsyn till allmänintresset,

2. verket har beslutat om revision hos föreningen, och

3. det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förlänga den tid under vilken tillståndsfrågan vilar. Skatteverket får begära sådan förlängning endast om det finns särskilda skäl. Förlängning får ske endast med tre månader i taget.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.15.

Bestämmelserna saknar motsvarighet såväl i föreningslagens som aktiebolagslagens hittillsvarande lydelse. De innebär att Skatteverkets under vissa förutsättningar kan begära vilandeförklaring hos Bolagsverket av en fråga om tillstånd till verkställande av fusionsplan (se första stycket). Om Skatteverket

framställer en sådan begäran, är Bolagsverket skyldigt att besluta om vilandeförklaring. Det ankommer alltså inte på Bolagsverket att pröva om det finns grund för Skatteverkets begäran.

Bestämmelserna är tillämpliga såväl vid inhemska fusioner som vid gränsöverskridande fusioner (se 22 §). Bestämmelserna torde främst ha praktisk betydelse i fråga om fusioner av det senare slaget.

I paragrafen uppställs vissa krav för att Skatteverket skall få besluta att begära vilandeförklaring. Kraven överensstämmer med de som hittills har gällt för att Skatteverket skall få motsätta sig att ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening deltar i bildandet av ett europabolag eller europakooperativ genom fusion (se 5 a § lagen [2005:595] om europabolag respektive 6 § lagen [2006:595] om europakooperativ). Frågan om huruvida dessa krav är uppfyllda kan underställas allmän förvaltningsdomstols prövning (se förslaget till 15 kap. 6 §). Skatteverkets ställningstagande bör följaktligen komma till uttryck i ett särskilt beslut som föreningen i fråga får del av på det sätt som i allmänhet gäller i fråga om verkets beslut.

En första förutsättning (*andra stycket* 1) för att Skatteverket skall få begära vilandeförklaring är att begäran är motiverad av hänsyn till allmänintresset (jfr artikel 4 i direktivet om gränsöverskridande fusioner). När det gäller innebörden av begreppet ”allmänintresse” hänvisas till prop. 2005/06:150 s. 176 f.

I paragrafen uppställts ytterligare ett par rekvisit för att möjligheten att begära vilandeförklaring skall få utnyttjas. För det första (punkten 2) skall föreningen vara föremål för en av Skatteverket särskilt beslutad revision. För det andra (punkten 3) skall förhållandena vara sådana att en fusion kan antas avsevärt försvåra revisionen. Även i dessa delar hänvisas till prop. 2005/06:150 s. 176 f.

Bestämmelserna om vilandeförklaring är tillämpliga också vid en sådan fusion mellan en ekonomisk förening och ett aktiebolag som regleras i 21 § respektive 41–43 §§.

I sin begäran skall Skatteverket ange under hur lång tid vilandeförklaring begärs. En begäran får inte avse längre tid än tolv

månader. Bolagsverket förutsätts besluta i enlighet med Skatteverkets begäran. Om det föreligger särskilda skäl, får Skatteverket begära förlängd tid (se *tredje stycket*). Förlängning får medges med högst tre månader i taget. Det finns inte någon begränsning när det gäller hur många gånger Skatteverket får begära förlängning. Ett exempel på sådana särskilda skäl som får ligga till grund för en begäran om förlängning är när skatterevisionen inte har kunnat avslutas på grund av bolaget har vägrat att medverka i utredningen.

Skatteverkets beslut att begära vilandeförklaring kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol (se 15 kap. 6 §).

14 § Om Bolagsverket finner att det inte finns något hinder mot en ansökan enligt 11 §, skall verket kalla de överlåtande föreningarnas borgenärer. Verket skall dock inte kalla borgenärer, vilkas anspråk avser en fordran på lön, pension eller annan ersättning som omfattas av lönegaranti enligt lönegarantilagen (1992:497).

Kallelsen skall innehålla ett föreläggande för den som vill motsätta sig ansökan att senast viss dag skriftligen anmäla detta. Föreläggandet skall innehålla en upplysning om att han eller hon annars anses ha medgett ansökan.

Bolagsverket skall skyndsamt kungöra kallelsen i Post- och Inrikes Tidningar. Verket skall vidare skicka en särskild under rättelse om kallelsen till kronofogdemyndigheten i den eller de regioner där föreningarnas styrelser har sitt säte.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Bolagsverkets handläggning av ett ärende om verkställande av ett fusionsplan. Bestämmelserna har viss motsvarighet i 12 kap. 6 § andra stycket i lagens hittillsvarande lydelse. De har anpassats till motsvarande bestämmelser i 23 kap. 22 § aktiebolagslagen. Skälen till denna anpassning framgår av avsnitt 5.3. En skillnad i förhållande till aktiebolagslagens bestämmelser är att endast borgenärer i överåtande förening kallas. Detta stämmer med vad som hittills har gällt enligt föreningslagen (jfr även kommentaren till 10 §)

15 § Om inte någon av de borgenärer som har blivit kallade enligt 14 § motsätter sig ansökan inom förelagd tid, skall Bolagsverket ge

föreningarna tillstånd att verkställa fusionsplanen. Motsätter sig någon borgenär ansökan, skall verket överlämna ärendet till tingsrätten i den ort där styrelsen i den övertagande föreningen skall ha sitt säte.

I paragrafen regleras förutsättningarna för när Bolagsverket skall lämna tillstånd till verkställande av fusionsplanen respektive när verket skall överlämna ärendet till tingsrätten. Regleringen överensstämmer i sak med motsvarande reglering i 23 kap. 23 § aktiebolagslagen. Skälen till denna anpassning framgår av avsnitt 5.3.

16 § Om ett ärende om tillstånd till verkställande av fusionsplan har överlämnats till domstol enligt 15 §, skall tillstånd lämnas om det visas att de borgenärer som har motsatt sig ansökan har fått full betalning eller har betryggande säkerhet för sina fordringar. I annat fall skall ansökan avslås.

I paragrafen regleras förutsättningarna för att allmän domstol skall lämna tillstånd till verkställande av fusionsplanen när ett sådant ärende har överlämnats dit. Regleringen överensstämmer i sak med motsvarande reglering i 23 kap. 24 § aktiebolagslagen. Skälen till denna anpassning framgår av avsnitt 5.3.

17 § Styrelsen för den övertagande föreningen skall anmäla fusionen för registrering i föreningsregistret. Anmälan skall göras senast två månader från Bolagsverkets tillstånd till verkställighet av fusionsplanen eller, när tillstånd lämnas av domstol, från det att domstolens beslut har vunnit laga kraft. Vid kombination skall styrelsen även för registrering anmäla vilka som har utsetts till styrelseledamöter och revisorer och, i förekommande fall, styrelsesuppleanter och revisorssuppleanter i den övertagande föreningen.

I föreningslagen har det hittills inte uppställs något krav på att själva fusionen skall anmälas för registrering. I stället har gällt att rättens beslut att lämna tillstånd till verkställande av fusionsplanen skall registreras när det har vunnit laga kraft. Rättsverkningarna av fusionen har knutits till den tidpunkten. Efter förebild i aktiebolagslagen (se 23 kap. 25 §) har det nu införts bestäm-

meler om registrering av fusionen. Liksom i nämnda lag ankommer det på styrelsen att göra en sådan registreringsanmälan. Detta skall ske senast två månader efter att Bolagsverkets eller, i förekommande fall, domstolens beslut att lämna tillstånd till verkställande av fusionsplanen har vunnit laga kraft. Om anmälan inte görs i tid, skall Bolagsverket förklara att frågan om fusion har fallit (se 19 §).

18 § När en anmälan om fusion enligt 17 § registreras, inträder följande rättsverkningar.

1. Överlåtande förenings tillgångar och skulder med undantag för skadeståndsanspråk enligt 13 kap. 1–3 §§ som har samband med fusionen övergår till den övertagande föreningen.

2. Överlåtande förening upplöses.

3. Vid kombination: den övertagande föreningen anses bildad.

4. Medlemmarna i överlåtande förening blir medlemmar i den övertagande föreningen.

Trots bestämmelserna i första stycket kan en tiondel av samtliga röstberättigade hos styrelsen påkalla föreningsstämma för att behandla frågan huruvida talan skall väckas enligt 13 kap. 5 §. I så fall skall 7 kap. 7 § andra meningen tillämpas.

Om stämman beslutar att väcka talan enligt andra stycket, skall den samtidigt förordna att föreningen skall träda i likvidation. Beträffande genomförandet av likvidationen tillämpas 11 kap. Likvidatorerna behöver dock inte söka kallelse på okända borgenärer.

Paragrafen reglerar rättsverkningarna av en fusion. Den överensstämmer till stora delar med den hittillsvarande 12 kap. 7 §. Till skillnad från vad som hittills har varit fallet knyts emellertid rättsverkningarna av fusionen till tidpunkten för registreringen av fusionen (se första stycket). Detta överensstämmer med vad som sedan tidigare gäller för aktiebolag (se 23 kap. 26 § aktiebolagslagen).

19 § Bolagsverket skall förklara att frågan om fusion har fallit, om

1. ansökan enligt 11 § om tillstånd att verkställa fusionsplanen inte har gjorts inom föreskriven tid eller sådan ansökan har avslagits genom beslut som har vunnit laga kraft,

2. anmälan enligt 17 § inte har gjorts inom föreskriven tid, eller

3. Bolagsverket genom beslut som har vunnit laga kraft har avskrivit ett ärende om registrering enligt 17 § eller har vägrat registrering.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när en fråga om fusion skall anses ha fallit. Bestämmelser om detta har hittills funnits i 12 kap. 7 § tredje stycket. Bestämmelserna har anpassats till motsvarande bestämmelser i 23 kap. 27 § aktiebolagslagen.

20 § En medlem i en överlåtande förening som inte har samtyckt till fusionen får säga upp sig till utträde inom den tid och på de villkor som anges i 7 kap. 15 § tredje stycket.

I paragrafen regleras en medlems rätt att utträda ur en förening i samband med fusion. Bestämmelsen är identiskt med den som har funnits i 12 kap. 4 § andra stycket i föreningslagens hittillsvarande lydelse.

21 § Om en ekonomisk förening äger samtliga aktier i ett dotteraktiebolag, kan föreningens och bolagets styrelser besluta att bolaget skall gå upp i föreningen genom fusion. En sådan fusion får dock inte ske, om dotteraktiebolaget är ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning.

I fråga om fusionen gäller

2 § om redovisningsvaluta,

4 § om upprättande av fusionsplan,

6 § om registrering av fusionsplan,

10 § om underrättelse till kända borgenärer,

11 och 12 §§ om ansökan om verkställande av fusionsplan,

13 § om vilandeförklaring,

14 § om kallelse på borgenärer,

15 § om när Bolagsverket skall lämna tillstånd,

16 § om när allmän domstol skall lämna tillstånd, och

19 § 1 om när frågan om fusion faller.

Vid tillämpningen av andra stycket skall vad som sägs i de angivna paragraferna om överlåtande förening i stället avse dotteraktiebolaget.

Ett tillstånd att verkställa fusionsplanen skall registreras i föreningsregistret. Vid registreringen inträder följande rättsverkningar.

1. Dotteraktiebolagets tillgångar och skulder övergår till föreningen.
2. Dotteraktiebolaget upplöses.

Paragrafen innehåller bestämmelser om fusion mellan en ekonomisk förening och ett helägt dotterbolag. Bestämmelserna överensstämmer i sak nära med de bestämmelser som hittills har funnits i 12 kap. 8 §.

22 § En svensk ekonomisk förening får delta i en fusion med en motsvarande juridisk person med hemvist i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Sverige (gränsöverskridande fusion). Därvid gäller

- 1 § om vad en fusion innebär,
- 3 § om fusion när överlåtande förening har gått i likvidation,
- 23 och 24 §§ om fusionsplan,
- 25 § om styrelseredogörelse,
- 5 § om kompletterande information,
- 26–30 §§ om revisorsgranskning,
- 6 och 31 §§ om registrering av fusionsplanen,
- 7 och 32 §§ om när fusionsplanen skall underställas föreningsstämman,
- 8 och 33 §§ om tillhandahållande av fusionsplanen m.m.,
- 9 § om majoritetskrav m.m.,
- 34 § om villkorat beslut om godkännande av fusionsplan,
- 10 § om underrättelse till överlåtande förenings borgenärer,
- 11, 12 och 35 §§ om ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen,
- 13 § om vilandeförklaring,
- 14 § om kallelse på överlåtande förenings borgenärer,
- 15 § om när Bolagsverket skall ge tillstånd att verkställa fusionsplanen,
- 16 § om när allmän domstol skall ge tillstånd att verkställa fusionsplanen,

*36 § om fusionsintyg,
37 § om registrering,
18 och 38 §§ om fusionens rättsverkningar,
19 § om när frågan om fusion faller varvid vad som i den
paragrafen sägs om 17 § skall avse 37 §,
20 och 39 §§ om medlems rätt till utträde, och
40 § om särskilt bokslut.
Om inte annat framgår, skall bestämmelserna i detta kapitel
tillämpas endast på den eller de svenska ekonomiska föreningar som
deltar i den gränsöverskridande fusionen.*

Paragrafen innehåller inledande bestämmelser om gränsöverskridande fusioner.

I första stycket slås inledningsvis fast att en svensk ekonomisk förening får delta i en fusion med en motsvarande juridisk person med hemvist i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Sverige. Med hemvist avses här i första hand den stat där föreningen är registrerad. Av direktivet (artikel 1) följer emellertid sannolikt att även en förening som – utan att ha sitt (registrerade) säte i ett EES-land – är bildat i enlighet med en medlemsstats lagstiftning och har sin huvudsakliga verksamhet inom gemenskapen samt faller under lagstiftningen i en medlemsstat får delta i en gränsöverskridande fusion i enlighet med vad direktivet föreskriver. Det sagda innebär att en förening som är registrerad i exempelvis USA men som, på grund av att bolagets huvudsakliga verksamhet är förlagd till Tyskland, betraktas som en tysk förening enligt tysk rätt kan hävda en på direktivet grundad rätt att delta i en gränsöverskridande fusion. I praktiken torde den situationen kunna uppkomma endast i mycket sällsynta undantagsfall, om ens då. Det har mot den bakgrunden ansetts föra för långt att i den svenska lagstiftningen hantera alla de komplikationer av rättslig och praktisk karaktär – t.ex. när det gäller samordningen med amerikanska registreringsmyndigheter – som detta skulle kunna ge upphov till. Bestämmelserna i den svenska lagstiftningen utgår i stället från den normala förutsättningen att samtliga föreningar som deltar i fusionen är registrerade inom EES. Detta förefaller

också vara utgångspunkten för direktivets materiella reglering (se framför allt artikel 13).

Kravet på att det skall vara fråga om en *motsvarande* utländsk juridisk person innebär att fusion får ske endast med sådana utländska företag som har de grundläggande egenskaper som enligt svensk rätt avgränsar en förening i förhållande till andra associationsformer. Föreningen skall också ha sådana kooperativa inslag som kännetecknar en svensk ekonomisk förening (jfr prop. 2005/06:84 s. 14).

I ett särskilt fall är det möjligt för en ekonomisk förening att fusionera med ett aktiebolag. Så är fallet om det senare bolaget är ett helägt dotterbolag till föreningen (se 21 §). Av 41–43 §§ framgår att det är möjligt för en svensk förening eller ett svenskt aktiebolag att ingå i en sådan gränsöverskridande fusion med ett utländskt företag, varvid de flesta bestämmelserna i detta kapitel blir tillämpliga.

Det bakomliggande direktivet är begränsat till att omfatta företag inom EU. Till följd av EES-avtalet är direktivet tillämpligt på ytterligare ett antal stater. De svenska bestämmelserna om gränsöverskridande fusioner i denna lag har mot denna bakgrund begränsats till att omfatta fusioner mellan svenska föreningar och motsvarande utländska juridiska personer med hemvist inom EES. Det har ansetts att bestämmelserna inte skulle fungera i praktiken i fråga om fusioner med företag utanför detta område eftersom det inte kan förutsättas att motsvarande bestämmelser gäller för sådana företag.

De svenska bestämmelserna, liksom det bakomliggande direktivet, förutsätter att den övertagande föreningen får säte i en medlemsstat där någon av de deltagande fusionerande föreningarna har hemvist före fusionen. Det är alltså inte möjligt att, med stöd av den svenska lagens bestämmelser, genomföra en fusion genom kombination där den nybildade övertagande föreningen får sitt säte i ett tredje land. Ett sådant förfarande skulle i praktiken vara att jämställa med en ren flyttning av säte. Avsikten är att den typen av transaktioner skall regleras i ett särskilt direktiv (det kommande fjortonde bolagsrättsliga direktivet).

Av paragrafen framgår att flertalet av de bestämmelser som gäller för fusioner i allmänhet skall tillämpas även på gränsöverskridande fusioner. Därutöver gäller ett antal särskilda bestämmelser för gränsöverskridande fusioner. Skälen för den valda tekniken framgår av avsnitt 5.2. Några bestämmelser omfattas inte av hänvisningen. Det gäller bestämmelsen i 2 § om att fusion får ske endast mellan föreningar som har samma redovisningsvaluta (jfr avsnitt 5.14). Det har ansetts att ett sådant krav är oförenligt med syftena med direktivet om gränsöverskridande fusioner. En svensk ekonomisk förening med svenska kronor som redovisningsvaluta får alltså, utan att först byta redovisningsvaluta, ingå i en fusion med en förening från en annan medlemsstat med exempelvis euro som redovisningsvaluta. Bestämmelserna i 4 § om fusionsplanens innehåll, om registrering av fusionen i 17 § och om fusion mellan en ekonomisk förening och ett helägt dotterbolag i 21 § faller också utanför hänvisningen. Det beror på att det i dessa avseenden finns särskilda bestämmelser för gränsöverskridande fusioner.

Vid en gränsöverskridande fusion skall således såväl ”vanliga” fusionsbestämmelser som de särskilda bestämmelser som gäller för en gränsöverskridande fusion tillämpas. Det normala förfarandet vid en gränsöverskridande fusion innefattar, såvitt gäller en deltagande svensk ekonomisk förening, följande moment.

1. Styrelsen upprättar, tillsammans med motsvarande organ i deltagande utländska föreningar, en fusionsplan med visst innehåll (23 och 24 §§).
2. Styrelsen upprättar en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av fusionens lämplighet (25 §).
3. Fusionsplanen och styrelsens redogörelse granskas av en eller flera revisorer (26–30 §§).
4. Fusionsplanen och vissa andra handlingar ges in för registrering i föreningsregistret (6 och 31 §§).
5. Uppgift om registrering av fusionsplanen kungörs (6 §).

6. Fusionsplanen och övriga handlingar hålls tillgängliga för medlemmar m.fl. under minst en månad före den stämma som skall behandla den (8 och 33 §§).
7. Föreningsstämman i den överlåtande föreningen och, under vissa förutsättningar, föreningsstämman i den övertagande föreningen godkänner fusionsplanen (7 och 32 §§)
8. De fusionerande föreningarna underrättar sina kända borgenärer om beslutet (10 §).
9. Den svenska förening som deltar i fusionen ansöker hos Bolagsverket om tillstånd att verkställa fusionsplanen (11, 22 och 35 §§).
10. Bolagsverket eller, i tvistiga fall domstol, lämnar tillstånd till verkställande av fusionsplanen (15 och 16 §§)
11. Bolagsverket utfärdar ett fusionsintyg (36 § första stycket).
12. Föreningen ger in fusionsintyget till en utländsk behörig myndighet, om den övertagande föreningen har eller, vid kombination, skall ha sitt säte utomlands (36 § andra stycket).
13. Fusionen registreras i registret i den stat där den övertagande föreningen har sitt säte (37 §).
14. Fusionen registreras i registren i de stater där överlåtande föreningar har sina säten (37 §).

Av allmänna principer för jurisdiktion följer att svensk associationsrättslig lagstiftning i princip endast binder företag med säte i Sverige. Denna princip gäller även i fråga om de svenska bestämmelser som utfärdas med anledning av direktivet om gränsöverskridande fusioner. Sålunda föreskrivs i *tredje stycket* att bestämmelserna i detta kapitel, om inte annat framgår av bestämmelsen i fråga, skall tillämpas endast på svenska ekonomiska föreningar som deltar i en gränsöverskridande fusion. Lokutionen ”om inte annat framgår” tar sikte på bestämmelserna i 36 och 37 §§ som i viss mån reglerar även andra aspekter av fusionen än de som specifikt gäller deltagande svenska föreningar.

23 § Vid en gränsöverskridande fusion skall styrelsen i en svensk ekonomisk förening som deltar i fusionen, tillsammans med motsvarande organ i de utländska föreningar som deltar i fusionen, upprätta en fusionsplan.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.5.2.

I denna och de närmast följande paragraferna regleras den fusionsplan som skall upprättas inför en gränsöverskridande fusion. Bestämmelserna har sin bakgrund i artikel 5 i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Direktivet utgår från att det skall upprättas en gemensam fusionsplan för alla företag som deltar i fusionen. I den svenska lagen kan emellertid av naturliga skäl endast de svenska föreningarnas skyldigheter i detta avseende regleras (jfr kommentaren till 22 §). Det förutsätts att motsvarande bestämmelser gäller i de stater där övriga deltagande föreningar har hemvist.

I enlighet med vad som sägs i direktivet ligger skyldigheten att upprätta fusionsplanen på styrelsen i en svensk ekonomisk förening. Det förutsätts att planen upprättas tillsammans med motsvarande organ i de utländska företag som deltar.

24 § Fusionsplanen enligt 23 § skall innehålla uppgift om

- 1. de fusionerande föreningarnas form, namn och säte,*
- 2. utbytesförhållanden mellan andelar och förekommande värdepapper i överlåtande respektive övertagande förening och eventuell kontant betalning,*
- 3. de villkor som skall gälla för tilldelning av andelar och förekommande värdepapper i övertagande förening,*
- 4. den gränsöverskridande fusionens sannolika följder för sysselsättningen,*
- 5. från vilken tidpunkt och på vilka villkor andelar och förekommande värdepapper medför rätt till utdelning i den övertagande föreningen,*
- 6. från vilken tidpunkt de fusionerande föreningarna bokföringsmässigt skall behandlas som hörande till den övertagande föreningen,*
- 7. vilka rättigheter i den övertagande föreningen som skall tillkomma innehavare av särskilda rättigheter i överlåtande förening*

eller vilka åtgärder som i övrigt skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

8. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall lämnas till en styrelseledamot, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare eller till den som utför granskning enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar,

9. värdet av de tillgångar och skulder som överförs till den övertagande föreningen och de överväganden som har gjorts vid värderingen, och

10. datum för den årsredovisning som har legat till grund för fastställandet av villkoren för fusionen.

I förekommande fall skall fusionsplanen också innehålla uppgift om hur arbetstagarerna deltar i den process genom vilken formerna för arbetstagarernas medverkan i den övertagande föreningen beslutas.

Vid kombination skall fusionsplanen också innehålla uppgift om den planerade övertagande föreningens form, namn och säte samt förslag till stadgar för den föreningen.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.5.2.

Paragrafen innehåller en uppräkningslista av vad fusionsplanen skall innehålla. Uppräkningen bygger på den motsvarande uppräkningslista som finns i artikel 5 i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Bestämmelserna är utformade i nära anslutning till direktivets ordalydelse. Syftet med detta har varit att minimera risken för att de krav som uppställs på fusionsplanen i de olika tillämpliga nationella lagstiftningarna inte är förenliga med varandra. De svenska bestämmelserna bör också tolkas mot bakgrund av direktivets krav på att det upprättas en *gemensam* fusionsplan. Det måste beaktas att planen alltså skall uppfylla inte bara kraven i den svenska lagstiftningen utan även i tillämplig utländsk lagstiftning.

I 4 § finns bestämmelser om vad en fusionsplan skall innehålla vid en fusion mellan svenska ekonomiska föreningar. Förevarande paragraf gäller i stället för dessa bestämmelser (jfr 22 §). Likartade bestämmelser finns sedan tidigare i 23 kap. 7 § aktie-

bolagslagen (jfr även artikel 22 i Rådets förordning [EG] nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga före europeiska kooperativa föreningar [SCE-föreningar]).

Enligt *punkten 1* (jfr artikel 5 a i direktivet) skall de fusionerande föreningarnas form, namn och säte anges. En snarlik bestämmelse finns i 23 kap. 7 § 1 aktiebolagslagen (jfr prop. 1993/94:196 s. 181). Med föreningens form avses här benämningen på den associationsform som föreningen har. För en deltagande svensk förening skall här alltså anges att det är fråga om en ekonomisk förening. När det gäller föreningens namn skall, såvitt gäller svenska deltagande föreningar, firman anges. Eftersom bestämmelserna om firma kan ha olika innebörd i olika medlemsstater har det ansetts att begreppet firma här bör undvikas i lagtexten. I stället används samma uttryck som i direktivet, nämligen föreningens *namn*. Med säte avses föreningens registrerade säte, inte dess faktiska hemvist.

Punkten 2 (jfr artikel 5 b i direktivet) behandlar utbytesförhållandet mellan andelar och förekommande värdepapper. En snarlik bestämmelse finns i 23 kap. 7 § 2 aktiebolagslagen (jfr prop. 1993/94:196 s. 181). Med andelar avses här, såvitt gäller deltagande svenska föreningar, såväl medlemsinsatser som förslagsandelar.

Vid fusion mellan svenska ekonomiska föreningar utgår inte något fusionsvederlag av det slag som förekommer vid fusion mellan aktiebolag (jfr 23 kap. 2 § aktiebolagslagen och vad som sagts i avsnitt 4.2 ovan om förekomsten av andra former av ”vederlag”). Föreningslagen bygger i stället på synsättet att föreningen är en personassociation och att medlemsövergången är det primära, inte regleringen av tillgångarna (NJA II 1951 s. 213). Likväl måste man vid en fusion ta ställning till hur de insatser som har betalats av medlemmar i överlåtande föreningar skall behandlas i samband med fusionen. En vanlig ordning är att medlemmar i överlåtande föreningar erhåller insatser i den övertagande föreningen till samma belopp som deras inbetalda insatser i den överlåtande föreningen (jfr Mallmén Lagen om ekonomiska föreningar En kommentar, 3 uppl. 2002 s. 484).

Någon särskild andelsvärdesberäkning behöver då inte göras. I vissa fall kan det emellertid vara motiverat med en sådan beräkning. Så kan vara fallet t.ex. om det föreligger uppenbara förmogenhetsskillnader mellan föreningarna (jfr Mallmén, a.a. s. 485). Vid en gränsöverskridande fusion kompliceras saken ytterligare av att andels- och insatssystemen kan vara konstruerade på olika sätt i de olika länder där föreningarna hör hemma samt att insatserna kan vara uttryckta i olika valutor. Av fusionsplanen skall det framgå hur det föreslås att utbytesfrågor av detta slag skall behandlas.

Utöver andelar kan det förekomma andra värdepapper i föreningarna. Även utbytesförhållandet för sådana värdepapper skall i förekommande fall behandlas i fusionsplanen.

Punkten 3 (jfr artikel 5 c i direktivet) behandlar villkoren för tilldelning av andelar och förekommande värdepapper i övertagande förening. En snarlik bestämmelse finns i 23 kap. 7 § 3 aktiebolagslagen (jfr prop. 1993/94:196 s. 181). Här kan det vara lämpligt att ange bl.a. tidpunkten för utlämnande av andelar, värdepapper eller eventuell kontant ersättning som skall utgå. Även de närmare formerna för sådant utlämnande bör behandlas.

Enligt *punkten 4* (jfr artikel 5 d i direktivet) skall den gränsöverskridande fusionens sannolika följder för sysselsättningen anges. Någon motsvarande bestämmelse finns inte sedan tidigare i föreningslagen och inte heller i aktiebolagslagen (jfr dock bestämmelserna om erbjudandehandling vid ett offentligt uppköpserbjudande i 2 a kap. 2 § andra stycket 12 lagen [1991:980] om handel med finansiella instrument). Om fusionen ingår som ett led i en geografisk omstrukturering eller omlokalisering av en företagskoncern, kan frågor om nedläggning eller förflyttning av fabriker eller verksamhetsställen aktualiseras i samband med fusionen. Den typen av frågor skall i sådana fall behandlas i fusionsplanen enligt förevarande punkt.

Punkten 5 (jfr artikel 5 e i direktivet) föreskriver att fusionsplanen skall ange den tidpunkt då andelar och andra värdepapper skall ge rätt till utdelning i den övertagande föreningen och eventuella särskilda villkor rörande sådan rätt. En liknande

bestämmelse finns i 23 kap. 7 § 4 aktiebolagslagen (jfr prop. 1993/94:196 s. 181). Av planen bör framgå bl.a. om andelar i föreningen skall ge rätt till utdelning redan under löpande räkenskapsår eller först från och med nästföljande räkenskapsår.

I *punkten 6* föreskrivs att fusionsplanen skall ange från vilken tidpunkt de fusionerande föreningarna bokföringsmässigt skall behandlas som hörande till den övertagande föreningen. Med detta avses i praktiken den planerade tidpunkten för överlåtande föreningars upplösning (jfr 23 kap. 7 § 5 aktiebolagslagen). Övertagande föreningar löses enligt svensk rätt upp i samband med att fusionen registreras (se 18 och 38 §§). Det innebär att inblandade föreningar inte själva råder över den exakta tidpunkten för upplösningen. Den uppgift om saken som lämnas enligt förevarande punkt får därför bli en uppskattning utifrån föreningarnas tidsplan för fusionen.

Det är värt att notera att det i denna bestämmelse, liksom i ett antal andra bestämmelser, talas om ”den övertagande föreningen” i stället för, som i direktivet, ”den förening som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen”. Direktivets ordalydelse skulle kunna uppfattas som att endast en övertagande förening vid fusion genom kombination omfattas. Det har emellertid antagits att en sådan begränsning inte har varit avsedd.

Punkten 7 (jfr artikel 5 g i direktivet) handlar om de rättigheter i den övertagande föreningen som skall tillkomma särskilda rättighetsinnehavare i överlåtande föreningar. En liknande bestämmelse finns i 23 kap. 7 § 6 aktiebolagslagen (jfr prop. 1993/94:196 s. 181). ”Särskilda rättigheter” avser annan rätt än den fordringsrätt som tillkommer bolagens borgenärer (a. prop. s. 179). Såvitt gäller svenska ekonomiska föreningar torde bestämmelsen främst ha betydelse med avseende på förlagsinsatser. Det rör sig i de fallen om eventuella ytterligare upplysningar än de som enligt punkterna 2 och 3 skall lämnas om innehavare av sådana insatser. Bestämmelsen har även bäring bl.a. på föreskrifter i stadgarna om rätt till styrelsrepresentation eller rätt att utse revisor.

I fusionsplanen skall också, enligt *punkten 8* (jfr artikel 5 h i direktivet), anges arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall lämnas till styrelseledamot eller sakkunnig (revisor) som skall granska fusionsplanen. En likartad bestämmelse finns i 23 kap. 7 § 7 aktiebolagslagen (jfr prop. 2004/05:85 s. 835 och prop. 1993/94:196 s. 181).

Enligt *punkterna 9 och 10* (jfr artikel 5 k och j i direktivet) skall uppgift också lämnas om värdet av de tillgångar och skulder som överförs till den övertagande föreningen samt datum för den årsredovisning som har legat till grund för fastställandet av villkoren för fusionen. Några direkta motsvarigheter till dessa bestämmelser har hittills inte funnits i föreningslagen och inte heller i aktiebolagslagen (jfr dock 12 kap. 2 § andra stycket i föreningslagens hittillsvarande lydelse respektive 23 kap. 10 § aktiebolagslagen). Förevarande bestämmelser gör det möjligt för medlemmarna att bedöma de ekonomiska konsekvenserna av fusionen och att ta ställning till rimligheten i de villkor som föreslås gälla för fusionen, t.ex. i fråga om sådana utbytesförhållanden som avses i punkten 2. Punkten 10 har i lagtexten getts en något annorlunda utformning än motsvarande bestämmelse i direktivet. Lagtextens ordalydelse stämmer väl överens med andra språkversioner av direktivet.

Andra stycket innebär att information skall lämnas om hur arbetstagarna skall involveras i den beslutsprocess varigenom formerna för arbetstagarnas medverkan i den övertagande föreningen fastställs. Till en början måste styrelsen här ta ställning till om reglerna om medverkan över huvud taget aktualiseras. Den frågan kommer sannolikt att regleras i en särskild lag som införs i Sverige för att genomföra artikel 16 i direktivet (se Medverkansutredningens betänkande Arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner, SOU 2006:97). Om medverkan skall förekomma, skall fusionsplanen innehålla uppgift om hur arbetstagarna förutsätts delta i beslutsprocessen kring fastställandet av formerna för medverkan. Detta regleras närmare i den nyss nämnda lagen. För ytterligare kommentarer i denna del

hänvisas till Medverkansutredningens överväganden i SOU 2006:97.

Tredje stycket innehåller en bestämmelse som endast blir tillämplig vid fusion genom kombination. I sådana fall skall fusionsplanen innehålla uppgift om den planerade övertagande föreningens form, namn och säte. Bestämmelsen kompletterar punkten 1 i första stycket enligt vilken motsvarande uppgifter skall lämnas om befintliga deltagande föreningar. Vidare skall fusionsplanen, vid kombination, innehålla förslag till stadgar för den nya föreningen. En likartade bestämmelse finns i 4 § fjärde stycket.

25 § Till fusionsplanen enligt 23 § skall det fogas en redogörelse från styrelsen i var och en av de svenska ekonomiska föreningar som deltar i fusionen. I redogörelsen skall också anges vilka rättsliga och ekonomiska aspekter som har beaktats vid bestämmandet av villkoren för fusionen. Redogörelsen skall vidare innehålla uppgift om fusionens sannolika konsekvenser för medlemmar, borgenärer och anställda. Om styrelsen i skälig tid innan fusionsplanen har färdigställts får ett yttrande från arbetstagarernas företrädare, skall detta yttrande fogas till redogörelsen.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.7.2.

Paragrafen föreskriver att det till fusionsplanen skall fogas en redogörelse för vissa omständigheter som har med fusionens lämplighet och konsekvenser att göra.

Paragrafen reglerar endast skyldigheten för styrelser i deltagande svenska föreningar. Som regel torde det dock vara lämpligt att redogörelsen upprättas gemensamt av styrelserna i samtliga deltagande föreningar.

Redogörelsen skall till en början innehålla uppgifter om omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av fusionens lämplighet för föreningarna. Detta överensstämmer med vad som gäller enligt 4 § tredje stycket vid en fusion mellan svenska ekonomiska föreningar.

Därutöver skall redogörelsen ange vilka rättsliga och ekonomiska aspekter som har beaktats vid bestämmandet av villkoren

för fusionen. Formuleringen skiljer sig något från den som används i direktivet ("förklaring av och motivering till de rättsliga och ekonomiska aspekterna av den gränsöverskridande fusionen") men ansluter nära till ordalydelsen i en motsvarande bestämmelse i 23 kap. 9 § aktiebolagslagen, som i sin tur är utformad med hänsyn till bestämmelserna i artikel 9 i det tredje bolagsrättsliga direktivet (jfr prop. 1993/94:196 s. 182 f.).

Vidare skall styrelsens redogörelse innehålla uppgift om fusionens sannolika konsekvenser för aktieägare, borgenärer och anställda. Även detta följer av direktivet. När det gäller aktieägare och borgenärer bör yttrandet behandla de förändringar i dessas ställning som följer av dels villkoren för fusionen, dels skillnader i regelverken mellan den eller de stater där överlåtande föreningar har säte och den stat där den övertagande föreningen skall ha sitt säte. När det gäller konsekvenser för anställda kan det vara lämpligt att ta upp frågor som aktualiseras av sammanslagningen av föreningarna, såsom påtagliga organisationsförändringar, införandet av nya arbetsmetoder eller produktionsprocesser, överflyttning av produktion, neddragningar eller nedläggning av företag, enheter eller viktiga delar av sådana samt kollektiva uppsägningar. Vidare bör konsekvenserna för individuella anställningskontrakt, kollektivavtal och arbetstagarinflytandet tas upp. Det kan förekomma att arbetstagarernas företrädare har synpunkter på fusionen och låter dessa synpunkter komma till uttryck i ett särskilt yttrande. Om ett sådant yttrande upprättas och ges in till styrelsen i tillräckligt god tid innan fusionsplanen har färdigställts, skall yttrandet fogas till styrelsens redogörelse.

Redogörelsen skall fogas till fusionsplanen. Det innebär att vad som i lagen sägs om tillhandahållande av fusionsplanen m.m. (se särskilt 8 § andra stycket, jfr 22 §) omfattar även redogörelsen.

26 § För var och en av de svenska föreningar som deltar i en gränsöverskridande fusion skall fusionsplanen och styrelsens redogörelse granskas av en eller flera revisorer. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. För varje förening skall revisorn eller revisorerna upprätta ett yttrande över granskningen. Av yttrandena skall framgå hurvida sådana villkor

som avses i 24 § första stycket 2 och 3 har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värderingen av föreningarnas tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på var och en av föreningarna. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

Denna och de följande paragraferna reglerar revisorsgranskning av fusionsplanen. Den frågan har behandlats i avsnitt 5.8.2.

Av 5 § 3 och 4 framgår att en fusion mellan svenska ekonomiska föreningar skall föregås av en viss revisorsgranskning. Direktivet om gränsöverskridande fusioner innehåller en väsentligt utförligare reglering av kontrollen av fusionsplanen. För att direktivets krav skall uppfyllas har särskilda bestämmelser om saken tagits in i den svenska lagen (26–30 §§). Såsom framgår av 22 § gäller dessa bestämmelser *utöver* bestämmelserna i 5 §. Inget hindrar dock att de uppgifter som skall lämnas enligt 5 § respektive enligt 26–30 §§ tas in i samma dokument.

Bestämmelserna har sin bakgrund i artikel 8 i direktivet om gränsöverskridande fusioner. De är utformade i nära anslutning till bestämmelserna i 23 kap. 11 § aktiebolagslagen (jfr prop. 2004/05:85 s. 837, prop. 2000/01:87 s. 20 och prop. 1993/94:196 s. 183 f.).

Första stycket föreskriver att fusionsplanen och styrelsens redogörelse för fusionen skall granskas av en eller flera revisorer för var och en av de fusionerande föreningarna. Som framgår av paragrafen gäller detta emellertid bara de svenska ekonomiska föreningar som deltar. När det gäller deltagande utländska föreningar skall granskningen ske i enlighet med de bestämmelser som uppställs i den ifrågavarande utländska lagstiftningen. Utgångspunkten är att varje förening utser en revisor att delta i granskningen. Inget hindrar dock att flera av de inblandade föreningarna utser samma person. Revisorerna får men behöver inte vara föreningarnas egna revisorer.

Granskningen skall innefatta bl.a. vissa bedömningar av gjorda värderingar. Bestämmelserna överensstämmer i allt väsentligt med motsvarande bestämmelser i 23 kap. 11 § aktiebolagslagen. Bestämmelsen i den senare paragrafen om att revisorerna vid kombination särskilt skall ange om de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta saknar emellertid av naturliga skäl motsvarighet här. Det finns inte heller någon motsvarighet till aktiebolagslagens krav på att det, vid absorption, i yttrandet särskilt skall anges om revisorerna vid sin granskning har funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande bolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorernas yttrande utgör inte en del av fusionsplanen men skall fogas till den (*andra stycket*).

27 § En revisor som avses i 26 § skall vara en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Om inte annat framgår av stadgarna, skall revisorn utses av föreningsstämman i respektive förening. Om någon särskild revisor inte är utsedd, skall granskningen i stället utföras av föreningens revisorer.

För en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt 26 § gäller bestämmelserna i 8 kap. 15 § och 16 § andra och tredje styckena.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vem som får utses för att utföra den granskning som avses i 26 § och vad som skall gälla för en sådan granskare i fråga om upplysningsskyldighet gentemot stämman m.m. Bestämmelserna stämmer nära överens med motsvarande bestämmelser i 23 kap. 12 § aktiebolagslagen (jfr prop. 2000/01:87 s. 20).

28 § Styrelsen, den verkställande direktören och revisorn i en förening som skall delta i den gränsöverskridande fusionen skall ge varje revisor som utför granskning enligt 26 § tillfälle att verkställa granskningen i den omfattning som denne anser vara nödvändig. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs. Samma skyldighet har en revisor som utför granskning enligt 26 § mot övriga sådana revisorer.

Paragrafen innehåller bestämmelser om den upplysningsskyldighet som styrelseledamöter och vissa andra befattningshavare har gentemot de revisorer som har utsetts att granska fusionsplanen för föreningen i fråga. Bestämmelserna stämmer nära överens med motsvarande bestämmelser i 23 kap. 13 § aktiebolagslagen (jfr prop. 1993/94:196 s. 184 och prop. 2000/01:87 s. 21).

29 § Bestämmelserna om revisorsgranskning i 26–28 §§ skall inte tillämpas om samtliga medlemmar i de föreningar som deltar i den gränsöverskridande fusionen har samtyckt till det. De skall inte heller tillämpas om en utländsk behörig myndighet i en stat där någon av de deltagande föreningarna har sitt säte, efter gemensam begäran från de fusionerande föreningarna, har utsett eller godkänt en eller flera oberoende sakkunniga att för samtliga föreningars räkning granska den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen och upprätta en gemensam skriftlig rapport för alla föreningar.

Paragrafen innehåller undantag från kraven på revisorsgranskning i föregående paragrafer. De frågor som regleras i paragrafen har behandlats i avsnitt 5.8.2.

I artikel 8.2 respektive 8.4 föreskrivs att det i vissa fall inte skall krävas att fusionsplanen granskas för vart och ett av de fusionerande bolagen. Enligt artikel 8.4 skall någon granskning av detta slag över huvud taget inte krävas om samtliga delägare (medlemmar) är överens om det. En bestämmelse av denna innebörd har tagits in i första meningen. Lagen innehåller inte några bestämmelser om hur ett sådant samtycke närmare skall komma till uttryck. Det framstår dock som lämpligt att samtycket bekräftas i det stämmobeslut där fusionsplanen godkänns. Eftersom även medlemmar som inte är närvarade vid stämman skall ha lämnat sitt samtycke, bör föreningen därutöver på lämpligt sätt dokumentera även sådana medlemmars samtycke.

I andra meningen finns ett annat undantag från kravet på granskning. Innebörden av den bestämmelsen är att de svenska bestämmelserna om revisorsgranskning inte skall tillämpas om samtliga deltagande föreningar har begärt att en utländsk behörig

myndighet i någon av föreningarnas hemstater utser eller godkänner en eller flera sakkunniga att granska fusionsplanen för samtliga föreningars räkning. En sådan granskning ersätter då den granskning som annars skall göras för varje enskild förenings räkning i enlighet med lagstiftningen i respektive förenings hemstat.

Bestämmelserna i 5 § 3 och 4, som också innehåller bestämmelser om revisorsgranskning, undantas inte. En sådan granskning skall alltså göras även i de fall som omfattas av denna paragraf.

30 § Om en svensk förening deltar i en gränsöverskridande fusion och samtliga föreningar som deltar i fusionen begär det, skall Bolagsverket utse en eller flera personer att, för samtliga föreningars räkning, granska den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen och upprätta en gemensam skriftlig rapport för alla föreningar. Beträffande granskningen och yttrandets innehåll gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 26–28 §§.

I paragrafen behandlas det fallet att de inblandade föreningarna begär en gemensam granskning av fusionsplanen och därvid väljer att vända sig till den behöriga myndigheten i Sverige. Såsom framgår av paragrafen skall en sådan begäran göras hos Bolagsverket. I fråga om vem som får utses att utföra denna granskning och granskningens innehåll tillämpas samma bestämmelser som de som i övrigt gäller för revisorsgranskning av fusionsplanen. Den fråga som regleras i paragrafen har berörts i avsnitt 5.8.2.

31 § Vid en gränsöverskridande fusion skall skyldigheten enligt 6 § att ge in fusionsplanen med bifogade handlingar för registrering fullgöras av den svenska ekonomiska förening som deltar i fusionen. Om flera svenska föreningar deltar, skall skyldigheten i förekommande fall fullgöras av den svenska förening som är övertagande förening och i annat fall av den äldsta av de överlåtande svenska föreningarna.

Kungörelsen av registreringen skall innehålla uppgift om

1. form, namn och säte för var och en av de fusionerande föreningarna,
2. de register där föreningarna är registrerade och de nummer som används för identifiering i registren,
3. hur borgenärer och, i förekommande fall, medlemmar skall förfara för att utöva sina rättigheter samt de adresser där fullständig information om detta förfarande kostnadsfritt kan erhållas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om registrering och kungörelse av fusionsplanen. Frågan har behandlats i avsnitt 5.6.2.

Enligt artikel 6.1 i direktivet om gränsöverskridande fusioner skall den gemensamma fusionsplanen offentliggöras. Bestämmelser om registrering och kungörelse av fusionsplanen finns i 6 §. Skyldigheten att anmäla planen för registrering har lagts på den svenska förening som deltar i fusionen (se *första stycket*). Om det vid fusion genom absorption finns flera deltagande svenska föreningar och någon av dessa är övertagande förening, skall skyldigheten fullgöras av den senare föreningen. I annat fall skall den fullgöras av den äldsta av de svenska överlåtande föreningarna. Anmälan skall göras inom en månad från att planen upprättades (se 6 §).

Offentliggörandet sker genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. Bestämmelser om kungörelsen finns i 6 §. Därutöver föreskrivs i *andra stycket* i förevarande paragraf, i enlighet med vad som anges i direktivet, att kungörelsen alltid skall innehålla vissa uppgifter. Det gäller till att börja med uppgift om de fusionerande föreningarnas form, namn och säte. Vidare skall anges de register där föreningarna är registrerade och nummer som används för identifiering i registren. När det gäller en svensk ekonomisk förening skall det således anges att föreningen är registrerad i Bolagsverkets föreningsregister. Som identifieringsnummer kan, för en sådan förening, lämpligen föreningens organisationsnummer anges. Slutligen skall det lämnas uppgift om hur borgenärer och, i förekommande fall, medlemmar skall förfara för att utöva sina rättigheter samt den adress där fullständig information om detta förfarande kostnadsfritt kan erhållas. Det handlar alltså om den typ av förfaranden för tillstånd till

verkställande av fusionsplan som förekommer i Sverige till skydd för föreningens borgenärer. Motsvarande förfaranden i de stater där övriga deltagande föreningar har sitt hemvist skall anges i kallelsen. I den mån det finns särskilda förfaranden för att skydda medlemmar skall också detta framgå av kungörelsen. Några detaljerade upplysningar om förfarandena behöver givetvis inte lämnas i kungörelsen. Däremot skall det framgå vart den som vill ha ytterligare upplysningar kan vända sig i respektive land. För svensk del framstår det som lämpligt att Bolagsverket tillhandahåller denna typ av information, även om tillståndsförfarandet när det gäller ekonomiska föreningar handläggs i allmän domstol. Några särskilda bestämmelser om Bolagsverkets informationsskyldighet har inte ansetts erforderliga.

32 § Vid en gränsöverskridande fusion skall, om minst fem procent av de röstberättigade i den övertagande föreningen begär det, fusionsplanen underställas även föreningsstämman i den föreningen. En sådan begäran skall göras inom två veckor från det att uppgift om att fusionsplanen har registrerats har kungjorts enligt 15 kap. 2 §. Stämman får hållas tidigast två veckor efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.9.2.

Fusionsplanen skall för att bli giltig godkännas av föreningsstämmorna i samtliga överlåtande föreningar. Till skillnad från vad som gäller enligt aktiebolagslagen uppställs i föreningslagen, såvitt gäller nationella fusioner, inte något krav på att fusionsplanen under vissa förutsättningar skall underställas även stämman i den övertagande föreningen. Ett sådant krav finns emellertid när det gäller gränsöverskridande fusioner. Kravet på stämmobehandling gäller om minst fem procent av de röstberättigade i den övertagande föreningen har begärt sådan behandling. Bestämmelserna stämmer nära överens med motsvarande bestämmelser i 23 kap. 15 § andra stycket aktiebolagslagen.

33 § Vid en gränsöverskridande fusion skall fusionsplanen och sådana övriga handlingar som avses i 25 och 26 §§ under den tid

som sägs i 8 § även hållas tillgängliga för arbetstagarorganisationer som företräder arbetstagare hos föreningen och för arbetstagare som inte företräds av någon arbetstagarorganisation.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.7.2.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillhandahållande av fusionsplanen och övriga handlingar (förslag till föreningsstämans beslut, styrelsens redogörelse, redovisningshandlingar, revisorsyttrande m.m.). Dessa handlingar skall, såsom framgår av 8 §, hållas tillgängliga under minst en månad före den stämma som skall ta ställning till fusionen. Att de hålls tillgängliga innebär att det skall vara möjligt för medlemmarna att ta del av handlingarna hos föreningen. När det gäller större föreningar kan det vara lämpligt att handlingarna också görs tillgängliga på föreningens hemsida. Utöver medlemmarna skall även andra röstberättigade och innehavare av förlagsandelar ha rätt att ta del av handlingarna. Utöver medlemmar kan särskilt valda fullmäktige vara röstberättigade (se 7 kap. 12 §). Till följd av det bakomliggande direktivet har i förevarande paragraf även arbetstagarnas företrädare och, såvitt gäller oorganiserade arbetstagare, arbetstagarerna själva getts rätt att ta del av handlingarna. Informationen skall hållas tillgänglig för företrädare för alla arbetstagarorganisationer som har medlemmar på arbetsplatsen samt för oorganiserade arbetstagare (jfr prop. 2005/06:140 s. 54 f.).

Det finns inte någon särskild sanktion knuten till överträdelser av denna bestämmelse. Om styrelsens underlåtenhet att se till att handlingarna hålls tillgängliga för arbetstagarerna på sätt som anges i denna paragraf leder till en påvisbar skada, kan styrelseledamöterna bli skadeståndsansvariga enligt den allmänna skadeståndsbestämmelsen i 13 kap. 1 §. En förutsättning för detta är att styrelseledamöten har handlat uppsåtligt eller oaktsamt.

34 § Föreningsstämman i en förening som deltar i en gränsöverskridande fusion får villkora beslutet om att godkänna fusionsplanen av att en senare stämma godkänner de former som har beslutats för arbetstagarernas medverkan i den övertagande föreningen.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.9.2.

Paragrafen är föranledd av artikel 9.2 i direktivet. Den ger stämman en rätt att villkora sitt godkännande av fusionsplanen av att stämman, i ett senare skede, godkänner de former som har beslutats för arbetstagarnas medverkan i den övertagande föreningen. Det ankommer i sådana fall på styrelsen att se till att stämman sammankallas på nytt när bestämmelser om detta har fastställts. Inget hindrar att stämman, om den villkorar sitt beslut enligt förevarande paragraf, också ger styrelsen riktlinjer för hur dessa bestämmelser, enligt stämmans uppfattning, bör utformas.

35 § Vid en gränsöverskridande fusion skall ansökan enligt 11 § göras av den svenska ekonomiska förening som deltar i fusionen. Om flera svenska föreningar deltar, skall ansökan i förekommande fall göras av den svenska förening som är övertagande förening i fusionen och i annat fall av den äldsta av de överlåtande svenska föreningarna.

I 11 §, som är tillämplig även vid en gränsöverskridande fusion (se 22 §), finns bestämmelser om ansökan om tillstånd till verkställande av fusionsplan. Ansökan skall göras hos Bolagsverket. Förevarande paragraf anger vilken av de deltagande föreningarna som vid en gränsöverskridande fusion ansvarar för att göra ansökan. Om endast en svensk förening deltar i fusionen ankommer det på den föreningen att göra ansökan, oavsett om föreningen är överlåtande eller övertagande förening. Om flera svenska föreningar deltar, skall den av dessa som är övertagande förening göra ansökan. Om samtliga deltagande svenska föreningar är överlåtande föreningar, skall ansökan göras av den av dessa som är äldst. I praktiken är det styrelsen i den ifrågasvarande föreningen som skall se till att ansökan ges in.

36 § Vid en gränsöverskridande fusion skall Bolagsverket, när det finns ett lagakraftvunnet beslut om tillstånd till verkställande av fusionsplan enligt 15 eller 16 § och föreningen i övrigt har fullgjort vad som krävs enligt lagen, utfärda ett intyg om att den del av

förfarandet som regleras av svensk lag har skett på föreskrivet sätt. Intyg får inte utfärdas om det har väckts talan mot föreningsstämman beslut att godkänna fusionsplanen och denna prövning fortfarande pågår.

Om den övertagande föreningen har eller, vid kombination, skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige, skall en svensk ekonomisk förening som deltar i en gränsöverskridande fusion ge in det fusionsintyg som avses i första stycket, tillsammans med en kopia av den av föreningsstämman godkända fusionsplanen, till en behörig myndighet i den staten. Intyget skall ges in inom sex månader från den tidpunkt då intyget utfärdades.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.10.

Enligt direktivet om gränsöverskridande fusioner (artikel 19), skall varje medlemsstat utse en behörig myndighet som skall kontrollera den gränsöverskridande fusionens laglighet för den del av förfarandet som gäller varje fusionerande bolag som omfattas av den statens lagstiftning. För svenskt vidkommande har Bolagsverket tilldelats denna uppgift. Enligt *första stycket* i denna paragraf skall således Bolagsverket kontrollera att en svensk ekonomisk förening som deltar i en gränsöverskridande fusion har uppfyllt de krav som uppställs i svensk lagstiftning beträffande en sådan fusion. Om så är fallet, skall verket utfärda ett särskilt fusionsintyg. Detta ligger sedan till grund för den slutgiltiga kontrollen av fusionen, som görs av en behörig myndighet i den stat där den övertagande föreningen har eller skall ha sitt säte (jfr 37 § samt artikel 11 i direktivet).

När det gäller omfattningen och inriktningen på Bolagsverkets kontroll kan registreringsbestämmelserna i 15 kap. 4 § och den handläggningspraxis som har utvecklats i anslutning till dessa tjäna som vägledning. Ett grundläggande krav som skall vara uppfyllt för att verket skall utfärda ett intyg är att föreningen har fått tillstånd att verkställa fusionsplanen (se 15 och 16 §§). Intyget får inte utfärdas förrän det föreligger ett lagakraftvunnet beslut om ett sådant tillstånd. Vidare skall verket kontrollera bl.a. att stämmobeslut har fattats i behörig ordning. Om det pågår ett mål om klander av stämmobeslutet, får intyg inte ut-

färdas. I sådana fall skall verket alltså avvakta tills det målet är slutligt avgjort. Bestämmelser om att domstol skall underrätta verket när ett sådant mål anhängiggörs respektive avgörs kommer att tas in i förordning.

Direktivet om gränsöverskridande fusioner är uppbyggt på så sätt att kontrollen av fusionens laglighet primärt görs av behöriga myndigheter i de stater där respektive deltagande förening hör hemma. Såsom framgår av förevarande paragraf utförs denna kontroll, såvitt gäller svenska ekonomiska föreningar, av Bolagsverket. Direktivet föreskriver vidare att vissa aspekter av fusionen skall kontrolleras av den behöriga myndigheten i den stat där den övertagande föreningen har eller skall ha sitt säte. Denna kontroll förutsätts ske bl.a. på grundval av de fusionsintyg som har utfärdats av behöriga myndigheter i deltagande förenings hemstater. Av 37 § tredje stycket framgår att, för det fall den övertagande föreningen har eller, vid kombination, skall ha säte i Sverige, så skall Bolagsverket kontrollera även denna del av fusionen. *Andra stycket* i förevarande paragraf blir tillämplig i de fall då den övertagande föreningen har eller skall ha säte i en annan stat än Sverige. För att möjliggöra att den behöriga myndigheten i den staten kan fullgöra sin kontrolluppgift är en svensk förening som deltar i en sådan fusion skyldig att ge in Bolagsverkets fusionsintyg till den utländska behöriga myndigheten. Intyget skall, i enlighet med vad som föreskrivs i direktivet, ges in inom sex månader från tidpunkten för intygets utfärdande. Samtidigt med intyget skall en kopia av den fusionsplan som har godkänts av stämman ges in.

Deltagande utländska bolags skyldighet att i den omvända situationen ge in intyg och godkänd fusionsplan till Bolagsverket framgår indirekt av 37 § tredje stycket 1.

37 § Efter anmälan från styrelsen i den övertagande föreningen eller, i fall som avses i andra stycket, efter underrättelse från en behörig utländsk myndighet, skall Bolagsverket registrera den gränsöverskridande fusionen i föreningsregistret. En sådan anmälan skall göras senast två månader efter det att ett beslut om tillstånd att verkställa fusionsplanen har vunnit laga kraft. Verket får registrera

fusionen endast om verket har utfärdat ett sådant intyg som avses i 36 § och det inte i övrigt finns hinder mot registrering.

Om den övertagande föreningen har eller, vid kombination, skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige, får fusionen inte registreras i Sverige förrän den har registrerats i den utländska staten.

Om den övertagande föreningen har eller, vid kombination, skall ha sitt säte i Sverige, får fusionen registreras endast om

1. de utländska föreningar som deltar i fusionen har gett in fusionsintyg från behöriga myndigheter i de stater där de är registrerade tillsammans med en kopia av den av föreningsstämman godkända fusionsplanen, samt

2. vid kombination, det inte finns något hinder mot registrering av den övertagande föreningen.

Fusionen får, i förekommande fall, registreras endast om

1. avtal har träffats eller beslut har fattats om medverkan enligt lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner eller förhandlingsperioden har löpt ut utan att sådant avtal har träffats eller beslut har fattats, och

2. den övertagande föreningens stadgar inte strider mot den ordning för medverkan som skall gälla till följd av lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.11.

Det sista ledet i fusionsförfarandet utgörs av registreringen. Detta moment regleras i *första stycket*. Bestämmelserna om registrering gäller i stället för registreringsbestämmelserna i 17 §. I likhet med vad som gäller enligt den paragrafen skall registrering i princip ske endast efter anmälan. Det ankommer på styrelsen i den övertagande föreningen att göra denna anmälan. Anmälan skall göras inom två månader från det att Bolagsverkets eller, i förekommande fall, domstolens beslut att lämna tillstånd till verkställande av fusionsplanen har vunnit laga kraft. Detta gäller även i de fall då Bolagsverket på grund av ett pågående klanderfall inte har utfärdat något fusionsintyg. I sådana fall skall emellertid verket avvakta med att registrera fusionen till dess att målet är slutligt avgjort och intyg har utfärdats.

Om föreningen har eller, vid kombination, skall ha sitt säte utomlands, fordras inte någon anmälan. I de fallen skall registreringen i det svenska registret i stället ske när Bolagsverket har fått en underrättelse från den ifrågavarande utländska registreringsmyndigheten om att fusionen har registrerats där. Att den utländska registreringsmyndigheten skall skicka en sådan underrättelse framgår av direktivet (artikel 13).

En första förutsättning för att fusionen skall få registreras i Sverige är att verket har utfärdat ett sådant fusionsintyg som avses i 36 § (*första stycket*). Det innebär att verket skall ha kontrollerat att den eller de svenska ekonomiska föreningar som deltar i fusionen har uppfyllt de krav som ställs i svensk lagstiftning och att det inte pågår ett mål om klander av stämmebeslutet att godkänna fusionsplanen. Det skall inte heller föreligga något annat hinder mot registrering. Härmed åsyftas i första hand sådana omständigheter som enligt andra och tredje styckena kan utgöra hinder mot registrering. Därutöver kan det finnas hinder mot registrering enligt allmänna bestämmelser (se främst 15 kap. 4 §) eller principer.

I *andra stycket* anges en särskild förutsättning för registrering i de fall då den övertagande föreningen har eller skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige. I sådana fall ansvarar den behöriga myndigheten i den staten för den slutgiltiga kontrollen av den gränsöverskridande fusionen (se artikel 11 i direktivet). Följaktligen föreskrivs här att fusionen inte får registreras i Sverige förrän den har registrerats i den stat där den övertagande föreningen hör hemma. Registreringen av fusionen i det svenska föreningsregistret innebär i ett sådant fall i praktiken att den deltagande svenska överlåtande föreningen avregistreras.

Den kontroll som Bolagsverket skall utöva enligt 36 § avser endast deltagande svenska ekonomiska föreningar. Om den övertagande föreningen har eller, vid kombination, skall ha sitt säte i Sverige, ankommer det på verket att även kontrollera övriga aspekter av den gränsöverskridande fusionen. Verket skall alltså i sådana fall försäkra sig om att även de utländska föreningar som deltar i fusionen har uppfyllt vad som krävs i lagstift-

ningen i de stater där de hör hemma. Denna kontroll förutsätts ske på grundval av de fusionsintyg som har utfärdats av behöriga myndigheter i dessa medlemsstater. Mot denna bakgrund föreskrivs i *tredje stycket* (punkten 1) att den gränsöverskridande fusionen i dessa fall inte får registreras med mindre deltagande utländska föreningar har gett in fusionsintyg från sina respektive registreringsmyndigheter jämte den av stämman godkända fusionsplanen. Det är lämpligt att verket i detta sammanhang kontrollerar att föreningsstämmorna i de olika deltagande föreningarna har godkänt samma fusionsplan. Om så inte är fallet, utgör detta ett sådant allmänt hinder mot registrering som avses i första stycket.

Vid kombination bildas en ny förening. Om denna förening skall ha sitt säte i Sverige, måste den givetvis uppfylla de krav som uppställs på en förening i svensk lagstiftning. Sålunda måste styrelsen vara av en viss storlek, stadgarna ha ett visst innehåll etc. Verket skall i förekommande fall kontrollera även dessa förhållanden innan fusionen och den nya föreningen kan registreras (punkten 2).

Fjärde stycket har sin bakgrund i artikel 16.3 i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Där föreskrivs att arbetstagarnas medverkan i det övertagande företaget skall regleras av medlemsstaterna enligt de principer och förfaranden som anges i bl.a. artiklarna 12.2, 12.3 och 12.4 i rådets förordning (EG) nr 21576/2001 av den 8 oktober om stadga för europabolag. Innebörden av de senare bestämmelserna är att ett europabolag inte får registreras om det saknas överenskommelse om riktlinjer för arbetstagarinflytande eller om europabolagets bolagsordning strider mot sådana riktlinjer. Bestämmelserna, som har behandlats i avsnitt 5.11.2, gäller ”i förekommande fall”. Med detta uttryck markeras att bestämmelserna endast har betydelse i de fall då lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner är tillämplig.

I de fall då den övertagande föreningen har eller, genom registreringen, får sitt säte i Sverige får deltagande utländska föreningar inte avregistreras från de nationella register där de är in-

förda förrän fusionen har registrerats i Sverige (se artikel 13 i direktivet). Bestämmelser om att verket i dessa fall utan dröjsmål skall underrätta berörda myndigheter om registreringen av fusionen kommer att tas in i förordning.

38 § Vid en gränsöverskridande fusion inträder de rättsverkningar som avses i 18 § vid den tidpunkt som har fastställts i den stat där den övertagande föreningen har sitt säte. Om den övertagande föreningen har sitt säte i Sverige, inträder rättsverkningarna vid den tidpunkt då fusionen registreras enligt 37 §.

Utöver vad som anges i 18 § första stycket gäller att de fusionerande föreningarnas rättigheter och skyldigheter som härrör ur anställningsavtal eller anställningsförhållanden och som föreligger vid den tidpunkt då den gränsöverskridande fusionen får verkan överförs till den övertagande föreningen.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.10.

Rättsverkningarna av en fusion regleras i 18 §. Där framgår att fusionen innebär bl.a. att överlåtande föreningar upplöses och att dessa föreningars medlemmar blir medlemmar i den övertagande föreningen. Rättsverkningarna är desamma vid en gränsöverskridande fusion (jfr artikel 14 i direktivet). I *första stycket* i denna paragraf regleras vid vilken tidpunkt rättsverkningarna inträder. Här görs skillnad mellan de fall då den övertagande föreningen har eller, genom registreringen, får sitt säte i Sverige och övriga fall. I det förra fallet inträder rättsverkningarna när fusionen registreras i det svenska föreningsregistret. I annat fall inträder de vid den tidpunkt som anges i den utländska stat där föreningen har sitt säte. Det kan förutsättas att denna tidpunkt normalt sammanfaller med tidpunkten för registreringen av fusionen i den staten.

Av direktivet följer att fusionen skall innebära att de fusionerande föreningarnas rättigheter och skyldigheter som härrör ur anställningsavtal eller anställningsförhållanden och som gäller vid den tidpunkt då den gränsöverskridande fusionen får verkan skall överföras till den övertagande föreningen. En bestämmelse av denna innebörd har tagits in i *andra stycket*.

39 § Utöver vad som anges i 20 § gäller att en medlem i en övertagande förening som inte har samtyckt till en gränsöverskridande fusion får säga upp sig till utträde ur föreningen inom den tid och på de villkor som anges i 7 kap. 15 § tredje stycket.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.4.2.

I paragrafen behandlas rätten för en medlem i en svensk ekonomisk förening som deltar i en gränsöverskridande fusion att säga upp sig till utträde ur föreningen. Paragrafen är tillämplig endast under förutsättning att föreningen i fråga är övertagande förening vid fusionen. Såsom framgår av lagtexten är emellertid de bestämmelser som enligt 20 § gäller i fråga om rätten för en medlem i en överlåtande förening att säga upp sig också tillämpliga vid en gränsöverskridande fusion.

En förutsättning för att det skall finnas en rätt till uppsägning enligt förevarande paragraf är, liksom enligt 20 §, att medlemmen inte har samtyckt till beslutet om fusion. Den som inte är närvarande vid stämman anses inte ha samtyckt. Den som är närvarande men lägger ned sin röst anses inte heller ha samtyckt, utom i det speciella fallet att han eller hon har röstat för beslutet på den första stämma som har röstat om saken och är frånvarande eller avstår från att rösta på den andra stämman, trots att han eller hon är närvarande (se Mallmén, Lagen om ekonomiska föreningar – En kommentar, 3 uppl. 2002 s. 300). Vid slutna omröstning torde den som inte har samtyckt i princip vara beviskyldig för detta.

Uppsägningen skall ske inom den tid och på de villkor som anges i 7 kap. 15 § tredje stycket. Det innebär att medlemmen måste utträda ur föreningen inom en månad från det att slutligt beslut fattades eller, om beslutet fattades av fullmäktige, från det att medlemmen underrättades om beslutet. Vid utträdet har medlemmen rätt att få ut sina inbetalda eller genom insatsmission tillgodoförda medlemsinsatser (se vidare 4 kap. 1 §).

40 § Om en svensk ekonomisk förening deltar i en gränsöverskridande fusion och den övertagande föreningen får säte i en annan stat än Sverige, skall styrelsen i den svenska föreningen

upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då rättsverkningarna av fusionen inträdde enligt 38 §.

För det särskilda bokslutet gäller bestämmelserna om årsbokslut i 6 kap. 4–9 och 11 §§ bokföringslagen (1999:1078). Bokslutet skall ges in till Bolagsverket inom en månad från utgången av den period som bokslutet omfattar.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.16.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att styrelsen i en svensk ekonomisk förening som deltar i en gränsöverskridande fusion skall upprätta ett särskilt bokslut. Snarlika bestämmelser finns i 26 a § lagen (2004:575) om europabolag och 32 § lagen (2006:595) om europakooperativ (jfr prop. 2005/06:150 s. 196).

En förutsättning för att bestämmelsen skall bli tillämplig är att fusionen innebär att det den övertagande föreningen skall ha sitt säte utanför Sverige. Det är föreningens styrelse som skall upprätta bokslutet. Härmed avses styrelsen i den sammansättning den hade när fusionen blev gällande och föreningen följaktligen upphörde. Redovisningsperioden löper från räkenskapsårets början fram till den dag då fusionens rättsverkningar inträder. När denna tidpunkt inträder, avgörs av lagstiftningen i den stat där den övertagande föreningen har sitt säte.

Bokslutet i de fall som avses i första och andra styckena skall enligt *andra stycket* upprättas enligt reglerna om årsbokslut i 6 kap. 4–9 och 11 §§ bokföringslagen (1999:1078). Det innebär bl.a. att bokslutet skall innehålla en resultaträkning och en balansräkning. Det uppställs inte några krav på att bokslutet skall revisorsgranskas eller föreläggas föreningsstämman. Däremot skall det ges in till Bolagsverket inom en månad från utgången av den period som det omfattar.

41 § Om en svensk ekonomisk förening äger samtliga aktier i en utländsk juridisk person, motsvarande ett svensk aktiebolag, med hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, får föreningen besluta att den utländska juridiska personen skall gå upp i föreningen genom fusion.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.12.2.

En gränsöverskridande fusion kan, liksom en svensk inhemsk fusion, normalt ingås endast mellan företag av samma associationsform. Sålunda kan en ekonomisk förening i princip endast fusionera med en annan ekonomisk förening. I 21 § finns bestämmelser om att en ekonomisk förening i ett visst fall kan fusionera med ett aktiebolag, nämligen om föreningen innehar samtliga aktier i aktiebolaget i fråga. Paragrafen är inte tillämplig vid gränsöverskridande fusioner (se 22 §). I stället innehåller förevarande paragraf, tillsammans med 42 och 43 §§, särskilda bestämmelser om gränsöverskridande fusioner mellan ekonomiska föreningar och helägda dotteraktiebolag. Av förevarande paragraf framgår att Sverige tillåter att en svensk ekonomisk förening ingår en sådan fusion med ett utländskt bolag med hemvist inom EES. I vilken utsträckning fusionen verkligen kan genomföras är emellertid också beroende av lagstiftningen i den medlemsstat där det utländska företaget som skall delta i fusionen hör hemma (jfr artikel 4.1 a i direktivet). Närmare bestämmelser om en fusion av detta slag finns i 43 §.

42 § Om en utländsk juridisk person, motsvarande en svensk ekonomisk förening, innehar samtliga aktier i ett svenskt aktiebolag, får bolaget genom fusion gå upp i den utländska juridiska personen. Fusion får dock inte ske, om bolaget är ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning.

I 41 § regleras den situationen att en svensk ekonomisk förening fusionerar med ett helägt utländskt dotterbolag med hemvist inom EES. I förevarande paragraf regleras den motsatta situationen, nämligen att en utländsk ekonomisk förening – med hemvist inom EES – fusionerar med ett helägt svenskt aktiebolag. Precis som vid icke gränsöverskridande fusioner gäller här den begränsningen att ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning (se 32 kap. aktiebolagslagen) inte får fusionera med en ekonomisk förening.

43 § Vid en fusion enligt 41 § eller 42 § skall de bestämmelser som anges i 22 § tillämpas, dock med följande avvikelser.

1. Fusionsplanen behöver inte innehålla sådana uppgifter som avses i 24 § första stycket 2, 3 och 5.

2. Bestämmelserna om revisorsgranskning i 26–30 §§ och om föreningsstämmans prövning av fusionsplanen i 7 § skall inte tillämpas.

Vad som sägs om överlåtande förening i detta kapitel skall, vid tillämpning på en fusion enligt 41 § eller 42 §, gälla bolaget.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.12.2.

Vid en fusion mellan en ekonomisk förening och ett helägt dotteraktiebolag enligt 21 § gäller ett förenklat fusionsförfarande. Även en motsvarande gränsöverskridande fusion enligt förevarande paragraf kan genomföras på ett något enklare sätt än en vanlig gränsöverskridande fusion. Således kan vissa uppgifter utelämnas ur fusionsplanen. Vidare är det inte nödvändigt att fusionsplanen revisorsgranskas på det sätt som annars gäller. Det krävs inte heller att stämman i det överlåtande bolaget godkänner planen. I övrigt tillämpas samma bestämmelser som vid andra gränsöverskridande fusioner enligt denna lag.

15 kap.

6 § Myndighets beslut i tillståndsärenden enligt 6 kap. 3 eller 4 §, 8 kap. 3–5 §§, 9 kap. 6 § eller 8 § första stycket 1 eller 10 kap. 6 § femte stycket får överklagas till regeringen.

Ett beslut av registreringsmyndigheten som innebär att anmälan har avskrivits eller registrering har vägrats enligt 4 § första och andra styckena överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller ett beslut av registreringsmyndigheten som avses i 4 a §, 11 kap. 18 §, 12 kap. 18 § eller 16 kap. 2 § samt beslut i ett tillståndsärende enligt 12 kap. 11 § eller beslut att vägra utfärda intyg enligt 12 kap. 36 §.

Länsstyrelsens beslut enligt denna lag överklagas i övriga fall hos allmän förvaltningsdomstol. *Detsamma gäller Skatteverkets beslut att begära sådan vilandeförklaring som avses i 12 kap. 13 §.*

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.
Bolagsverkets beslut enligt 12 kap. 13 § får inte överklagas.

Paragrafen reglerar överklagande av beslut som fattas enligt lagen. I *andra stycket* har Bolagsverkets beslut i ett tillståndsärende enligt 12 kap. 11 § och verkets beslut att vägra utfärda fusionsintyg enligt de nya bestämmelserna i 12 kap. 36 § lagts till bland de beslut som kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. I *tredje stycket* har Skatteverkets beslut att hos Bolagsverket begära vilandeförklaring enligt 12 kap. 13 § av ett fusionsärende lagts till bland de beslut som kan överklagas. Även i det fallet görs överklagandet hos allmän förvaltningsdomstol. Möjligheten till överklagande är avsedd att omfatta även Skatteverkets beslut att begära ytterligare vilandeförklaring enligt 12 kap. 13 § tredje stycket. Se vidare kommentaren till 12 kap. 13 §.

I *fjärde stycket* finns en ny bestämmelse om att Bolagsverkets beslut om vilandeförklaring inte får överklagas.

Övriga lagändringar

Ändringarna i 3 kap. 4 och 5 §§, 4 kap. 1 §, 7 kap. 12 § och 15 kap. 4 § innebär en anpassning till paragrafindelningen i det nya 12 kap.

7.3 Förslaget till lag om ändring i bostadsrättslagen (1994:614)

9 kap.

30 § Bestämmelserna om fusion i 12 kap. 1–19, 22–38 och 40 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller också för bostadsrättsföreningar.

Ändringarna innebär en anpassning till paragrafindelningen i det nya 12 kap. föreningslagen. Av hänvisningen till föreningslagens fusionsbestämmelser följer att en bostadsrättsförening kan ingå i en gränsöverskridande fusion med en annan motsvarande utländsk juridisk person. En svensk bostadsrättsförening kan alltså fusionera med exempelvis en tysk bostadsrättsförening. En svensk bostadsrättsförening får även fusionera med en utländsk "vanlig" ekonomisk förening. Dock gäller härvidlag, precis som vid en inhemsk fusion (jfr avsnitt 5.1), den begränsningen att en sådan fusion är möjlig endast om bostadsrättsföreningen är övertagande förening eller, vid fusion genom kombination, om den nya förening som bildas genom fusionen är en bostadsrättsförening.

Såsom framgår av hänvisningen till föreningslagens bestämmelser är det varken vid en inhemsk eller en gränsöverskridande fusion möjligt att fusionera en bostadsrättsförening med ett aktiebolag.

7.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt

2 kap.

24 § Bestämmelserna om fusion i 12 kap. 1–19, 22–38 och 40 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller också för kooperativa hyresrättsföreningar.

Ändringarna innebär en anpassning till paragrafindelningen i det nya 12 kap. föreningslagen. För ytterligare kommentarer se kommentaren till 9 kap. 30 § bostadsrättslagen (1990:614). Vad som sägs där om bostadsrättsföreningar äger motsvarande tillämpning på kooperativa hyresrättsföreningar.

7.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag

5 a § Finansinspektionen får, i fråga om ett aktiebolag som står under *inspektionens* tillsyn, motsätta sig att bolaget deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion, om

1. *europabolaget enligt fusionsförslaget skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige, och*

2. *motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset.*

Finansinspektionen skall meddela ett sådant beslut som avses i första *stycket* inom två månader från den dag då uppgifter om fusionen offentliggjordes enligt artikel 21 i SE-förordningen. *Inspektionen* får inte meddela ett beslut om att bolaget inte får delta i fusionen utan att bolaget först har fått tillfälle att yttra sig.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.15

De hittillsvarande bestämmelserna om att Skatteverket under vissa förutsättningar kan motsätta sig att ett aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion har upphävts. Verket har i stället möjlighet att under vissa förutsättningar begära vilandeförklaring av ett ärende om tillstånd att verkställa en fusion av detta slag. Detta följer av 23 kap. 21 a § aktiebolagslagen, som är tillämplig på ett svenskt aktiebolag som deltar i en sådan fusion (se artikel 18 i rådets förordning [EG] nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag, ”SE-förordningen”). Se vidare kommentaren till den paragrafen.

6 § Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 23 kap. 23 eller 24 § aktiebolagslagen (2005:551) och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om Finansinspektionen har meddelat ett sådant beslut som avses i 5 a §. När det gäller bolag som driver bank- eller finansieringsrörelse tillämpas i stället 10 kap. 38 § respektive 11 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

I paragrafen har en viss ändring gjorts som en följd av att bestämmelserna om Skatteverkets rätt att motsätta en fusion har upphävts. Se vidare 5 a §.

9 a § Finansinspektionen får, i fråga om ett europabolag som står under *inspektionens* tillsyn, motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte till en annan stat, om motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Finansinspektionen skall meddela ett sådant beslut som avses i första stycket inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 8.2 i SE-förordningen. *Inspektionen* får inte meddela ett beslut om att motsätta sig flyttning utan att europabolaget först har fått tillfälle att yttra sig.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.15

De hittillsvarande bestämmelserna om att Skatteverket under vissa förutsättningar kan motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte till en annan stat än Sverige har upphävts. Verket har i stället möjlighet att under vissa förutsättningar begära vilandeförklaring av ett ärende om tillstånd till flyttning, se vidare 11 a §.

11 a § Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förklara en fråga om tillstånd enligt 11 § vilande under högst tolv månader.

Skatteverket får begära vilandeförklaring endast om

1. begäran är motiverad av hänsyn till allmänintresset,

2. verket har beslutat om revision hos europabolaget, och

3. det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förlänga den tid under vilken tillståndsfrågan vilar. Skatteverket får begära sådan förlängning endast om det finns särskilda skäl. Förlängning får ske endast med tre månader i taget.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.15

Paragrafen är ny. Den innehåller bestämmelser om att Skatteverket under vissa förutsättningar kan begära vilandeförklaring av ett ärende om flyttning av ett europabolags säte. Bestämmel-

serna motsvarar de nya bestämmelserna i 12 kap. 13 § föreningslagen och 23 kap. 21 a § aktiebolagslagen. För en kommentar hänvisas till kommentaren till den förstnämnda paragrafen.

15 § Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen när ett beslut om tillstånd enligt 13 eller 14 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas *om Finansinspektionen har meddelat ett sådant beslut som avses i 9a § eller om det föreligger ett sådant förhållande som avses i artikel 8.15 i SE-förordningen.*

I paragrafen behandlas utfärdandet av ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen. Intyget skall innehålla en slutgiltig bekräftelse av att allt som krävs i fråga om handlingar och formaliteter före flyttningen av ett europabolags säte har fullgjorts. I paragrafen har ett tillägg gjorts av innebörd att Bolagsverket inte får utfärda sådant intyg om Finansinspektionen har motsatt sig flyttningen. En motsvarande bestämmelse finns sedan tidigare i 6 § såvitt gäller den snarlika situation som uppkommer vid bildandet av ett europabolag genom fusion. Jfr även 16 § lagen (2006:595) om europakooperativ.

32 § Bolagsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller verkets beslut i ett tillståndsärende enligt 11 §, verkets beslut om att vägra utfärda intyg enligt 6 eller 15 § samt verkets beslut enligt 31 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionens beslut enligt 5 a eller 9 a § *och Skatteverkets beslut att begära sådan vilandeförklaring som avses i 11 a §* får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Länsstyrelsens beslut i ett ärende enligt 28 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut i ett ärende enligt 29 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 29 § första stycket får överklagas inom tre veckor från den dag då bolaget fick del av beslutet. Ett beslut enligt 29 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt fjärde stycket gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Bolagsverkets beslut enligt 11 a § får inte överklagas.

I *andra stycket* har det lagts in nya bestämmelser om överklagande av Skatteverkets beslut att begära vilandeförklaring av ett ärende om flyttning av ett europabolags säte. De tidigare bestämmelserna om överklagande av Skatteverkets beslut att motsätta sig flyttning av säte eller fusion har upphävts eftersom verket enligt förslaget inte längre skall kunna meddela sådan beslut.

I *sjätte stycket* finns en ny bestämmelse om att Bolagsverkets beslut om vilandeförklaring inte får överklagas.

7.6 Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

1 kap.

9 § Bestämmelser om betydelsen av följande begrepp, termer och uttryck finns i nedan angivna paragrafer:

absorption	23 kap. 1 §
apportegendom	2 kap. 6 §
avstämningsbolag	10 §
avstämningsförbehåll	10 §
byte av redovisningsvaluta	3 kap. 8 §
delning	24 kap. 1 §
delningsvederlag	24 kap. 2 §
dotterföretag	11 §
emissionsbeslut	11 kap. 2 §
emissionsbevis	11 kap. 4 §
fondaktie	11 kap. 4 §
fondaktierätt	11 kap. 4 §

fondaktierättsbevis	11 kap. 4 §
fondemission	12 kap. 1 §
fusion	23 kap. 1 §
fusionsvederlag	23 kap. 2 §
företrädesrätt	4 kap. 3 §
förköpsförbehåll	4 kap. 18 §
<i>gränsöverskridande fusion</i>	23 kap. 36 §
hembudsförbehåll	4 kap. 27 §
inlösenförbehåll	20 kap. 31 §
interimsbevis	6 kap. 9 §
kombination	23 kap. 1 §
koncern	11 §
konvertering	11 kap. 4 §
konvertibel	11 kap. 4 §
kvotvärde	6 §
lekmannarevisor	10 kap. 1 §
lösenbevis	22 kap. 13 §
maximikapital	3 kap. 1 §
minimikapital	3 kap. 1 §
moderbolag	11 §
omvandlingsförbehåll	4 kap. 6 §
samttyckesförbehåll	4 kap. 8 §
stiftare	2 kap. 1 §
stiftelseurkund	2 kap. 5 §
särskild delgivningsmottagare	8 kap. 40 §
särskild firmatecknare	8 kap. 37 §
särskild granskare	10 kap. 21 §
teckningsoption	11 kap. 4 §
teckningsoptionsbevis	11 kap. 4 §
teckningsrätt	11 kap. 4 §
teckningsrättsbevis	11 kap. 4 §
årsstämma	7 kap. 10 §

Paragrafen innehåller en lista med ett antal begrepp, termer och uttryck som används i lagen. Listan har kompletterats med begreppet ”gränsöverskridande fusion” med anledning av de nya bestämmelser om sådana fusioner som har tagits in i 23 kap.

23 kap.

21 a § Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förklara en fråga om tillstånd enligt 11 § vilande under högst tolv månader.

Skatteverket får begära vilandeförklaring endast om

- 1. begäran är motiverad av hänsyn till allmänintresset,*
- 2. verket har beslutat om revision hos föreningen, och*

3. det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.

Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förlänga den tid under vilken tillståndsfrågan vilar. Skatteverket får begära sådan förlängning endast om det finns särskilda skäl. Förlängning får ske endast med tre månader i taget.

Paragrafen är ny. Den innehåller in bestämmelser om att Skatteverket under vissa förutsättningar kan begära vilandeförklaring av ett ärende om tillstånd till verkställande av fusionsplan. Frågan har behandlats i avsnitt 5.15. Bestämmelserna är tillämpliga även i den situationen att ett svenskt aktiebolag deltar i en gränsöverskridande fusion (se 37 §) eller i bildandet av ett europabolag genom fusion (se artikel 18 i rådets förordning [EG] nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag). Bestämmelserna får också relevans då en svensk förening deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion (se artikel 20 i rådets förordning [EG] nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar [SCE-föreningar]). I artikel 28.1 i nyss nämnda EG-förordningen anges nämligen att, såvitt gäller frågor om borgenärsskydd skall bildandet av ett europakooperativ genom fusion följa nationella bestämmelser för publika aktiebolag (jfr prop. 2005/06:150 s. 178). Den fråga som regleras i förevarande paragraf får, i vid bemärkelse, anses vara en borgenärsskyddsfråga.

De nya bestämmelserna har samma innebörd som motsvarande bestämmelser i 12 kap. 13 § föreningslagen. För ytterligare kommentarer hänvisas till författningskommentaren till den paragrafen.

36 § Ett svenskt aktiebolag får delta i en fusion med en motsvarande juridisk person med hemvist i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Sverige (gränsöverskridande fusion). Därvid gäller

- 1 § om vad en fusion innebär,*
- 2 § om fusionsvederlag,*
- 4 § om fusion när överlåtande bolag har gått i likvidation,*
- 5 § om särskilda rättighetshavares ställning,*
- 8, 10, 37 och 38 §§ om fusionsplanen,*
- 39 § om styrelseredogörelse,*
- 11–13 och 40 och 41 §§ om revisorsgranskning av fusionsplanen,*
- 14 § första stycket och 42 § om registrering av fusionsplanen,*
- 15 § första–tredje styckena och 43 § om när fusionsplanen skall underställas bolagsstämman,*
- 16 och 44 §§ om tillhandahållande av fusionsplanen m.m.,*
- 17 § om majoritetskrav m.m.,*
- 18 § om när frågan om fusion faller,*
- 19 § om underrättelse till bolagets kända borgenärer,*
- 20, 21 och 46 §§ om ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen,*
- 21 a § om vilandeförklaring,*
- 22 § om kallelse på bolagens borgenärer,*
- 23 § om när Bolagsverket skall lämna tillstånd till verkställande av fusionsplanen,*
- 24 § om när allmän domstol skall lämna tillstånd till verkställande av fusionsplanen,*
- 47 § om fusionsintyg,*
- 48 och 49 §§ om registrering,*
- 26 § om fusionens rättsverkningar,*
- 27 § om när frågan om fusion faller varvid vad som i den paragrafen sägs om 25 § skall avse 48 §,*
- 50 § om särskilt bokslut, och*
- 51 § om absorption av helägt dotterbolag.*

Om inte annat framgår, skall bestämmelserna i detta kapitel tillämpas endast på det eller de svenska aktiebolag som deltar i den gränsöverskridande fusionen.

Bakgrunden till paragrafen framgår av avsnitt 5.2.

Med anledning av EG:s direktiv om gränsöverskridande fusioner har det i bl.a. aktiebolagslagen tagits in särskilda bestämmelser om sådana fusioner. Såvitt gäller fusioner mellan aktiebolag finns bestämmelserna i denna och de följande paragraferna. Bestämmelserna omfattar fusioner mellan svenska aktiebolag och motsvarande juridiska personer med säte inom EES. Med motsvarande juridiska personer får avses sådana utländska företagsformer som har de för aktiebolag kännetecknande grundegenkaperna. Till dessa hör avsaknaden av personligt betalningsansvar för delägarna, förekomsten av ett aktiekapital och möjligheten att överlåta andelar (aktier).

I de flesta länder finns det två aktiebolagsformer, en avsedd för större företag och en avsedd för mindre företag. På motsvarande sätt som bestämmelserna om gränsöverskridande fusioner i den svenska lagen omfattar både svenska publika aktiebolag och privata aktiebolag kan lagen tillämpas på aktiebolag av olika former och kategorier i utländska rättsordningar. Bestämmelserna är också avsedda att kunna tillämpas på fusioner mellan svenska privata aktiebolag och utländska motsvarigheter till publika aktiebolag och vice versa. Det är alltså möjligt att, med stöd av dessa bestämmelser, genomföra fusioner mellan ett svenskt privat aktiebolag och ett tyskt Aktiengesellschaft, mellan ett svenskt publikt aktiebolag och ett brittiskt private limited company etc. De särskilda komplikationer som därvid kan uppkomma får lösas i enlighet med de bestämmelser och principer som gäller i de berörda jurisdiktionerna med avseende på nationella fusioner av motsvarande slag.

Den svenska regleringen är uppbyggd på så sätt att flertalet av de bestämmelser som gäller för fusioner mellan svenska aktiebolag skall tillämpas även på gränsöverskridande fusioner. Lagstiftningstekniken är densamma som i föreningslagen. De bestämmelser i 23 kap. som inte skall tillämpas vid en gränsöverskridande fusion är följande.

3 § om redovisningsvaluta,

6 och 7 §§ om upprättande av fusionsplan och om fusionsplanens innehåll (i dessa avseende gäller i stället 37 och 38 §§),

9 § om styrelsens redogörelse för omständigheter av betydelse för bedömning av fusionens lämplighet (se i stället 39 §),

14 § andra stycket om undantag från kravet på registrering av fusionsplanen för vissa privata aktiebolag, och

15 § fjärde stycket om undantag från kravet på stämmans godkännande av fusionsplan i vissa fall,

25 § om registrering av fusionen (se i stället 47 och 48 §§), och

28–35 §§ om absorption av helägt dotterbolag (se i stället 50 §).

Det normala förfarandet vid en gränsöverskridande fusion innefattar, såvitt gäller ett deltagande svenskt aktiebolag, följande moment.

1. Styrelsen upprättar, tillsammans med motsvarande organ i deltagande utländska bolag, en fusionsplan med visst innehåll (se 37 och 38 §§).
2. Styrelsen upprättar en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av fusionens lämplighet (39 §).
3. Fusionsplanen och styrelsens redogörelse granskas av en eller flera revisorer (11–13, 40 och 41 §§).
4. Fusionsplanen ges in för registrering i aktiebolagsregistret (14 och 42 §§).
5. Uppgift om registrering av fusionsplanen kungörs (14 och 42 §§).
6. Fusionsplanen och vissa övriga handlingar hålls tillgängliga för aktieägare m.fl. under minst en månad före den stämma som skall behandla frågan om fusion (16 och 43 §§).
7. Bolagsstämman godkänner fusionsplanen (15, 17 och 45 §§).
8. Bolaget underrättar sina kända borgenärer om att fusionsplanen har godkänts av stämman (19 §).
9. Bolaget ansöker om tillstånd att verkställa fusionsplanen hos Bolagsverket (20–24 och 46 §§).
10. Bolagsverket utfärdar ett fusionsintyg (47 första stycket)

11. Bolaget ger in fusionsintyget till en utländsk behörig myndighet, om det övertagande bolaget har eller, vid kombination, skall ha sitt säte utomlands (47 § andra stycket).
12. Fusionen registreras i registret i den stat där det övertagande bolaget har sitt säte (48 §).
13. Fusionen registreras i registren i de stater där överlåtande bolag har sina säten (48 §).

Bland de bestämmelser som, till följd av förevarande paragraf, blir tillämpliga på en gränsöverskridande fusion finns det anledning att särskilt kommentera 5 §. Där föreskrivs att innehavare av teckningsoptioner, konvertibler eller andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag skall ha minst samma rättigheter i det övertagande bolaget. Detta gäller dock inte om innehavarna enligt fusionsplanen har rätt att få sina värdepapper inlösta. Paragrafen är föranledd av artikel 15 i det tredje bolagsrättsliga direktivet (jfr prop. 1993/94:196 s. 179 f. och prop. 2004/05:85 s. 834). Det kan således förutsättas att likartade bestämmelser finns i övriga medlemsstater. Paragrafen får anses vara riktad mot det övertagande bolaget. Vid en tillämpning på en gränsöverskridande fusion får den således endast betydelse om det övertagande bolaget har, eller genom fusionen får, sitt säte i Sverige. I ett sådant fall kan alltså rättighetsinnehavare i överlåtande bolag, med stöd av paragrafen, kräva att få vissa rättigheter i det svenska övertagande bolaget. Bedömningen av vilka rättigheter som skall anses likvärdiga med de rättigheter som innehavarna hade i det överlåtande bolaget kan givetvis kompliceras av att det handlar om bolag med hemvist i olika länder. Det kan i ett överlåtande bolag t.o.m. finnas finansiella instrument som över huvud taget inte är tillåtna i det land där det övertagande bolaget har sitt säte. Liksom i övriga fall får bedömningen här göras med utgångspunkt i att innehavarna av värdepapperen har rätt att kräva att de tillerkänns samma slag av rättigheter i det övertagande bolaget som de har haft i det överlåtande bolaget och att dessa rättigheter, proportionellt sett, har samma värde

om rättigheterna i det överlåtande bolaget (jfr prop. 1993/94:196 s. 180).

För ytterligare kommentarer hänvisas till kommentaren till den motsvarande bestämmelsen i 12 kap. 22 § föreningslagen.

37 § Vid en gränsöverskridande fusion skall styrelsen i ett svenskt aktiebolag som deltar i fusionen, tillsammans med motsvarande organ i de utländska bolag som deltar i fusionen, upprätta en fusionsplan.

Vid kombination utgör fusionsplanen stiftelseurkund, om det övertagande bolaget skall ha sitt säte i Sverige.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.5.1.

Inför en gränsöverskridande fusion skall, liksom inför en fusion mellan svenska aktiebolag, en fusionsplan upprättas. Bestämmelser om upprättandet av fusionsplanen i denna paragraf ersätter, såvitt gäller gränsöverskridande fusioner, bestämmelserna i 6 §. Skyldigheten att upprätta en sådan plan ligger hos styrelsen i ett svenskt bolag som deltar i en sådan fusion (se *första stycket*). Det förutsätts att planen upprättas tillsammans med motsvarande organ i de utländska bolagen. I *andra stycket* anges att fusionsplanen, vid kombination, utgör stiftelseurkund, om det övertagande bolaget skall ha sitt säte i Sverige. Detta överensstämmer med vad som gäller beträffande fusion mellan svenska aktiebolag (se 6 § *andra stycket*).

För ytterligare kommentarer hänvisas till författningskommentaren till den likartade 12 kap. 23 § föreningslagen.

38 § Fusionsplanen skall innehålla uppgift om

- 1. de fusionerande bolagens form, namn och säte,*
- 2. utbytesförhållanden mellan aktier och förekommande värdepapper i överlåtande respektive övertagande bolag och eventuell kontant betalning,*
- 3. de villkor som skall gälla för tilldelning av aktier och förekommande värdepapper i övertagande bolag,*
- 4. den gränsöverskridande fusionens sannolika följder för sysselsättningen,*

5. från vilken tidpunkt och på vilka villkor aktier och förekommande värdepapper medför rätt till utdelning i det övertagande bolaget,

6. från vilken tidpunkt de fusionerande bolagen bokföringsmässigt skall behandlas som hörande till det övertagande bolaget,

7. vilka rättigheter i det övertagande bolaget som skall tillkomma innehavare av särskilda rättigheter i överlåtande bolag eller vilka åtgärder som i övrigt skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

8. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall lämnas till en styrelseledamot, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare eller till den som utför granskning enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar,

9. värdet av de tillgångar och skulder som skall överföras till det övertagande bolaget och de överväganden som har gjorts vid värderingen, och

10. datum för den årsredovisning som har legat till grund för fastställandet av villkoren för fusionen.

I förekommande fall skall fusionsplanen också innehålla uppgift om hur arbetstagarna deltar i den process genom vilken formerna för arbetstagarnas medverkan i det övertagande bolaget beslutas.

Vid kombination skall fusionsplanen också innehålla uppgift om det planerade övertagande bolagets form, firma och säte samt förslag till bolagsordning för det bolaget.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.5.1.

I 7–9 §§ finns bestämmelser om vad fusionsplanen skall innehålla när det gäller en fusion mellan svenska aktiebolag. Bestämmelserna överensstämmer till stor del med bestämmelserna om fusionsplanens innehåll i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Eftersom det skall upprättas en gemensam fusionsplan för alla deltagande bolag, har det ansetts angeläget att de svenska bestämmelserna ligger så nära direktivet bestämmelser som möjligt. På så sätt minskar risken för att de krav som uppställs i olika länders lagstiftning – och som alltså skall tillämpas samtidigt – inte är förenliga med varandra. Mot denna bakgrund har

regleringen i 7 och 9 §§, såvitt gäller gränsöverskridande fusioner, ersatts med en självständig reglering i förevarande paragraf. I sak ligger regleringen nära den som finns i 7 och 9 §§. Punkterna 4, 9 och 10 samt andra stycket saknar dock tidigare motsvarighet. Dessa punkter, liksom övriga punkter, har i stället motsvarighet i de nya bestämmelser som föreslås i 12 kap. 24 § föreningslagen. För en kommentar hänvisas därför till författningss kommentaren till den paragrafen.

Bestämmelserna i paragrafen gäller, som sagt, i stället för bestämmelserna i 7 och 9 §§. Däremot undantas inte 8 och 10 §§. Dessa skall alltså tillämpas även vid en gränsöverskridande fusion. Det innebär dels att fusionsplanen skall innehålla vissa särskilda uppgifter vid kombination (se 8 §, se även *tredje stycket* i förevarande paragraf) och att visst ekonomiskt underlag (årsredovisningar m.m.) skall fogas till fusionsplanen (se 10 §). Av 39 § framgår att det till planen även skall fogas en redogörelse från styrelsen.

39 § Till fusionsplanen skall det fogas en redogörelse från styrelsen i vart och ett av de svenska aktiebolag som deltar i fusionen. Redogörelsen skall ha det innehåll som anges i 9 §. Därutöver skall den innehålla uppgift om fusionens sannolika konsekvenser för aktieägare, borgenärer och anställda. Om styrelsen i skälig tid innan fusionsplanen har färdigställts får ett yttrande från arbetstagarnas företrädare, skall detta yttrande fogas till redogörelsen.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.7.1.

Enligt 9 § skall det i fusionsplanen lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av fusionens lämplighet för bolagen. Det förutsätts att redogörelsen upprättas av de berörda bolagens styrelser. Likartade bestämmelser om en sådan redogörelse – eller, med direktivets terminologi, rapport – finns i artikel 7 i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den rapport som skall upprättas enligt direktivet förutsätts emellertid vara en från fusionsplanen fristående handling. Mot den bakgrunden har det i förevarande paragraf tagits in en särskild bestämmelse om en sådan redogörelse/rapport. Para-

grafen skall tillämpas i stället för 9 §. Att den senare paragrafen inte är tillämplig framgår av 36 §.

När det gäller redogörelsens innehåll hänvisas till vad som har anförts i anslutning till den snarlika bestämmelsen i 12 kap. 25 § föreningslagen.

40 § Vid en gränsöverskridande fusion skall revisorsgranskningen enligt 11 § omfatta även styrelsens redogörelse enligt 39 §.

Bestämmelserna i 11–13 §§ skall inte tillämpas om samtliga aktieägare i de bolag som deltar i fusionen har samtyckt till det. De skall inte heller tillämpas om en utländsk behörig myndighet i en stat där något av de deltagande bolagen har sitt säte, efter gemensam begäran från de fusionerande bolagen, har utsett eller godkänt en eller flera oberoende sakkunniga att för samtliga bolags räkning granska fusionsplanen och upprätta en gemensam skriftlig rapport för alla bolag.

I fall som avses i andra stycket skall det till fusionsplanen fogas ett yttrande från en eller flera sådana revisorer som anges i 12 § med sådant innehåll som avses i 11 § andra stycket. Ett sådant yttrande skall vid tillämpningen av 21 § första stycket 3 anses som ett revisorsyttrande enligt 11 §.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.8.1.

I 11–13 §§ finns bestämmelser om revisorsgranskning av fusionsplanen. Dessa bestämmelser har i allt väsentligt ansetts uppfylla de krav som i direktivet om gränsöverskridande fusioner ställs på granskning av ”oberoende sakkunniga” (artikel 8). Bestämmelserna har därför gjorts tillämpliga även på en gränsöverskridande fusion (se 36 §). Eftersom styrelsens redogörelse för fusionen vid en gränsöverskridande fusion, till skillnad från vad som annars är fallet, inte ingår i fusionsplanen, har det i *första stycket* föreskrivits att granskningen också vid en gränsöverskridande fusion skall omfatta denna redogörelse.

Av direktivet följer att de nationella bestämmelser som gäller beträffande granskning av detta slag i vissa fall inte skall tillämpas. Dessa undantag har kommit till uttryck i *andra stycket*. Undantagen överensstämmer i allt väsentligt med de undantag som enligt förslaget tas in i 12 kap. 29 § föreningslagen. För en kom-

mentar hänvisas till författningskommentaren till den paragrafen. Bestämmelsen i *tredje stycket* saknar emellertid direkt motsvarighet i föreningslagen. Innebörden av den är att det även i de fall då aktieägarna har avstått från en sådan granskning som direktivet föreskriver skall förekomma en begränsad och borgenärsskyddsinriktad revisorgranskning. Denna skall utmynna i ett yttrande i vilket revisorerna uttalar sig om huruvida fusionen, enligt deras uppfattning, medför fara för att borgenärerna i det övertagande bolaget inte skall få sina fordringar betalda. Vid kombination skall revisorerna i stället kontrollera att de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta. Om så bedöms inte vara fallet, utgör detta en grund för Bolagsverket att avslå en ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen (se 21 § första stycket 3 jfr med tredje stycket andra meningen i förevarande paragraf).

41 § Om ett svenskt bolag deltar i en gränsöverskridande fusion och samtliga bolag som deltar i fusionen begär det, skall Bolagsverket utse en eller flera personer att, för samtliga bolags räkning, granska den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen och upprätta en gemensam skriftlig rapport för alla bolag. Beträffande granskningen och yttrandets innehåll gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 11–13 §§ och 40 § första stycket.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.8.1.

I paragrafen behandlas det fallet att deltagande fusionerande bolag begär en gemensam granskning av fusionsplanen i Sverige. En motsvarande bestämmelse finns i 12 kap. 30 § föreningslagen. För en kommentar hänvisas till författningskommentaren till den paragrafen.

42 § Vid en gränsöverskridande fusion skall skyldigheten enligt 14 § att ge in fusionsplanen med bifogade handlingar för registrering fullgöras av det svenska aktiebolag som deltar i fusionen. Om flera svenska bolag deltar skall skyldigheten i förekommande fall

fullgöras av det svenska bolag som är övertagande bolag och i annat fall av det äldsta av de överlåtande svenska bolagen.

Kungörelsen av registreringen skall innehålla uppgift om

1. form, namn och säte för vart och ett av de fusionerande bolagen,

2. de register där bolagen är registrerade och de nummer som används för identifiering i registren,

3. hur borgenärer och, i förekommande fall, minoritetsaktieägare skall förfara för att utöva sina rättigheter samt de adresser där fullständig information om detta förfarande kostnadsfritt kan erhållas.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.6.1.

Enligt 14 § skall fusionsplanen ges in till Bolagsverket för registrering inom en månad från tidpunkten för dess upprättande. Detta gäller även vid en gränsöverskridande fusion (jfr 36 §). Förevarande paragraf (*första stycket*) innehåller bestämmelser om vem som skall fullgöra denna skyldighet. Bestämmelserna överensstämmer nära med bestämmelserna i 12 kap. 31 § föreningslagen. Detsamma gäller bestämmelserna i *andra stycket* om kungörande av uppgift om registrering. För en kommentar hänvisas därför i första hand till kommentaren till den nämnda paragrafen i föreningslagen.

Det förtjänar att påpekas att 14 § *andra stycket* inte är tillämpligt vid en gränsöverskridande fusion (se 36 §). Det särskilda undantag som görs där i fråga om skyldigheten att ge in fusionsplanen för registrering gäller alltså inte vid en gränsöverskridande fusion. Planen skall följaktligen vid en sådan fusion ges in för registrering även om samtliga deltagande bolag är privata aktiebolag – eller motsvarande utländska juridiska former – och alla aktieägare har undertecknat planen.

43 § Vad som sägs i 15 § tredje stycket om att stämman i vissa fall får hållas inom kortare tid än en månad efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts gäller inte vid en gränsöverskridande fusion.

Enligt 15 § tredje stycket, som är tillämpligt även vid en gränsöverskridande fusion (se 36 §), får en bolagsstämma som skall ta ställning i en fråga om fusion normalt inte hållas förrän tidigast en månad efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts. Enligt en särskild undantagsbestämmelse får stämman under vissa förutsättningar hållas tidigare än så. Av förevarande paragraf framgår att denna undantagsbestämmelse inte gäller vid en gränsöverskridande fusion.

44 § Vad som sägs i 16 § andra stycket om att det i vissa fall är tillräckligt att planen och bifogade handlingar hålls tillgängliga för aktieägarna under två veckor före stämman gäller inte vid en gränsöverskridande fusion.

Vid en gränsöverskridande fusion skall fusionsplanen och bifogade handlingar under den tid som sägs i 16 § andra stycket även hållas tillgängliga för arbetstagarorganisationer som företräder arbetstagare hos bolaget och arbetstagare som inte företräds av någon arbetstagarorganisation.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.7.1

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillhandahållande av fusionsplanen. Bestämmelserna skall läsas tillsammans med bestämmelserna i 16 §, som i grunden är tillämpliga till följd av 36 §. Där framgår att planen, enligt huvudregeln, skall hållas tillgänglig för aktieägarna under minst en månad före den stämma där fusionsfrågan skall prövas. Detta gäller även vid en gränsöverskridande fusion. Av förevarande paragraf (*första stycket*) framgår att vad som sägs i 16 § om att det i vissa fall är tillräckligt att planen hålls tillgänglig endast under 14 dagar inte skall tillämpas vid en sådan fusion. En annan avvikelse från 16 § är att planen, enligt *andra stycket*, skall hållas tillgänglig inte bara för aktieägare utan även för arbetstagarorganisationer och, i viss utsträckning, enskilda arbetstagare. Informationen skall hållas tillgänglig för företrädare för alla arbetstagarorganisationer som har medlemmar på arbetsplatsen samt för oorganiserade arbetstagare (jfr prop. 2005/06:140 s. 54 f.).

En bestämmelse motsvarande den som finns i andra stycket finns i 12 kap. 33 § föreningslagen. För ytterligare kommentarer hänvisas till kommentaren till den paragrafen. Vad som sägs där om skadestånd enligt 13 kap. 1 § föreningslagen äger motsvarande tillämpning på 29 kap. 1 § aktiebolagslagen.

45 § Bolagsstämman i ett bolag som deltar i en gränsöverskridande fusion får villkora beslutet om att godkänna fusionsplanen av att en senare stämma godkänner de former som har beslutats för arbets-tagarnas medverkan i det övertagande bolaget.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.9.1.

Paragrafen innehåller en särskild bestämmelse om att bolagsstämman kan villkora ett beslut om godkännande av fusionsplanen på visst sätt. En motsvarande bestämmelse finns i 12 kap. 34 § föreningslagen.

46 § Vid en gränsöverskridande fusion skall ansökan enligt 20 § göras av det svenska aktiebolag som deltar i fusionen. Om flera svenska bolag deltar, skall ansökan i förekommande fall göras av det svenska bolag som är övertagande bolag och i annat fall av det äldsta av de överlåtande svenska bolagen.

Paragrafen reglerar vilket bolag som skall ansöka om tillstånd att verkställa fusionsplanen vid en gränsöverskridande fusion. En motsvarande bestämmelse finns i 12 kap. 35 § föreningslagen. För en kommentar hänvisas till författningskommentaren till den paragrafen.

47 § Vid en gränsöverskridande fusion skall Bolagsverket, när det finns ett lagakraftvunnet beslut om tillstånd till verkställande av fusionsplan enligt 23 eller 24 § och det svenska aktiebolag som deltar i fusionen i övrigt har fullgjort vad som krävs enligt denna lag, utfärda ett intyg om att den del av förfarandet som regleras av svensk lag har skett på föreskrivet sätt. Intyg får inte utfärdas om det har väckts talan mot bolagsstämmans beslut att godkänna fusionsplanen och denna prövning fortfarande pågår.

Om det övertagande bolaget har eller, vid kombination, skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige, skall ett svenskt aktiebolag som deltar i fusionen ge in det fusionsintyg som avses i första stycket, tillsammans med en kopia av den av bolagsstämman godkända fusionsplanen, till en behörig myndighet i den staten. Intyget skall ges in inom sex månader från den tidpunkt då intyget utfärdades.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.10.

Enligt direktivet om gränsöverskridande fusioner skall de myndigheter som har utsetts i respektive stat utfärda fusionsintyg avseende bolag som deltar i en gränsöverskridande fusion. För svenskt vidkommande har denna uppgift tilldelats Bolagsverket. Intyget får utfärdas först när verket eller, i förekommande fall, allmän domstol har beviljat tillstånd till verkställande av fusionsplanen. Beslutet om tillstånd skall också ha vunnit laga kraft. Bestämmelser om att domstolen i förekommande fall skall underrätta Bolagsverket om lagakraftvunna beslut av detta slag finns i 33 § aktiebolagsförordningen (2005:559). Innan intyg får utfärdas skall verket kontrollera att det ifrågavarande svenska bolaget har uppfyllt även vad som i övrigt krävs enligt den svenska lagstiftningen exempelvis i fråga om giltigt stämmobeslut. Intyg får inte utfärdas om det pågår ett mål om klander av ett sådant stämmobeslut.

För ytterligare kommentarer hänvisas till författningskommentaren till den snarlika 12 kap. 36 § föreningslagen.

48 § Efter anmälan från styrelsen i det övertagande bolaget eller, i fall som avses i andra stycket, efter underrättelse från en behörig utländsk myndighet, skall Bolagsverket registrera den gränsöverskridande fusionen i aktiebolagsregistret. En sådan anmälan skall göras senast två månader efter det att ett beslut om tillstånd att verkställa fusionsplanen har vunnit laga kraft. Verket får registrera fusionen endast om verket har utfärdat ett sådant intyg som avses i 47 § första stycket och det inte i övrigt föreligger hinder mot registrering. I fråga om registreringen gäller i övrigt 25 §.

Om det övertagande bolaget har eller, vid kombination, skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige, får fusionen inte registreras i Sverige, förrän den har registrerats i den staten.

Om det övertagande bolaget har eller, vid kombination, skall ha sitt säte i Sverige, får fusionen registreras endast om

1. de utländska bolag som deltar i fusionen har gett in fusionsintyg från behöriga myndigheter i de stater där de är registrerade tillsammans med en kopia av den av bolagsstämman godkända fusionsplanen, samt

2. vid kombination, det inte finns något hinder mot registrering av det övertagande bolaget.

Fusionen får, i förekommande fall, registreras endast om

1. avtal har träffats eller beslut har fattats om medverkan enligt lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner eller förhandlingsperioden har löpt ut utan att sådant avtal har träffats eller beslut har fattats, och

2. den övertagande föreningens stadgar inte strider mot den ordning för medverkan som skall gälla till följd av lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.11.

Paragrafen innehåller bestämmelser om registrering av fusionen. Bestämmelserna stämmer nära överens med bestämmelserna i 12 kap. 37 § föreningslagen. För en kommentar hänvisas till författningskommentaren till den paragrafen. En skillnad är att förevarande paragraf innehåller en hänvisning till de registreringsbestämmelser som gäller vid en nationell fusion (25 §). Dessa skall tillämpas ”i övrigt”. Det innebär att de blir tillämpliga i de delar som inte regleras i förevarande paragraf. Hit hör framför allt bestämmelserna i 25 § om att styrelsen för registrering skall anmäla vissa andra uppgifter än själva fusionen, bl.a. uppgift om aktiekapitalets ökning vid absorption och vilka som utsetts till styrelseledamöter. Hänvisningen innebär också att det till anmälan skall fogas ett revisorsintyg med visst innehåll.

49 § Vid en gränsöverskridande fusion inträder de rättsverkningar som avses i 26 § vid den tidpunkt som har fastställts i den stat där det övertagande bolaget har sitt säte. Om det övertagande bolaget har sitt säte i Sverige, inträder rättsverkningarna vid den tidpunkt då fusionen registreras enligt 48 §.

Utöver vad som anges i 26 § gäller att de fusionerande bolagens rättigheter och skyldigheter som härrör ur anställningsavtal eller anställningsförhållanden och som föreligger vid den tidpunkt då den gränsöverskridande fusionen får verkan överförs till det övertagande bolaget.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.11.

Paragrafen reglerar rättsverkningarna av en gränsöverskridande fusion. Rättsverkningarna är väsentligen desamma som vid en fusion mellan svenska aktiebolag (se 26 §). För ytterligare kommentarer hänvisas till författningskommentaren till den snarlika bestämmelsen i 12 kap. 38 § föreningslagen.

50 § Om ett svensk aktiebolag deltar i en gränsöverskridande fusion och det övertagande bolaget får säte i en annan stat än Sverige, skall styrelsen i det svenska aktiebolaget upprätta ett särskilt bokslut. Det särskilda bokslutet skall omfatta den tid för vilken årsredovisning inte tidigare har upprättats fram till den dag då rättsverkningarna av fusionen inträdde enligt 49 §.

För det särskilda bokslutet gäller bestämmelserna om årsbokslut i 6 kap. 4–9 och 11 §§ bokföringslagen (1999:1078). Bokslutet skall ges in till Bolagsverket inom en månad från utgången av den period som bokslutet omfattar.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.16.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ett särskilt bokslut i samband med fusion. En motsvarande bestämmelse, såvitt gäller ekonomiska föreningar, finns i 12 kap. 40 § föreningslagen. För en kommentar hänvisas till författningskommentaren till den paragrafen.

51 § Vid en gränsöverskridande fusion mellan ett moderbolag och ett helägt dotterbolag tillämpas bestämmelserna i 36–50 §§, dock med följande avvikelser.

1. Fusionsplanen behöver inte innehålla sådana uppgifter som avses i 38 § första stycket 2–4.

2. Bestämmelserna om revisorsgranskning i 11–13 och 40–42 §§ samt om bolagsstämmans godkännande av fusionsplanen i 15 § första stycket skall inte tillämpas.

Vid en fusion enligt denna paragraf skall det till fusionsplanen fogas ett yttrande från en eller flera sådana revisorer som anges i 12 § revisorsyttrande med sådant innehåll som avses i 11 § andra stycket 1.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.12.1.

I 27–34 §§ finns särskilda bestämmelser om fusion mellan ett moderbolag och ett helägt dotteraktiebolag. Som framgår av 36 § skall dessa bestämmelser inte tillämpas vid en gränsöverskridande fusion. Om en sådan fusion genomförs mellan ett moderbolag och ett helägt dotterbolag, tillämpas i stället de bestämmelser som i övrigt gäller för en gränsöverskridande fusion (se första stycket). Dock kan, såsom framgår av punkten 1 i denna paragraf, vissa uppgifter utelämnas ur fusionsplanen. Vidare är det enligt punkten 2 inte nödvändigt att fusionsplanen revisorsgranskas på det sätt som annars gäller. Det krävs inte heller att bolagsstämman i det överlåtande bolaget godkänner planen.

Av andra stycket följer att det även vid en förenklad fusion av det slag som regleras i paragrafen skall ske en viss revisorsgranskning. Granskningen skall mynna ut i ett revisorsyttrande som behandlar frågan om huruvida fusionen, enligt revisorernas uppfattning, medför fara för att borgenärerna i det övertagande bolaget inte skall få sina fordringar betalda (jfr kommentaren till 40 § tredje stycket).

Bestämmelserna i paragrafen har viss motsvarighet i 12 kap. 41–43 §§ föreningslagen.

52 § Talan om upphävande av ett bolagsstämmobeslut om godkännande av fusionsplan skall i de fall som avses i 7 kap. 51 § andra stycket väckas inom sex månader från beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten att föra talan förlorad.

Om en allmän domstol genom dom eller beslut som har vunnit laga kraft har bifallit en talan om upphävande av ett stämmobeslut om att godkänna en fusionsplan, skall fusionen gå åter även om överlåtande bolag har upplösts. För förpliktelser som

har uppkommit genom någon åtgärd på det övertagande bolagets vägnar efter det att överlåtande bolag har upplösts men innan domstolens avgörande har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar, svarar de överlåtande bolagen, eller vid absorption, det eller de överlåtande bolagen och det övertagande bolaget solidariskt.

I fråga om ett beslut att godkänna en fusionsplan som avser en gränsöverskridande fusion gäller, utöver vad som sägs 7 kap. 51 § första stycket och i första stycket i denna paragraf, att talan inte får väckas efter det att Bolagsverket eller allmän domstol genom ett beslut som har vunnit laga kraft har lämnat tillstånd till verkställande av fusionsplanen enligt 23 eller 24 §.

Paragrafen har hittills betecknats 23 kap. 36 §. I ett nytt tredje stycke har det tagits in särskilda bestämmelser om talan mot ett beslut att godkänna en fusionsplan som avser en gränsöverskridande fusion. Utöver de frister som uppställs i 7 kap. 51 § första stycket och första stycket i förevarande paragraf gäller i fråga om en sådan talan den begränsningen att talan aldrig får väckas efter det att det föreligger ett lagakraftätagande beslut om tillstånd till verkställande av fusionsplanen. Den nya bestämmelsen har i allt väsentligt samma innebörd som den nya bestämmelsen i 7 kap. 17 § sjätte stycket föreningslagen. För en kommentar hänvisas till författningskommentaren till den paragrafen.

31 kap.

2 § Följande beslut av Bolagsverket överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut i tillståndsärenden enligt 20 kap. 23 §, 23 kap. 20 eller 33 § samt 24 kap. 22 §,
2. beslut enligt 23 kap. 27 eller 35 § eller 24 kap. 29 § att förklara att frågan om fusion eller delning har fallit,
2 a. beslut att vägra utfärda intyg enligt 23 kap. 47 §,
3. beslut enligt 27 kap. 2 § att skriva av en anmälan om registrering eller vägra registrering,
4. beslut att avregistrera företrädare enligt 27 kap. 6 §,
5. beslut att förelägga eller döma ut vite enligt 30 kap. 2 §.

Skrivelsen med överklagandet skall ges in till Bolagsverket inom två månader från dagen för beslutet.

Bolagsverkets beslut enligt 23 kap. 21 a § får inte överklagas.

Paragrafen har kompletterats med en ny punkt 2 a. Innebörden av den är att Bolagsverkets beslut att utfärda ett sådant fusionsintyg som regleras i 23 kap. 47 § kan överklagas på samma sätt som vissa andra typer av beslut som verket fattar enligt lagen. Vidare har i *tredje stycket* tagits in en ny bestämmelse om att Bolagsverkets beslut om vilandeförklaring inte får överklagas.

5 a § Skatteverkets beslut att begära sådan vilandeförklaring som avses i 23 kap. 21 a § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Av paragrafen framgår att Skatteverkets beslut att begära vilandeförklaring av ett ärende om tillstånd till verkställande av fusionsplan kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Jfr 15 kap. 5 § föreningslagen.

8 § Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten i mål som avses i 2, 4, 5 a eller 6 §.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att det för prövning i kammarrätt av vissa beslut enligt lagen krävs prövningstillstånd. Till de beslut som omfattas av paragrafen har fogats Skatteverkets beslut att begära vilandeförklaring enligt 23 kap. 21 a §.

7.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:595) om europakooperativ

6 § Finansinspektionen får, i fråga om en ekonomisk förening som står under *inspektionens* tillsyn, motsätta sig att föreningen deltar i bildandet av ett europakooperativ genom fusion, om

1. *europakooperativet enligt fusionsförslaget skall ha sitt säte i en annan stat än Sverige, och*
2. *motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset*

Finansinspektionen skall meddela ett sådant beslut som avses i *första stycket* inom två månader från den dag då fusionsförslaget offentliggjordes enligt artikel 24 i SCE-förordningen. *Inspektionen* får inte meddela ett beslut om att föreningen inte får delta i fusionen utan att föreningen först har fått tillfälle att yttra sig.

Ändringarna är av samma slag som ändringarna i 5 a § lagen (2004:575) om europabolag.

8 § Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 29.2 i SCE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 23 kap. 23 eller 24 § aktieförlagslagen (2005:551) och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om Finansinspektionen har meddelat ett sådant beslut som avses i 6 §. När det gäller föreningar som driver finansieringsrörelse tillämpas i stället 12 kap. 22 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Ändringarna är av samma slag som ändringarna i 6 § lagen (2004:575) om europabolag.

13 § Finansinspektionen får, i fråga om ett europakooperativ som står under *inspektionens* tillsyn, motsätta sig att europakooperativet flyttar sitt säte till en annan stat, om motsättandet är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Finansinspektionen skall meddela ett sådant beslut som avses i första *stycket* inom två månader från den dag då förslaget om flyttningen offentliggjordes enligt artikel 7.2 i SCE-förordningen. *Inspektionen* får inte meddela ett beslut om att motsätta sig flyttning utan att europakooperativet först har fått tillfälle att yttra sig.

Ändringarna är av samma slag som ändringarna i 9 a § lagen (2004:575) om europabolag.

15 § Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen när ett beslut om tillstånd enligt 13 eller 14 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om *Finansinspektionen har meddelat ett*

sådant beslut som avses i 9a § eller om det föreligger ett sådant förhållande som avses i artikel 8.15 i SE-förordningen.

I paragrafen har ett tillägg gjorts av innebörd att ett beslut som Finansinspektionen enligt 9 a § har fattat om att motsätta sig ett europabolag flyttar sitt säte utgör hinder mot att Bolagsverket utfärdar ett sådant intyg som avses i förevarande paragraf. Motsvarande gäller sedan tidigare i den parallella situationen att Finansinspektionen har motsatt sig att ett aktiebolag deltar i bildande av ett europabolag genom fusion. (se 6 §, jfr även 20 § lagen [2006:595) om europakooperativ).

16 a § Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förklara en fråga om tillstånd enligt 16 § vilande under högst tolv månader.

Skatteverket får begära vilandeförklaring endast om

- 1. begäran är motiverad av hänsyn till allmänintresset,*
- 2. verket har beslutat om revision hos europakooperativet, och*
- 3. det finns skäl att anta att revisionen skulle försvåras avsevärt av fusionen.*

Om Skatteverket begär det, skall Bolagsverket förlänga den tid under vilken tillståndsfrågan vilar. Skatteverket får begära sådan förlängning endast om det finns särskilda skäl. Förlängning får ske endast med tre månader i taget.

Paragrafen är ny. Den har motsvarande innebörd som 11 a § lagen (2004:575) om europabolag.

20 § Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 7.8 i SCE-förordningen när ett beslut om tillstånd enligt 18 eller 19 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om Finansinspektionen har meddelat ett sådant beslut som avses i 13 § eller om det föreligger ett sådant förhållande som avses i artikel 7.15 i SCE-förordningen.

I paragrafen har tidigare angetts att Skatteverkets beslut att motsätta sig ett europakooperativs flyttning av säte utgör hinder mot att Bolagsverket utfärdar ett sådant intyg som regleras i para-

grafen. Paragrafen har ändrats som en följd av att Skatteverket enligt förslaget inte längre skall ha någon sådan motsättanderätt.

40 § Bolagsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller verkets beslut i ett tillståndsärende enligt 16 §, verkets beslut om att vägra utfärda intyg enligt 8 eller 20 § samt verkets beslut enligt 39 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionens beslut i ett ärende enligt 6 eller 13 § och Skatteverkets beslut att begära sådan vilandeförklaring som avses i 16 a § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Länsstyrelsens beslut i ett ärende enligt 36 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut i ett ärende enligt 37 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 37 § första stycket får överklagas inom tre veckor från den dag då europakooperativet fick del av beslutet. Ett beslut enligt 37 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt fjärde stycket gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Bolagsverkets beslut enligt 16 a § får inte överklagas.

Ändringarna i *andra stycket* är av samma slag som ändringarna i 32 § lagen (2004:575) om europabolag. I den paragrafen finns också en motsvarighet till den nya bestämmelsen i *sjätte stycket*.

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2005/56/EG

av den 26 oktober 2005

om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTETS OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 44,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande (1),

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget (2), och

av följande skäl:

(1) Det finns bland bolag med begränsat ansvar från olika medlemsstater ett behov av samarbete och omstrukturering. Vid genomförandet av gränsöverskridande fusioner möter bolag med begränsat ansvar emellertid många juridiska och administrativa problem i gemenskapen. Därför krävs, för att säkerställa den inre marknadens fullbordande och funktion, gemenskapsbestämmelser som underlättar genomförandet av gränsöverskridande fusioner av de olika slags bolag med begränsat ansvar som omfattas av lagstiftningen i de olika medlemsstaterna.

(2) Genom detta direktiv underlättas gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar enligt definitionen i detta direktiv. Medlemsstaternas lagar bör tillåta gränsöverskridande fusioner av ett nationellt bolag med begränsat ansvar med ett bolag med begränsat ansvar från en annan medlemsstat om de berörda medlemsstaternas nationella lagstiftning tillåter fusioner mellan sådana bolag.

(3) För att underlätta förfarandet vid gränsöverskridande fusioner bör det slås fast att, om inget annat föreskrivs i detta direktiv, varje bolag som deltar i en gränsöverskridande fusion, samt varje berörd tredje man, fortsätter att omfattas av bestämmelserna och formaliteterna i den nationella lagstiftning som skulle vara tillämplig vid en nationell fusion. De bestämmelser och formaliteter i nationell lag som det hänvisas till i detta direktiv bör inte införa några restriktioner av etableringsfriheten eller av den fria rörligheten för kapital utom när sådana restriktioner är berättigade i enlighet med EG-domstolens rättspraxis och i synnerhet genom krav som ligger i det allmännas intresse samt är såväl nödvändiga för som proportionerliga till uppnåendet av sådana övergripande krav.

(4) Den gemensamma planen för en gränsöverskridande fusion bör sammanställas på samma sätt för varje berört bolag i de olika medlemsstaterna. Det bör därför anges vad den gemensamma planen minst måste innehålla, samtidigt som de berörda bolagen kan komma överens om att planen skall innehålla fler uppgifter.

(5) För att skydda både bolagsmännens och tredje mans intressen, bör för varje fusionerande bolag såväl den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen som genomförandet av den gränsöverskridande fusionen offentliggöras i lämpliga offentliga register.

(6) I alla medlemsstaters lagstiftningar bör det föreskrivas att en eller flera sakkunniga på nationell nivå skall utarbeta en rapport om den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen i fråga om varje bolag som deltar i fusioner. För att begränsa kostnaderna för sakkunniga vid en gränsöverskridande fusion bör det finnas möjlighet att utarbeta en gemensam rapport riktad till samtliga bolagsmän i de bolag som deltar i den gränsöverskridande fusionen. Den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen bör godkännas av varje bolags bolagsstämma.

(1) EUT C 117, 30.4.2004, s. 43.

(2) Europaparlamentets yttrande av den 10 maj 2005 (ännu ej offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 19 september 2005.

- (7) För att underlätta förfarandet vid gränsöverskridande fusioner bör det fastställas att kontrollen av beslutsprocessens genomförande och lagenlighet i varje fusionerande bolag bör utföras av den nationella myndigheten för respektive bolag, medan kontrollen av den gränsöverskridande fusionens genomförande och lagenlighet bör utföras av den nationella myndigheten för det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen. Den berörda nationella myndigheten kan vara en domstol, en notarius publicus eller annan behörig myndighet som utses av den berörda medlemsstaten. Det är dessutom nödvändigt att fastställa enligt vilken nationell lagstiftning det avgörs när den gränsöverskridande fusionen får verkan, och detta är den lagstiftning som det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen omfattas av.
- (8) För att skydda bolagsmäns och tredje mans intressen bör gränsöverskridande fusioners rättsverkningar fastställas, och skillnad bör då göras mellan de situationer då det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen är ett övertagande bolag och då det är ett helt nytt bolag. Av rättsäkerhetsskäl bör det inte längre vara möjligt att ogiltigförklara gränsöverskridande fusioner efter den tidpunkt då den gränsöverskridande fusionen har trätt i kraft.
- (9) Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av lagstiftningen om kontroll av företagskoncentrationer, varken på gemenskapsnivå, genom förordning (EG) nr 139/2004⁽¹⁾ eller på medlemsstatsnivå.
- (10) Detta direktiv påverkar inte gemenskapslagstiftningen om kreditförmedlare eller andra finansföretag och inte heller nationella bestämmelser som införts på grundval av sådan gemenskapslagstiftning.
- (11) Detta direktiv påverkar inte en medlemsstats lagstiftning där information begärs om var huvudkontoret eller den huvudsakliga verksamheten för det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen föreslås bli beläget.
- (12) Arbetstagarnas rättigheter förutom rätt till medverkan bör även fortsättningsvis omfattas av de nationella bestämmelser som avses i rådets direktiv 98/59/EG av den 20 juli 1998 om kollektiva uppsägningar⁽²⁾, rådets direktiv 2001/23/EG av den 12 mars 2001 om skydd av arbetstagarnas rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av företag eller verksamheter⁽³⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/14/EG av den 11 mars 2002 om inrättande av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagare i Europeiska gemenskapen⁽⁴⁾ samt rådets direktiv 94/45/EG av den 22 september 1994 om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare⁽⁵⁾.
- (13) Om arbetstagarna har rätt till medverkan i ett av de fusionerande bolagen bör under de omständigheter som anges i detta direktiv och om den nationella lagstiftningen i den medlemsstat där det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen har sitt säte inte föreskriver samma omfattning av medverkan som den som gäller för de berörda fusionerande företagen, inbegripet i kommittéer inom det tillsynsorgan som har beslutsfattande befogenheter, eller inte föreskriver samma rätt till medverkan för arbetstagarna i det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen, regler fastställas för arbetstagarnas medverkan i det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen. Principerna och förfarandena i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadge för europabolag⁽⁶⁾ och av rådets direktiv 2001/86/EG av den 8 oktober 2001 om komplettering av stadgan för europabolag vad gäller arbetstagarinflytande⁽⁷⁾ bör tas som grund, dock med förbehåll för sådana ändringar som anses nödvändiga därför att det bolag som uppstår genom fusionen kommer att omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där det har sitt säte. För att inte i onödan försena fusioner kan medlemsstaterna i enlighet med artikel 3.2 b i direktiv 2001/86/EG se till att de förhandlingar som avses i artikel 16 i detta direktiv inleds skyndsamt.
- (14) När man skall fastställa omfattningen av arbetstagarnas medverkan i de berörda fusionerande bolagen bör hänsyn även tas till andelen representanter för arbets-

⁽²⁾ EGT L 225, 12.8.1998, s. 16.

⁽³⁾ EGT L 82, 22.3.2001, s. 16.

⁽⁴⁾ EGT L 80, 23.3.2002, s. 29.

⁽⁵⁾ EGT L 254, 30.9.1994, s. 64. Direktivet ändrat genom direktiv 97/74/EG (EGT L 10, 16.1.1998, s. 22).

⁽⁶⁾ EGT L 294, 10.11.2001, s. 1. Förordningen ändrad genom förordning (EG) nr 885/2004 (EGT L 168, 1.5.2004, s. 1).

⁽⁷⁾ EGT L 294, 10.11.2001, s. 22.

⁽¹⁾ Rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer (EG: s koncentrationsförordning) (EUT L 24, 29.1.2004, s. 1).

tagarna bland ledamöterna i ledningsgruppen, som är ansvarig för bolagets resultatenheter, som företräder arbetstagarna.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

(15) Eftersom målet för den föreslagna åtgärden, nämligen att fastställa regler som innehåller gemensamma inslag som skall tillämpas över gränserna, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel, går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

(16) I enlighet med punkt 34 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning⁽¹⁾ bör medlemsstaterna uppmanas att för egen del och i gemenskapens intresse upprätta egna tabeller som så vitt det är möjligt visar överensstämmelsen mellan direktivet och införlivandeåtgärderna samt att offentliggöra dessa tabeller.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Tillämpningsområde

Detta direktiv skall tillämpas på fusioner av bolag med begränsat ansvar som har bildats i enlighet med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom gemenskapen, under förutsättning att minst två av bolagen omfattas av lagstiftningen i olika medlemsstater (nedan kallade "gränsöverskridande fusioner").

⁽¹⁾ EUT C 321, 31.12.2003, s. 1.

- 1) *bolag med begränsat ansvar* (nedan kallat "bolag")
 - a) bolag enligt artikel 1 i direktiv 68/151/EEG⁽²⁾, eller
 - b) aktiebolag som är en juridisk person och har separata tillgångar som uteslutande svarar för bolagets skulder och som enligt den nationella lagstiftning det omfattas av är underställt sådana skyddsåtgärder som fastställs i direktiv 68/151/EEG för att skydda bolagsmännens och tredje mans intressen.
- 2) *fusion*: en transaktion varigenom
 - a) ett eller flera bolag upplöses utan likvidation och överför alla sina tillgångar och skulder till ett annat befintligt bolag – det övertagande bolaget – i utbyte mot att deras bolagsmän får ersättning i form av värdepapper eller andelar som representerar kapitalet i det andra bolaget samt, när så är tillämpligt, en kontant betalning som inte överstiger 10 % av det nominella värdet eller, om det inte finns något nominellt värde, av det bokföringsmässiga parivärdet av dessa värdepapper eller andelar, eller
 - b) två eller flera bolag upplöses utan likvidation och överför alla sina tillgångar och skulder till ett bolag som de bildar – det nybildade bolaget – i utbyte mot att deras bolagsmän får ersättning i form av värdepapper eller andelar som representerar kapitalet i det nybildade bolaget samt, när så är tillämpligt, en kontant betalning som inte överstiger 10 % av det nominella värdet eller, om det inte finns något nominellt värde, av det bokföringsmässiga parivärdet av dessa värdepapper eller andelar, eller
 - c) ett bolag upplöses utan likvidation och överför alla sina tillgångar och skulder till det bolag som innehar samtliga värdepapper eller andelar som representerar dess kapital.

⁽²⁾ Rådets första direktiv 68/151/EEG av den 9 mars 1968 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen (EGT L 65, 14.3.1968, s. 8). Direktivet senast ändrat genom 2003 års anslutningsakt.

Artikel 3

Ytterligare bestämmelser angående tillämpningsområdet

1. Trots det som sägs i artikel 2.2 skall detta direktiv tillämpas även på gränsöverskridande fusioner om åtminstone en av de berörda medlemsstaternas lagstiftning tillåter att den kontanta betalning som avses i artikel 2.2 a och 2.2 b överstiger 10 % av det nominella värdet eller, om det inte finns något nominellt värde, av det bokföringsmässiga parivärdet av de värdepapper eller andelar som utgör kapitalet i det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen.

2. Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa detta direktiv på gränsöverskridande fusioner med ett kooperativt företag även i de fall där det kooperativa företaget motsvarar definitionen av "bolag med begränsat ansvar" enligt artikel 2.1.

3. Detta direktiv skall inte tillämpas på gränsöverskridande fusioner med ett bolag vars syfte är kollektiva investeringar av kapital som erhålls av allmänheten, som bedriver verksamhet på grundval av principen om riskspridning och vars andelar, på innehavarnas begäran, återköps eller inlöses, direkt eller indirekt, ur det bolagets tillgångar. Åtgärder som vidtas av ett sådant bolag för att säkerställa att börsvärdet på dess andelar inte skiljer sig avsevärt från värdet på dess nettotillgångar skall anses motsvara sådant återköp eller sådan inlösen.

Artikel 4

Villkor för gränsöverskridande fusioner

1. Om inte annat anges i detta direktiv,

a) är gränsöverskridande fusioner endast möjliga mellan bolagsformer som får fusionera enligt den nationella lagstiftningen i de berörda medlemsstaterna,

b) skall ett bolag som deltar i en gränsöverskridande fusion uppfylla villkoren i de bestämmelser och formaliteter i den nationella lagstiftning som bolaget omfattas av. Lagar som ger en medlemsstats nationella myndigheter möjlighet att motsätta sig en bestämd inhemsk fusion med hänvisning till allmänintresset skall vara tillämpliga även på gränsöverskridande fusioner, om denna medlemsstats lagstiftning är tillämplig på åtminstone ett av de fusionerande bolagen. Denna bestämmelse skall inte gälla i den mån artikel 21 i förordning (EG) nr 139/2004 är tillämplig.

2. De bestämmelser och formaliteter som avses i punkt 1 b skall särskilt omfatta bestämmelser om beslutsfattandet i samband med fusionen och, med beaktande av fusionens gränsöverskridande art, skyddet av de fusionerande bolagens borgenärer, obligationsinnehavare och innehavare av värdepapper eller andelar, samt arbetstagarna avseende andra rättigheter än de som regleras i artikel 16. En medlemsstat får, när det gäller bolag som deltar i en gränsöverskridande fusion och som omfattas av dess lagstiftning, utfärda

bestämmelser som är avsedda att säkerställa ett lämpligt skydd för minoritetsdelägare som har motsatt sig den gränsöverskridande fusionen.

Artikel 5

Gemensam plan för den gränsöverskridande fusionen

De fusionerande bolagens lednings- och/eller förvaltningsorgan skall utarbeta en gemensam plan för den gränsöverskridande fusionen. Den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen skall åtminstone innehålla uppgifter om

a) de fusionerande bolagens form, namn och säte samt om den planerade formen, det planerade namnet och sätet för det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen,

b) utbytesförhållandet för värdepapperen eller de andelar som representerar kapitalet och om eventuell kontant betalning,

c) villkoren för tilldelning av värdepapper eller andelar som representerar kapitalet i det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen,

d) den gränsöverskridande fusionens sannolika följder för sysselsättningen,

e) från vilken tidpunkt innehav av värdepapper eller andelar som representerar kapitalet ger rätt till del i vinsten samt om eventuella särskilda villkor rörande denna rätt,

f) från vilken tidpunkt de fusionerande bolagens transaktioner bokföringsmässigt skall behandlas som hörande till det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen,

g) vilka rättigheter som det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen tilldelar bolagsmän med speciella rättigheter och innehavare av andra värdepapper än andelar som representerar kapitalet eller om vilka åtgärder som föreslås beträffande dem,

h) eventuella särskilda förmåner som beviljas de sakkunniga som granskar planen för den gränsöverskridande fusionen eller ledamöterna av förvaltnings-, lednings-, tillsyns- eller kontrollorganen i de fusionerande bolagen,

i) bolagsordningen för det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen,

j) i förekommande fall, enligt vilka förfaranden det i enlighet med artikel 16 sluts överenskommelser angående arbetstagarnas inflytande på fastställandet av deras rätt till medverkan i det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen,

k) bedömningen av de tillgångar och skulder som överförs på det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen,

l) datum för de fusionerande bolagens räkenskaper som skall användas för att fastställa villkoren för den gränsöverskridande fusionen.

Artikel 6

Offentliggörande

1. Den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen skall offentliggöras på det sätt som föreskrivs enligt varje medlemsstats lagstiftning, i enlighet med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG, för varje fusionerande bolag minst en månad före den bolagsstämma som skall besluta om planen.

2. För vart och ett av de fusionerande bolagen, och med förbehåll för ytterligare krav som ställs av den medlemsstat som bolaget lyder under, skall följande uppgifter offentliggöras i denna medlemsstats officiella tidning:

- a) Form, namn och säte för vart och ett av de fusionerande bolagen.
- b) Det register dit handlingarna enligt artikel 3.2 i direktiv 68/151/EEG har lämnats för vart och ett av de fusionerande bolagen samt deras löpnummer i detta register.
- c) En uppgift om hur vart och ett av de fusionerande bolagens borgenärer och i förekommande fall minoritetsdelägare skall förfara för att utöva sina rättigheter samt den adress där fullständig information om detta förfarande kostnadsfritt kan erhållas.

Artikel 7

Lednings- eller förvaltningsorganets rapport

Lednings- eller förvaltningsorganet i vart och ett av de fusionerande bolagen skall utarbeta en rapport till bolagsmännen med en förklaring av och motivering till de rättsliga och ekonomiska aspekterna av den gränsöverskridande fusionen samt förklara konsekvenserna av den gränsöverskridande fusionen för bolagsmän, borgenärer och arbetstagare.

Rapporten skall göras tillgänglig för bolagsmännen och arbetstagarnas företrädare eller, om sådana företrädare saknas, för arbetstagarna själva minst en månad före dagen för den bolagsstämma som avses i artikel 9.

Om lednings- eller förvaltningsorganet i något av de fusionerande bolagen inom skälig tid erhåller ett yttrande från arbetstagarnas företrädare, i enlighet med nationell lagstiftning, skall detta yttrande bifogas rapporten.

Artikel 8

Oberoende rapport av sakkunnig

1. För varje fusionerande bolag skall oberoende sakkunniga utarbeta en rapport riktad till bolagsmännen som skall vara tillgänglig senast en månad före den bolagsstämma som avses i artikel 9. Dessa sakkunniga kan, i enlighet med lagstiftningen i varje medlemsstat, vara fysiska eller juridiska personer.

2. Som ett alternativ till de sakkunniga som granskar planen för varje fusionerande bolags räkning får en eller flera oberoende sakkunniga, utsedda för detta ändamål på de fusionerande bolagens gemensamma begäran av en rättslig eller administrativ myndighet, eller godkända av en sådan myndighet, i den medlemsstat av vars lagstiftning något av de fusionerande bolagen eller det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen omfattas, granska den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen och upprätta en gemensam skriftlig rapport avsedd för samtliga delägare.

3. Rapporten från de sakkunniga skall innehålla åtminstone de uppgifter som föreskrivs i artikel 10.2 i rådets direktiv 78/855/EEG av den 9 oktober 1978 om fusioner av aktieföretag⁽¹⁾. De sakkunniga skall ha rätt att av vart och ett av de fusionerande bolagen begära de upplysningar som de anser vara nödvändiga för att de skall kunna fullgöra sin uppgift.

4. Det skall inte krävas vare sig någon granskning av den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen av oberoende sakkunniga eller någon rapport från de sakkunniga om alla delägare i vart och ett av de bolag som ingår i den gränsöverskridande fusionen är eniga om detta.

Artikel 9

Godkännande av bolagsstämman

1. Efter att ha tagit del av de rapporter som avses i artiklarna 7 och 8, skall bolagsstämman i vart och ett av de fusionerande bolagen besluta om godkännande av den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen.

⁽¹⁾ EGT L 295, 20.10.1978, s. 36. Direktivet senast ändrat genom 2003 års anslutningsakt.

2. Bolagsstämman i varje fusionerande bolag får förbehålla sig rätten att ställa som villkor för den gränsöverskridande fusionens genomförande att den uttryckligen bekräftar de närmare bestämmelser som beslutats för arbetstagarnas medverkan i det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen.

3. Om villkoren i artikel 8 i direktiv 78/855/EEG uppfylls, behöver medlemsstaternas lagstiftning inte innehålla krav på att det övertagande bolagets bolagsstämma skall godkänna fusionen.

Artikel 10

Fusionsintyg

1. Varje medlemsstat skall utse den domstol, notarius publicus eller annan behörig myndighet som skall kontrollera den gränsöverskridande fusionens lagenlighet för den del av förfarandet som gäller varje fusionerande bolag som omfattas av den statens lagstiftning.

2. I de berörda medlemsstaterna skall den myndighet som avses i punkt 1 för varje fusionerande bolag som omfattas av den statens lagstiftning utan dröjsmål utfärda ett intyg som slutgiltigt styrker att vad som krävs i fråga om handlingar och formaliteter före fusionen har fullgjorts.

3. Om lagstiftningen i den medlemsstat som ett fusionerande bolag omfattas av föreskriver ett förfarande för att granska och ändra värdepapperens eller andelarnas utbytesförhållande, eller ett förfarande för att kompensera minoritetsdelägare, utan att förhindra registreringen av den gränsöverskridande fusionen, skall sådana förfaranden endast vara tillämpliga om andra fusionerande bolag som befinner sig i medlemsstater som inte föreskriver sådana förfaranden, när de godkänner planen för den gränsöverskridande fusionen enligt artikel 9.1, uttryckligen accepterar att bolagsmännen i det fusionerande bolaget har möjlighet att tillgripa dessa förfaranden, som skall inledas vid den domstol som har behörighet i fråga om detta fusionerande bolag. I sådana fall får den myndighet som avses i punkt 1 utfärda det intyg som avses i punkt 2 även om ett sådant förfarande inletts. Intyget skall emellertid ange att förfarandet har inletts. Beslutet enligt förfarandet skall vara bindande för det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen och alla dess bolagsmän.

Artikel 11

Kontroll av den gränsöverskridande fusionens lagenlighet

1. Varje medlemsstat skall utse den domstol, notarius publicus eller annan behörig myndighet som skall kontrollera

den gränsöverskridande fusionens lagenlighet för den del av förfarandet som gäller genomförandet av den gränsöverskridande fusionen och i förekommande fall bildandet av ett nytt bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen när detta bolag omfattas av den statens lagstiftning. Myndigheten skall i synnerhet kontrollera att de fusionerande bolagen har godkänt den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen med samma lydelse och, när så är lämpligt, att de närmare bestämmelserna för arbetstagarnas medverkan har fastställts i enlighet med artikel 16.

2. Varje fusionerande bolag skall därför överlämna det intyg som avses i artikel 10.2 till den myndighet som avses i punkt 1 inom sex månader från intygets utfärdande samt en kopia av den gemensamma plan för den gränsöverskridande fusionen som godkänts av den bolagsstämma som avses i artikel 9.

Artikel 12

Den gränsöverskridande fusionens verkan

Den tidpunkt då den gränsöverskridande fusionen får verkan skall bestämmas i enlighet med den medlemsstats lagstiftning som det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen omfattas av. Denna tidpunkt skall infalla efter det att de kontroller som avses i artikel 11 har genomförts.

Artikel 13

Registrering

Lagstiftningen i varje medlemsstat som de fusionerande bolagen omfattades av skall avgöra för respektive stats territorium hur den gränsöverskridande fusionens genomförande, i enlighet med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG, skall offentliggöras i de offentliga register till vilka varje bolag var skyldigt att lämna in sina handlingar.

Registreringsenheten för registrering av det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen skall utan dröjsmål meddela den registreringsenhet hos vilken vart och ett av bolagen var skyldigt att lämna in sina handlingar att den gränsöverskridande fusionen har ägt rum. Den föregående registreringen skall raderas, i tillämpliga fall, vid mottagandet av det meddelandet, men inte tidigare.

Artikel 14

Den gränsöverskridande fusionens rättsverkningar

1. När en gränsöverskridande fusion genomförs enligt artikel 2.2 a och 2.2 c skall följande rättsverkningar inträda vid den tidpunkt som avses i artikel 12:

a) Det överlåtande bolagets samtliga tillgångar och skulder skall överföras till det övertagande bolaget.

- b) Bolagsmännen i det överlåtande bolaget skall bli bolagsmän i det övertagande bolaget. — skall bestämmelserna i artikel 9.1 inte tillämpas på det eller de överlåtande bolagen.

- c) Det överlåtande bolaget skall upphöra att existera.

2. När en gränsöverskridande fusion genomförs enligt artikel 2.2 b skall följande rättsverkningar inträda vid den tidpunkt som avses i artikel 12:

- a) De fusionerande bolagens samtliga tillgångar och skulder skall överföras till det nya bolaget.

- b) Bolagsmännen i de fusionerande bolagen skall bli bolagsmän i det nybildade bolaget.

- c) De fusionerande bolagen skall upphöra att existera.

3. Om lagstiftningen i medlemsstaterna vid gränsöverskridande fusion mellan bolag som omfattas av detta direktiv kräver att särskilda formaliteter uppfylls för att de fusionerande bolagens överföring av vissa tillgångar, rättigheter och skyldigheter skall få rättsverkan gentemot tredje man, skall dessa formaliteter fullgöras av det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen.

4. De fusionerande bolagens rättigheter och skyldigheter som härrör ur anställningsavtal eller anställningsförhållanden och som gäller vid den tidpunkt då den gränsöverskridande fusionen får verkan skall, på grund av att denna gränsöverskridande fusion får verkan, överföras till det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen vid den tidpunkt då den gränsöverskridande fusionen får verkan.

5. Inga andelar i det övertagande bolaget skall utbytas mot andelar i det överlåtande bolaget vilka innehas antingen

- a) av det övertagande bolaget eller genom en person som handlar i eget namn men på dess vägnar,

- b) eller av det överlåtande bolaget eller genom en person som handlar i eget namn men på dess vägnar.

Artikel 15

Förenklade formaliteter

1. När en gränsöverskridande fusion genom absorption genomförs av ett bolag som innehar samtliga andelar och alla andra värdepapper som berättigar till rösträtt vid bolagsstämma i det eller de överlåtande bolagen,

- skall bestämmelserna i artikel 5 b, 5 c och 5 e, artikel 8 och artikel 14.1 b inte tillämpas,

2. När en gränsöverskridande fusion genom absorption genomförs av ett bolag som inte innehar samtliga men 90 % eller mer av de andelar och de andra värdepapper som berättigar till rösträtt vid bolagsstämma i det eller de överlåtande bolagen, skall rapporter från en eller flera oberoende sakkunniga samt de handlingar som behövs för kontrollen endast krävas i den mån detta föreskrivs i den nationella lagstiftning som det övertagande eller det överlåtande bolaget omfattas av.

Artikel 16

Arbetstagarnas medverkan

1. Utan att det påverkar bestämmelserna i punkt 2 skall det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen omfattas av eventuella gällande bestämmelser om arbetstagarnas medverkan i den medlemsstat där dess säte är beläget.

2. Eventuella gällande bestämmelser om arbetstagarnas medverkan i den medlemsstat där sätet för det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen är beläget skall emellertid inte tillämpas, om minst ett av de fusionerande bolagen under de sex månader som föregår offentliggörandet av den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen enligt artikel 6 har ett genomsnittligt antal arbetstagare som överstiger 500 och omfattas av bestämmelser om arbetstagarnas medverkan i den mening som avses i artikel 2 k i direktiv 2001/86/EG eller om det i den nationella lagstiftning som tillämpas på det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen

- a) inte föreskrivs åtminstone samma nivå för arbetstagarnas medverkan som den som gäller för de berörda fusionerande bolagen, mätt genom andelen representanter för arbetstagarna bland ledamöterna i förvaltningsorganet eller tillsynsorganet eller dess kommittéer eller i ledningsgruppen, som omfattar bolagets resultatenheter, och som omfattas av arbetstagarnas medverkan, eller

- b) inte föreskrivs samma rätt till medverkan för arbetstagare i driftsenheter i det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen och som är belägna i andra medlemsstater som för arbetstagarna i den medlemsstat där det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen har sitt säte.

3. I de fall som avses i punkt 2 skall arbetstagarnas medverkan i det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen samt deras inflytande över besluten om dessa rättigheter, i tillämpliga delar och om inte annat följer av punkterna 4-7 nedan, regleras av medlemsstaterna enligt de principer och förfaranden som anges i artikel 12.2, 12.3 och 12.4 i förordning (EG) nr 2157/2001 och följande bestämmelser i direktiv 2001/86/EG:
- a) Artikel 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 första stycket första strecksatsen och andra stycket, 3.5 samt 3.7.
- b) Artikel 4.1, 4.2 a, 4.2 g, 4.2 h samt 4.3.
- c) Artikel 5.
- d) Artikel 6.
- e) Artikel 7.1, 7.2 första stycket led b och andra stycket samt 7.3. I detta direktiv skall dock den procentandel som krävs enligt artikel 7.2 första stycket led b i direktiv 2001/86/EG för tillämpningen av de referensbestämmelser som återges i del 3 i bilagan till det direktivet ökas från 25 % till 33 1/3 %.
- f) Artiklarna 8, 10 och 12.
- g) Artikel 13.4.
- h) Del 3 led b i bilagan.
4. När medlemsstaterna reglerar de principer och förfaranden som avses i 3
- a) skall de ge de relevanta organen i de fusionerande bolagen befogenhet att utan föregående förhandlingar välja att direkt omfattas av de referensbestämmelser för medverkan som avses i punkt 3 h ovan, enligt lagstiftningen i den medlemsstat där det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen skall ha sitt säte och iaktta dessa bestämmelser från och med dagen för registreringen,
- b) skall de ge det särskilda förhandlingsorganet rätt att med två tredjedels majoritet som företräder minst två tredjedelar av arbetstagarna, däribland rösterna från de ledamöter som representerar arbetstagare i minst två medlemsstater, besluta att inte inleda förhandlingar eller avsluta förhandlingar som redan inletts och att iaktta de gällande bestämmelserna om medverkan i den medlemsstat där det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen skall ha sitt säte,
- c) får de, i de fall referensbestämmelserna för medverkan gäller efter föregående förhandlingar och utan hinder av dessa bestämmelser, besluta att begränsa andelen ledamöter som representerar arbetstagarna i förvaltningsorganet i det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen. Om antalet ledamöter som representerar arbetstagarna i ett av de fusionerande bolagen utgjorde minst en tredjedel av förvaltnings- eller tillsynsorganet får begränsningen dock aldrig leda till en lägre andel ledamöter som företräder arbetstagarna i förvaltningsorganet än en tredjedel.
5. Utvidgningen av rätten till medverkan till att omfatta de arbetstagare i det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen vilka är anställda i en annan medlemsstat, enligt punkt 2 b, medför inte någon skyldighet för de medlemsstater som väljer att göra detta att beakta dessa arbetstagare när de beräknar den tröskel för arbetsstyrkans storlek som ger rätt till medverkan enligt den nationella lagstiftningen.
6. Om minst ett av de fusionerande bolagen omfattas av ett system för arbetstagares medverkan och det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen skall omfattas av ett sådant system i enlighet med bestämmelserna i punkt 2, skall bolaget ha en rättslig form som medger rätt till medverkan.
7. När det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen omfattas av ett system för arbetstagares medverkan skall bolaget vidta åtgärder för att säkerställa att arbetstagarnas rätt till medverkan skyddas vid eventuella därpå följande inhemska fusioner inom tre år efter det att den gränsöverskridande fusionen har trätt i kraft, genom att i tillämpliga delar tillämpa bestämmelserna i denna artikel.

Artikel 17

Giltighet

En gränsöverskridande fusion som trätt i kraft i enlighet med artikel 12 får inte ogiltigförklaras.

Artikel 18

Översyn

Fem år efter den tidpunkt som fastställs i artikel 19 första stycket skall kommissionen se över detta direktiv mot bakgrund av erfarenheterna av dess tillämpning och vid behov föreslå att det ändras.

Artikel 19

Genomförande

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 15 december 2007.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 20

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 21

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 26 oktober 2005.

På Europaparlamentets vägnar
J. BORRELL FONTELLES
Ordförande

På rådets vägnar
D. ALEXANDER
Ordförande

Departamentsserien 2006

Kronologisk förteckning

1. En strategi för Sveriges säkerhet. Försvarsberedningens förslag till reformer. Fö.
2. Gruvverksamheten i Kiruna och Malmberget – vissa administrativa förutsättningar för utvecklingen. N.
3. Skydd mot internationella hot mot folkhälsan. S.
4. Rätten till ersättning för kostnader för vård i annat EES-land. En översyn. S.
5. Ändringar i luftfartslagen – kompletterande bestämmelser till två EG-förordningar på luftfartens område. Ju.
6. Informationskrav i noterade företag, m.m. Fi.
7. Vållandebrotten i trafiken. Ju.
8. Paketresor. Ju.
9. Rättvisa och jämlika villkor på bostadsmarknaden. M.
10. Klarspråk lönar sig – klarspråksarbete i kommuner, landsting och statliga myndigheter. Ju.
11. Könsfördelningen i bolagsstyrelser. Ju.
12. Trafikförsäkringsfrågor m.m. Ju.
13. Var det bättre förr?
Pensionärernas ekonomiska situation i början av 2000-talet. S.
14. Inför arbetsförmedlaren är vi alla lika?
Om etnisk diskriminering på den svenska arbetsmarknaden. Ju.
15. Intern styrning och kontroll i staten.
Förslag till ett gemensamt ramverk. Fi.
16. Upphovsmannens rätt till ersättning vid vidareförsäljning av originalkonstverk (följerätt)
– genomförande av direktiv 2001/84/EG. Ju.
17. Utvidgat förverkande m.m. Ju.
18. Rapportering av händelser inom civil luftfart m.m. N.
19. Personalföreträdare och personalansvarsnämnder i statliga myndigheter. Fi.
20. Några frågor om säkerhetsprövning inför utlandsverksamhet m.m. N.
21. Danmarksavtalen. Ju.
22. Gränsöverskridande fusioner. Ju.

Departementsserien 2006

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

- Ändringar i luftfartslagen – kompletterande bestämmelser till två EG-förordningar på luftrettens område. [5]
- Vållandebrotten i trafiken. [7]
- Paketresor. [8]
- Klarspråk lönar sig – klarspråksarbete i kommuner, landsting och statliga myndigheter. [10]
- Könsfördelningen i bolagsstyrelser. [11]
- Trafikförsäkringsfrågor m.m. [12]
- Inför arbetsförmedlaren är vi alla lika?
Om etnisk diskriminering på den svenska arbetsmarknaden. [14]
- Upphovsmannens rätt till ersättning vid vidare försäljning av originalkonstverk (följerätt) – genomförande av direktiv 2001/84/EG. [16]
- Utvidgat förverkande m.m. [17]
- Danmarksavtalen. [21]
- Gränsöverskridande fusioner. [22]

Försvarsdepartementet

- En strategi för Sveriges säkerhet. Försvarsberedningens förslag till reformer. [1]

Socialdepartementet

- Skydd mot internationella hot mot folkhälsan. [3]
- Rätten till ersättning för kostnader för vård i annat EES-land. En översyn. [4]
- Var det bättre förr? Pensionärernas ekonomiska situation i början av 2000-talet. [13]

Finansdepartementet

- Informationskrav i noterade företag, m.m. [6]
- Intern styrning och kontroll i staten.
Förslag till ett gemensamt ramverk. [15]
- Personalföreträdare och personalansvarsnämnder i statliga myndigheter. [19]

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

- Rättvisa och jämlika villkor på bostadsmarknaden. [9]

Näringsdepartementet

- Gruvverksamheten i Kiruna och Malmberget – vissa administrativa förutsättningar för utvecklingen. [2]
- Rapportering av händelser inom civil luftfart m.m. [18]
- Några frågor om säkerhetsprövning inför utlandsverksamhet m.m. [20]